

Nyheter

Barn og unge må få være aktive i sorgen

(02.01.2005)

-Barn trenger vår omsorg. De skjønner ofte mye mer enn det vi voksne tror. Voksne kan forledes til å tro at barna tar det greit og overser barnets dype sorg- og urofølelser, sier Wirgenes.

Som prosjektleder for trosopplæringssekretariatet i Kirkerådet har han de siste dagene mottatt meldinger fra prester og andre kirkelig tilsatte som er direkte involvert i etterarbeidet med katastrofen som har rammet Sørøst-Asia, men også så mange norske barn og voksne direkte. Kirkerådet har de siste dagene sendt veiledning til menighetene om hva det er viktig for kirken å ta hensyn til når det gjelder barns forhold til katastrofen.

La barn bruke kirkene

-Menighetene bør ta kontakt med skolene og gi hjelp til å lage markeringer når skolen starter opp igjen etter nyttår. Svært mange elever avsluttet før jul med kirkebesøk. Noen steder vil det være naturlig å bruke kirkerommet til slike markeringer, andre steder er skolen bedre egnet, sier Wirgenes.

Han mener det er fint om kirker også i dagene som kommer kan være åpne og tilrettelagt slik at barn og unge kan bruke kirken slik de selv kjenner behov for. Bruk lystenning og ha gjerne tegneark og farger framme i kirkerommet, sier han.

-Ulykken rammer midt i barns egen jule- og nyttårsfeiring. Kontrastene er store mellom manges forventning om glede og den fortvilte katastrofefølelsen. Informasjonskaoset gir mange barn næring for fantasi og urolige spekulasjoner, sier Paul Erik Wirgenes og oppfordrer voksne til å vise barn og unge mye omsorg i denne vanskelige tiden. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Prosjektleder Paul Erik Wirgenes i Kirkerådet, mobil 48 99 12 85

Se veiledning til menighetene om barns forhold til katastrofen, og gudstjenestemateriell sendt ut av Kirkerådet i forbindelse med flomkatastrofen på kirkens nettsted www.kirken.no

Sørgegudstjenester i domkirkene 15. januar

(05.01.2005)

– Gjennom sørgegudstjenestene vil nasjonen samles i sorg etter flodbølgekatastrofen, sier biskop Wagle, som er preses for Bispemøtet.

– Arrangementets karakter vil i den enkelte domkirke bli sett i forhold til hva som ellers har vært holdt av sørgegudstjenester i bispedømmet. En del steder vil det også bli sørgegudstjenester i lokalmenigheter, både der lokalsamfunnet er spesielt berørt, og i andre menigheter som ønsker det, sier Wagle.

Biskopen opplyser at domkirkegudstjenestene 15. januar de fleste steder vil finne sted på tidlig ettermiddagstid. Han forteller dessuten at det arbeides med et annet nasjonalt arrangement under ledelse av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Det vil finne sted i Oslo om ettermiddagen søndag 16. januar.

Folkets felles strenger

Den norske kirke har en egen liturgi for sørgegudstjenester. Den blir nå tilpasset den aktuelle situasjonen, og kan benyttes både i domkirkene og i andre menigheter. Liturgien blir en av de nærmeste dagene sendt ut til menighetene, og samtidig gjort tilgjengelig på nettstedet www.kirken.no

Liturgien vil inneholde en nyskrevet forbønn, som gir rom for lokal tilpasning, i tillegg til bibeltekster og salmer. Det gis plass for at en representant for det offentlige får komme til orde. Det gis også rom for tekster som leses av barn, gjerne bønnetekster som barn skriver på skolen, som en naturlig del av det etablerte skole/kirke-samarbeidet. Gudstjenestene vil ha et felleskirkelig preg, og være åpne og inkluderende overfor andre religioner og livssyn.

– Når hele folket er berørt, må vi finne et uttrykk som favner alle, sier prest og forfatter Eyvind Skeie, en av dem som har arbeidet med liturgien. – Det finnes strenger å spille på som er en del av folkets fellesgods – strenger som kan stemmes inn mot den aktuelle situasjonen.

Hjelp til hverdagen

Sørgegudstjenesten har to siktemål. For det første holdes den for at mennesker kan ta sorgen med seg inn i Guds hus. For det andre skal den sette mennesker i stand til å vende tilbake til livet og hverdagen.

– Folk her i landet har en felles opplevelse. Vi har sittet foran TV og fulgt hendelsene i timevis og dagevis, sier liturgisk rådgiver i Kirkerådet, Åge Haavik. – Nå handler det om å hjelpe oss til å gå tilbake til hverdagen. Det handler om å gå videre i Guds fred.

Barns egen stemme

– Vi har å gjøre med den største katastrofen vi har sett, og den øker stadig i omfang. I en slik situasjon er vi kalt til å ta inn i kirkens forbønn alle som er rammet, og arbeide aktivt for alle som er nød, sier direktør i Kirkerådet, Erling J. Pettersen. – Noe som er nytt i forhold til sørgegudstjenester ved tidligere ulykker, er at vi nå gir rom for barns egen stemme i gudstjenestene. Gjennom det etablerte skole/kirke-samarbeidet håper vi å få til en prosess der barn kan formulere sine egne tekster og bønner, og at noen elever kan framføre slike bønner under gudstjenesten.

I forbindelse med flodbølgekatastrofen ble det mandag sendt et brev til alle menigheter i Den norske kirke fra Kirkerådet, Bispemøtet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. Brevet orienterer om sørgegudstjenestene, men også om problemstillinger som angår gravferd og minneseremonier, gravminne for savnede, lokale minnesmerker osv. [Hele brevet kan lese her](#) (MS Word)

Kløykeslett for arrangementene i domkirkene lørdag 15. januar:

Oslo domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Fredrikstad domkirke – ingen markering, men biskopen holder gudstjeneste i Immanuelskirken i Halden (kløykeslett ikke avklart)

Hamar domkirke – minnekonsert kl. 13.00.

Tønsberg domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Kristiansand domkirke – minnemarkering kl. 13.00.

Stavanger domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Bergen domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.15.

Molde domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Nidaros domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.00.

Bodø domkirke – sørgegudstjeneste kl. 13.00.

Tromsø domkirke – sørgegudstjeneste kl. 13.00.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Konge og statsminister til sørgegudstjeneste i Nidarosdomen

(06.01.2005)

Den norske kirke inviterer til sørgegudstjenester i landets domkirker lørdag 15. januar. Det skjer i forståelse med kongehus og regjering. Biskopene vil delta i sine respektive domkirker.

– Gjennom sørgegudstjenestene vil nasjonen samles i sorg etter flodbølgekatastrofen, sier biskop Wagle, som er preses for Bispemøtet. – Arrangementets karakter vil i den enkelte domkirke bli sett i forhold til hva som ellers har vært holdt av sørgegudstjenester i bispedømmet. En del steder vil det også bli sørgegudstjenester i lokalmenigheter, både der lokalsamfunnet er spesielt berørt, og i andre menigheter som ønsker det, sier Wagle.

Kongehuset deltar

Kongehuset deltar ved Den norske Kirkes nasjonale sørgegudstjenester lørdag 15. januar 2005. Hans Majestet Kongen er til stede i Nidarosdomen i Trondheim, mens Hennes Majestet Dronningen overværer sørgegudstjenesten i Bodø domkirke. Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen deltar i sørgegudstjenesten i Bergen domkirke og Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsessen ved sørgegudstjenesten i Oslo domkirke, opplyser slottet i en pressemelding.

Søndag 16. januar 2005 deltar Deres Majesteter Kongen og Dronningen og Deres Kongelige Høyheter Kronprinsen og Kronprinsessen i Samarbeidsrådet for Tros- og Livsynssamfunns felles og inkluderende minnehøytidlighet "En verden i sorg" i Oslo rådhus.

Regjeringens deltakelse

Statsministeren vil delta under sørgegudstjenesten i Nidarosdomen. Informasjon om andre statsråders deltakelse ved arrangementene vil komme fra Statsministerens kontor.

Klokkeslett for arrangementene i domkirkene lørdag 15. januar:

Oslo domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Fredrikstad domkirke – ingen markering, men biskopen holder gudstjeneste i Immanuelskirken i Halden (klokkeslett ikke avklart)

Hamar domkirke – minnekonsert kl. 13.00.

Tønsberg domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Kristiansand domkirke – minnemarkering kl. 13.00.

Stavanger domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Bergen domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.15.

Molde domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Nidaros domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.00.

Bodø domkirke – sørgegudstjeneste kl. 13.00.

Tromsø domkirke - sørgegudstjeneste kl. 13.00.

(Kirkens informasjonstjeneste)

En kjede av sørgegudstjenester i domkirkene

(11.01.2005)

– Gjennom denne kjeden av arrangementer ønsker vi å få gitt både sorgen og håpet et nasjonalt uttrykk, og samtidig holde fast det verdensvide perspektivet, sier Bispemøtets preses, Finn Wagle.

– Vi er også opptatt av at barnas stemme skal komme tydelig frem. I flere av domkirkene vil gudstjenesten få økumenisk karakter, og vi ønsker å skape rom for deltakelse fra andre tros- og livssynssamfunn, understreker biskopen.

Pårørende og andre berørte

Målgruppen for gudstjenestene og musikkandaktene er alle som ønsker å være med, så langt plassen tillater.

– Vi henvender oss ikke minst til pårørende som sitter igjen med store tap, og andre som er direkte berørt av tragedien i Sørøst-Asia. Vi er også opptatt av alle som har vært engasjert i beredskapsarbeid og hjelpearbeid i etterkant av katastrofen, sier biskop Wagle.

Siden det ikke foreligger noen offisiell liste over omkomne og savnede, vil det ikke bli noen opplesning av navn under gudstjenestene. En representant for det offentlige Norge vil imidlertid si noen ord som innledning til klokkeringing til minne om de omkomne og savnede. Forsamlingen vil så reise seg og minnes de døde og savnede med ett minutts stillhet, mens det slås sørgeslag på den største av kirkens klokker.

Offisiell deltakelse

Statsminister Kjell Magne Bondevik deltar ved gudstjenesten i Trondheim, mens regjeringen for øvrig fordeler seg på de andre sørgegudstjenestene, se nedenfor.

HM Kongen er til stede i Nidarosdomen i Trondheim, HKH Kronprinsen deltar i sørgegudstjenesten i Bergen domkirke og HKH Kronprinsessen ved sørgegudstjenesten i Oslo domkirke. HM Dronningen skulle vært til stede ved sørgegudstjenesten i Bodø domkirke, men vil i stedet representere Kongehuset ved gravferden til Hennes Kongelige Høyhet Storhertuginne Josephine-Charlotte av Luxembourg.

Klokkeslett for arrangementene 15. januar og statsrådene som deltar

Oslo domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Justisminister Odd Einar Dørum, utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson og finansminister Per-Kristian Foss.
Fredrikstad domkirke – ingen markering, men biskopen holder gudstjeneste i *Immanuelskirken i Halden* kl. 12.00.

Samferdselsminister Torild Skogsholm.

Hamar domkirke – minnekonsert kl. 13.00.

Moderniseringsminister Morten Andreas Meyer.

Tønsberg domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Olje- og energiminister Thorhild Widvey.

Kristiansand domkirke – minnemarkering kl. 13.00.

Helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen.

Stavanger domkirke – minnemarkering kl. 12.00.

Kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland, arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten.

Bergen domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.15.

Miljøvernminister Knut Arild Hareide.

Molde domkirke – sørgegudstjeneste kl. 12.00.

Utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet.

Nidaros domkirke – sørgegudstjeneste kl. 14.00.

Statsminister Kjell Magne Bondevik, utenriksminister Jan Petersen, nærings- og handelsminister Børge Brende.

Bodø domkirke – sørgegudstjeneste kl. 13.00.

Kommunal- og regionalminister Erna Solberg.

Tromsø domkirke – sørgegudstjeneste kl. 13.00.

Fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Menigheter kan gå sammen om felles menighetsråd

(20.01.2005)

Kirkeloven åpner for forsøk med felles menighetsråd i prestegjeld og kommuner. I 2004 godkjente Kirkedepartementet forsøk med ett menighetsråd/fellesråd i kommunene Øyer og Dovre i Hamar bispedømme. - Slike forsøk gir mulighet til å prøve ut en ordning med ett menighetsråd for flere sokn uten at menighetsgrensene endres, sier Thelin. Han er prosjektleder for Kirkerådets arbeid med reformer i kirkeordningen og mottar ukentlig henvendelser om sokneinndeling og samarbeid over soknegrenser.

Menighetsrådsvalg 2005 og forsøk

Høsten 2005 er det valg til menighetsråd. Thelin understreker at nabomenigheter som vurderer et forsøk med færre organ (råd), bør gjennomføre dette i forbindelse med valget. Da må menighetene ta initiativ raskt.

- De menighetene som ønsker endring bør begynne arbeidet nå, siden prosedyren med søknad til kirkedepartementet tar noe tid. Kirkerådet har i den forbindelse laget en veiledning for menigheter som vil gjøre forsøk med ett menighetsråd for flere sokn. Der sies det også litt om forskjellig type utvalgsstruktur.

Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid fokuserer på strukturendringer. I fjor fordelte styringsgruppen forsøksmidler til menigheter som utreder sammenslåing eller vil gjøre forsøk med færre organer. Menigheter i Nidaros, Hamar, Tunsberg og Borg fikk midler til slike forsøk. - Erfaringene fra slike forsøk vil andre kunne bruke, forteller Thelin og henviser til nettstedet www.kirken.no/reformer.

Menigheten er kirkens grunnenhet

Den norske kirkes organisering bygger på en geografisk menighetsstruktur. Det var i fjor 1297 sokn (menigheter) i Norge, 422 (32,5 %) har færre enn 1000 medlemmer, 690 (53,3%) har under 2000 medlemmer. Gjennomsnittlig antall medlemmer i Den norske kirkes menigheter er 3024. Da kirkeloven kom i 1997 ble mange kapelldistrikter egne menigheter. Gunnar Thelin tror det fortsatt kan være behov for utskilling av nye menigheter fordi nesten 60 av menighetene har mer enn 10 000 kirkemedlemmer. Men en del sokn er meget små.

- Det er mange og sterke følelser knyttet til soknestrukturen. Samarbeid og sammenslåing må ha andre mål enn endring i seg selv. Min erfaring etter å ha møtt en del menigheter er at ansvar for egen kirke og kirkegård gir en kollektiv trygghet og identitet som er gull verdt i lokalmiljøet, sier Gunnar Thelin. Han tror imidlertid tiden nå er inne til å forenkle kirkens lokale struktur.

Nødvendig å redusere antall menigheter

I oktober ønsket direktør Frank Grimstad i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon større trykk og fortgang i å slå sammen og redusere antall sokn, i følge bladet KA-forum. Han foreslo å redusere fra dagens snaut 1300 sokn til 800 over en fem års periode og viste til utviklingen i andre nordiske land. Gunnar Thelin mener forslaget til Grimstad har mye for seg:

- Både ønsket om mer effektiv ressursutnyttning og muligheten for å bygge opp administrativ kompetanse taler for større enheter. Færre råd kan også frigjøre menneskelig ressurser til menighetenes mange oppgaver. Men de positive effektene blir mindre hvis kommunene drar inn effektiviseringsgevinsten ved å redusere sine økonomiske tilskudd. Kirken har en sårbar

finansiering. Kommunenes holdning varierer svært mye, sier Gunnar Thelin. -Vi har registrert at noen kommuner gir god tilbakemelding på menighetenes vilje til samarbeid og strukturendringer. Kanskje kan menigheter vise vei der det lokalt er behov for strukturendringer? spør Thelin. (Kirkens informasjonstjeneste)

- Veiledning for menigheter som vurderer forsøk med ett råd for flere sokn - [MS Word](#) - [PDF](#)

Organisasjoner kan få trosopplæringsmidler

(26.01.2005)

– Trosopplæringsreformen er lokalbasert, men ikke alt kan skje lokalt, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes. – Det er behov for noen nasjonale og regionale utviklingsprosjekter i tillegg. Tidligere har mye av barne- og ungdomsarbeidet i Den norske kirke blitt utviklet på regionalt og nasjonalt nivå i organisasjoner, faglige institusjoner og andre enheter. Det er slikt arbeid denne utlysningen vil stimulere. Vi vil gjerne at ekspertisen som finnes, skal få kanalisert sine beste ideer inn i reformen. Og tverrfaglig samarbeid har vi vektlagt fra første stund.

Relevans for menighetene

– Utlysingen av de regionale og nasjonale utviklingsprosjektene skiller seg tydelig fra den ordinære utlysning av trosopplæringsprosjekter i lokalmenigheter, opplyser Wirgenes.
– Nå er det snakk om å stimulere til utvikling og utprøving av prosjekter og metodikk som forutsetter større enheter og andre rammer enn det som er tilfelle i lokalmenigheten. Erfaringene som høstes i prosjektet, skal i størst mulig grad være overførbare.

I utlysningsteksten kreves det at utviklingsprosjektene skal ha en klar og direkte relevans for trosopplæringsarbeidet som foregår i lokalmenighetene. Prosjektene skal ha en realistisk mulighet for å nå hele bredden av den aktuelle målgruppen. Søknadsfristen for organisasjoner og institusjoner er 3. mars. Det er trosopplæringssekretariatet i Kirkerådet og styringsgruppa for prosjektet som tar stilling til søknadene.

Nettverk og nettsted

Det vil bli etablert nettverk blant de regionale og nasjonale prosjektene som arbeider med beslektede utfordringer. Nettverket blir initiert av styringsgruppen for trosopplæringsreformen. Alle prosjekter i reformen er også tilknyttet en mentortjeneste, og prosjekter som blir innvilget, vil få tildelt midler utover søknadsbudsjettet til å dekke denne tjenesten.

I 2004 ble det startet 43 forsøksprosjekter, der 99 lokalmenigheter deltar. Det pågår nå en ny utlysingsrunde for å starte flere forsøk i lokalmenigheter, og søknadsfristen for slike prosjekter er 2. februar. I statsbudsjettet for 2005 er det satt av totalt 55 millioner kroner til reformens andre år. Størstedelen av midlene vil brukes til forsøks- og utviklingsarbeid i menighetene.

Trosopplæringsprosjektet i Den norske kirke har fått navnet ”Størst av alt. Barn og unge i Den norske kirke”. Prosjektet har nylig lansert et nytt nettsted: www.kirken.no/storstavalt Der finnes orientering om prosjektsøknader og nedlastbare søknadsskjemaer. Siden har også en presentasjon av alle prosjektene som allerede er i gang.
(Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson for pressen:

Prosjektleder Paul Erik Wirgenes, tlf. 48 99 12 85.

Glede over Hareides miljøløfte til kirken

(27.01.2005)

Pettersen mener kirken har potensiale til å bli et lokomotiv i miljøkampen:

- Kirkens arbeid med miljø og rettferdsspørsmål, blant annet under overskriften "Forbruk og rettferd" fra Kirkemøtet i 1996, har satt spor etter seg sier han. Han nevner det kirkelige engasjementet for rettferdig handel, etisk forvaltning av oljefondet og Opplysningsvesenets Fond, kampen mot utslipp fra Sellafield, et internasjonalt engasjement for bevaringen av Nordsjøens ressurser, kampanje mot illegitim gjeld og prosjektet om oppvarming av landets kirker som eksempler på dette.

Støtte til biskop Wagle

Torsdag møttes en nasjonal gruppe for kirkens arbeid med forbruk og rettferd for første gang. Gruppen som er etablert av Kirkerådet, går ut med klar støtte til biskop Finn Wagle som nylig skapte debatt i Trondheim da han kritiserte det store offshore-båtrace i Trondheimsfjorden til sommeren. Wagle kalte offshore-racet "terror mot skaperverket".

- Det biskopen i Nidaros har sagt er et godt eksempel på hva det innebærer å ta på alvor politikernes tale om en snuoperasjon i retning av et bærekraftig samfunnet. Den snuoperasjonen ser vi dessverre lite til i opptakten til årets valgkamp. På bakgrunn av de alvorlige fattigdoms- og miljøproblemer som verdenssamfunnet står overfor, er det trist å se at en del partier før årets stortingsvalg ønsker å profilere seg på bedre og billigere tilgang til vin og sprit, kommenterer Erling J. Pettersen som ledet møtet i gruppen. På møtet var man blant annet opptatt av at kirkens ledere skal oppfordres til å etterspørre miljø- og rettferdsspørsmål foran årets stortingsvalg.

Nasjonal gruppe for arbeid med forbruk og rettferd

Ved siden av de sentralkirkelige råd er Kirkens Nødhjelp, Changemaker, Norges kristne råd, Stiftelsen Korsvei og Kirkens u-landsinformasjon med i den nyetablerte nasjonale gruppen for kirkens arbeid med forbruk og rettferdsspørsmål. Gruppen skal samordne aktivitetene til forskjellige aktører. I flere år har Den norske kirke arbeidet med å etablere regionale ressursgrupper for miljø- og rettferdsspørsmål i bispedømmene etter modell fra Bjørgvin bispedømme. Nå er disse på plass i nesten alle bispedømmer.

- Bjørgvin bispedømme har tydelig prioritert dette arbeidet helt siden midten av 1990-årene. Det har hatt stor betydning for hele kirken. Nå trenger vi et slagkraftig samarbeid og en vilje til å satse fremover. Derfor gleder vi oss over signalene om at Miljøverndepartementet ønsker å støtte vårt initiativ om å utnytte de positive erfaringene fra "Grønne menigheter" i Bjørgvin, sier Erling J. Pettersen.

I desember i fjor søkte Kirkerådet Miljøverndepartementet om midler til tilsvarende prosjekter over hele landet. I brevet ble et nasjonalt, kirkelig miljøprosjekt gitt en kostnadsramme på totalt ni millioner kroner fordelt over en treårsperiode. (Kirkens informasjonstjeneste)

Se også www.kirken.no/miljo og sidene til [Bjørgvin bispedømme](#)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen, tlf.: 48 99 12 10,

Rådgiver Hans Jürgen Schorre i Kirkerådet, tlf.: 90 18 01 98

Prosjektleder i Bjørgvin bispedømme, Lars Ove Kvalbein, tlf.: 93 04 45 59

Stifoss-Hanssen ny forskningssjef ved KIFO

(28.01.2005)

Hans Stifoss-Hanssen underviser i sjelesorg og i religion/helse og diakoni på den internasjonale mastergraden ved Det praktisk teologiske seminar. Han har arbeidet med religionspsykologi med vekt på kliniske aspekter, og forholdet mellom religion og helse. Stifoss-Hanssen har også vært engasjert i praktikums satsing på riteforskning, med vekt på ritualenes psykologiske sider.

- KIFO en institusjon jeg kjenner godt fra tidligere samarbeid. Jeg vet at det blir både krevende og spennende å være daglig leder for KIFO. Den viktigste utfordringen er kanskje å være tilstrekkelig åpen og tenke dristig langt framover om forholdet mellom kirken og samfunnet. Jeg håper blant annet at KIFO kan levere materiale til de helt nye samtalene om kirkens identitet, sier Hans Stifoss-Hanssen.

- Hvilke tema er det nå spesielt viktig for kirken å skaffe seg ny kunnskap om?

- Det er et godt eksempel på et spørsmål KIFO også kan forske på, altså undersøke hva som vil være de gode spørsmålene. Men det er klart at det også er noe KIFO har bestemt at man vil undersøke - det som har med stat og kirke å gjøre for eksempel. Noen må også undersøke kritisk hva som skjer i relasjonen mellom trosopplæringsreformen og de mange kirkevirkelighetene vi har i landet, for ikke å snakke om at gudstjenesterevisjonen trenger forskningsmessig innramming. Alt dette handler jo om å følge en sentralkirkelig agenda med kritisk og kreativ oppmerksomhet, sier Stifoss-Hanssen.

Med bakgrunn i egen faglig virksomhet håper han at forskningstema med diakonale perspektiver kan få oppmerksomhet i KIFO-forskningen. Han nevner kirkens forhold til helse og livskvalitet og kirkens evne til å integrere alternative trosopplevelser og helbredelsesmåter som eksempler på spennende tema.

- Kan kirken prioritere sin virksomhet ut fra forskningsbasert kunnskap?

- Ja, er ikke det ganske opplagt? Hvis relevant forskningsbasert kunnskap finnes eller er innenfor rekkevidde, så ville det jo være ganske uansvarlig å ikke legge den til grunn for prioriteringen i kirken. Men spørsmålet kan også gjøres vanskeligere. For eksempel ved å spørre om hvordan kirken etablerer anvendbare normer?, hvor interessante er menneskelige erfaringer egentlig for teologien?, hvilken vekt vi skal legge på virkningen av kirkens praksis?, og så videre. KIFO kan vel sies å gi kirken et bilde av menneskelige erfaringer i en systematisert og analysert form, og på den måten blir KIFO en deltaker i disse teologiske samtalene. Det hadde ikke vært meg imot om KIFO hadde engasjert seg mer direkte i dette teologiske spørsmålet, altså om forholdet mellom teologi og empirisk forskning, sier Hans Stifoss-Hanssen.

KIFO ble opprettet i 1993 på oppdrag fra Den norske kirkes Kirkemøte, og er organisert som en privat stiftelse. Det er for tiden 10 fast ansatte ved KIFO som har tilhold i lokalene til Diakonhjemmet Høgskole i Oslo. I tillegg arbeider 12 forskere tilknyttet KIFOs samarbeidspartnere med prosjekter i KIFO-regi.

Fra 2002 har KIFO vært på statsbudsjettet, gjennom Kultur- og kirke departementet. Tidligere var stiftelsen finansiert gjennom tilskudd fra departementet og fra Kirkerådet gjennom Opplysningsvesenets fond. Dessuten har en del forsknings- og utdanningsinstitusjoner gått inn som samarbeidspart, hver med et engasjement som omfatter minst 0,5 årsverk.

Hovedsamarbeidspartene bak KIFO er Kirkerådet, Teologisk Fakultet - Universitetet i Oslo, Menighetsfakultetet, Misjonshøgskolen, Det praktisk-teologiske seminar, Diakonhjemmet Høgskole, IKO - Kirkelig pedagogisk senter, Norsk Lærerakademi, Høgskulen i Volda - Avdeling for samfunnsfag, Høgskolen i Finnmark - Avdeling for pedagogiske og humanistiske fag, Dronning Mauds Minne - Høgskole for førskoleutdanning, Høgskolen i Agder - Inst. for teologi og filosofi. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se nettsidene til Stiftelsen kirkeforskning her](#)

Kirkerådet går inn for Erling J. Pettersen som ny Oslo-biskop

(01.02.2005)

Kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen er av Kirkerådet satt på førsteplass, biskop Ole Christian Kvarme på andreplass, generalsekretær Helen Bjørnøy på tredjeplass og prost Trond Bakkevig på fjerdeplass.

Erling J. Pettersen ble innstilt med 8 stemmer som nr. 1, Ole Christian Kvarme med 9 stemmer som nr. 2, Helen Bjørnøy med 8 stemmer som nr. 3 og Trond Bakkevig med 15 stemmer som nr. 4.

Følgende fikk stemmer til førsteplass i tillegg til Pettersen: Ole Christian Kvarme 7 stemmer. Som kandidat til andreplass i tillegg til Ole Christian Kvarme fikk Helen Bjørnøy 5 stemmer og Trond Bakkevig 1 stemme. Som kandidat til tredjeplass i tillegg til Helen Bjørnøy fikk Trond Bakkevig 7 stemmer.

Kirkerådet har 15 medlemmer og var fulltallig under avstemningen. På grunn av inhabilitet møtte Oslo bispedømmeråds medlem med varamann. Siden Kirkerådets direktør er en av bispekandidatene, deltok ingen fra rådets sekretariat under den lukkede konkrete behandlingen av saken.

Kirkerådet har i likhet med Oslo bispedømmeråd og biskopene fått frist til 22. februar med å komme med grunngitt uttalelse om hvem av de tre kandidatene som fikk flest stemmer ved første avstemningsrunder i bispevalget, som ansees som mest skikket til å bli utnevnt. På møtet tirsdag vedtok Kirkerådet å avgi stemme også på den kandidaten som ble nummer fire i avstemningen, Erling J. Pettersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 95 11 08 81

Samisk-norsk gudstjeneste i Oslo domkirke

(04.02.2005)

I mer enn ti år har det vært holdt samisk-norske gudstjenester regelmessig i Oslo, men det er første gangen en slik gudstjeneste feires i Domkirken.

- Oslo er den byen i landet hvor det bor flest samer. Derfor er det en stor glede å la samisk språk og kultur komme til uttrykk i Domkirkens gudstjeneste denne dagen, sier biskop Gunnar Stålsett.

Samisk kirkeråd for Den norske kirke har henstilt til menighetene og bispedømmekontorene om at Samenes nasjonaldag blir markert i Den norske kirkes menigheter.

Samisk språk og tone vil sette preg på gudstjenesten i Oslo domkirke. Solist Marianne Hirsti, Oslo Domkor og sangere og musikere fra det samiske miljøet i Oslo vil bidra.

Nordsamisk liturgiutvalg har utarbeidet tekster til bruk ved forbønnsdelen ved gudstjenester på 6. februar. Tekstene er oversatt til norsk slik at de kan brukes av alle. Samisk kirkeråd utfordrer menighetene til å bruke samisk språk under forbønnen 6. februar 2005.

En av forbønnstekstene lyder slik:

- Herre Gud, himmelske Far, du som bærer og holder oppe himmelen og jorden og har skapt alle jordens folk og gitt dem deres bosteder. Vi takker deg for vårt folk. Hjelp oss å ta vare på forfedrenes skikker som vi har fått, alle dyrebare verdier som er til ditt velbehag.

I gudstjenesten i Oslo domkirke på søndag benyttes både sørsamisk, nordsamisk, lulesamisk og norsk. Biskop Gunnar Stålsett vil holde preken som blir tolket til nordsamisk. Han forretter gudstjenesten sammen med domprost Olav Dag Hauge og sokneprest Ole Bekkelund. Sametingspresident Svein-Roald Nystø (bilde) og generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd vil delta på gudstjenesten.

Etter gudstjenesten i Domkirken vil Samefolkets dag bli markert videre under kirkekaffen i det nyåpnede Samisk hus i Akersgt. 34. Her blir det innslag av sang fra samiske barn og hilsen for dagen ved sametingspresident Svein-Roald Nystø og fylkesordfører i Finnmark Helga Pedersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Inge Westly - kirkefagsjef Oslo bispedømme, tlf. 93 24 92 83, 23 30 11 60 / 71

Måre Helander - leder, Samisk ressursgruppe i Oslo bispedømme, tlf: 98 26 59 40 / 23 24 43 64

Se informasjon om [Samenes nasjonaldag](#)

Se [rundskriv om markering av Samefolkets dag i menighetene](#)

8. februar åpnes Kirkens hus i Rådhusgt. 1-3 i Oslo

(04.02.2005)

Til red.:

VED EN FEIL BLE DET FØR HELGEN OPPLYST AT ÅPNINGEN AV KIRKENS HUS I OSLO SKJER 8. MARS. RIKTIG DATO ER ALTSÅ **8. FEBRUAR**

Gunnar Danbolt, professor i kunsthistorie ved Universitetet i Bergen, vil presentere kunsten som er installert i Kirkens hus i løpet av vinteren. Det er investert omkring 2 millioner kroner i kunstnerisk utsmykking av eiendommen. Kirkelig kulturverksted har hatt ansvaret for kunstinstallasjonene og er også ansvarlig for åpningsarrangementet der overraskende kunstneriske innslag er lovet.

Avtroppende styreleder Anne Enger Lahnstein i Opplysningsvesenets fond vil bringe en hilsen ved åpningen. Direktøren i Opplysningsvesenets fond Egil K. Sundbye vil orientere om prosessen bak den nye Kirkens hus i Oslo. - Ideen bak dette initiativet har vært å lage et kirkelig kraftsentrum ved at sentrale kirkelige organer samles under felles tak og får hensiktsmessige arbeidsforhold, sier Sundbye.

Bispemøtets preses biskop Finn Wagle og leder i Kirkerådet Thor Bjarne Bore vil også bringe hilsener ved åpningen.

Opplysningsvesenets fond (OVF) kjøpte ved årsskiftet 2003/2004 Rådhusgt. 1-3 og har dannet et eierselskap sammen med Den norske kirkes presteforening. OVF eier 91,4 % mens Presteforeningen eier 8,6%. Rådhusgata 1-3 ble bygget midt på 1980-tallet og består av 8 etasjer på til sammen 10 800 kvadratmeter. Det er investert 170 millioner kroner i kjøp, oppgradering og tilpasninger av bygget.

Sommeren 2004 begynte innflyttingen i Kirkens hus i Rådhusgaten 1-3. De nasjonale organene for Den norske kirke flyttet da fra Underhaugsveien 15 på Majorstua til det nye Kirkens hus som er plassert mellom kjente institusjoner som Børsen og Luftfartstilsynet.

Opplysningsvesenets fond (OVF) er en av landets største grunneiere og er blant annet eier av mange prestegårder, presteboliger, store skogarealer og ca. 11500 festetomter. Opplysningsvesenets fond skal tilgodese kirkelige formål i samsvar med grunnloven § 106 og lov om Opplysningsvesenets fond. Avkastningen av fondet nyttes til å øke kapitalen og til overføring til Den norske kirke i samsvar med bestemmelsene i grunnloven § 106.

Kirkens hus i Rådhusgata 1-3 rommer mellom 220 og 230 kontroplasser. I dag har følgende organer og organisasjoner med kirkelige tilknytning tilhold i Rådhusgt. 1-3:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd, Bispemøtet, Kirkens u-landsinformasjon, Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, Den norske kirkes presteforening, Det norske diakonforbund, Den norske kirkes kateketforening, Norske kirkeakademier, Kirkens SOS i Norge, Norges kristne råd, Norges frikirkeråd, Frikirkelig studieforbund, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

Opplysningsvesenets fond flytter inn i Kirkens hus tidlig i 2006. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Pressen er velkommen til å dekke arrangementet i Rådhusgt. 1-3 tirsdag 8. februar kl. 10.00.
Kontaktperson er direktør Egil Sundbye, tlf.: 21 08 53 02.

Bispemøtet stiller krav til valgmenigheter

(10.02.2005)

Denne saken er aktualisert ved at kirke departementet, etter anbefaling fra Kirkerådet, nylig har [fremmet et forslag for Stortinget](#) om å endre kirkeloven slik at den gir hjemmel for forsøk med såkalte valgmenigheter. Dette er menigheter/forsamlinger som selv finansierer sin virksomhet. Departementet foreslår at Kirkemøtet får myndighet til å godkjenne forsøk med slike valgmenigheter og fastsette nærmere vilkår for det enkelte forsøk.

I Bispemøtets vedtak fra 9. februar heter det blant annet at kirken må foreta en kritisk prøving av sine nedarvede ordninger og organisasjonsformer:

- Det har skjedd store endringer i bosettingsmønster og kommunikasjoner i vårt land. Tilhørigheten til lokalsamfunnet er mange steder svekket, og mennesker søker kristent fellesskap andre steder enn i sitt nærmiljø. Mange etterspør sammenhenger hvor ulike menighetsaktiviteter for alle aldersgrupper er samlet "under ett tak". Dette stiller nye krav til kirkebygg og fellesskapsformer. Dette er bakgrunnen for at enkelte biskoper har gitt sin støtte til å prøve ut nye menighetsformer som kan supplere de geografisk avgrensede soknene.

Vilkår må oppfylles

Imidlertid finner Bispemøtet det nødvendig å peke på noen grunnleggende vilkår som må oppfylles dersom forsøk med alternative menighetsdannelser skal ha sin plass innenfor rammen av Den norske kirke. Medlemskap i Den norske kirke er basert på dåp. Bispemøtet uttaler at kirkens syn på dåpen må få følger for medlemskap i valgmenigheter eller andre former for "alternative" menigheter i Den norske kirke:

- Det må ikke stilles krav til medlemskap som kommuniserer en annen forståelse av dåpen og kirken enn den som vår kirke bekjenner og lærer, sier Bispemøtet.

Samtidig understreker biskopene at den ordinerte prestedtjeneste fortsatt skal være en grunnleggende funksjon i Den norske kirkes menigheter:

- Den ordning at en ordinert prest har pastoralt lederansvar, må også gjelde for de menighetsformer som det nå gjøres forsøk med, heter det i Bispemøtets uttalelse. Biskopene ser positivt på at man i de alternative menighetsdannelsene prøver ulike måter å tilsette prester på:

- Ved å få velge prest selv vil forsøksmenighetene kunne knytte til seg prester som styrker den enkelte menighets profil og egenart, sier bispemøtet.

Bispemøtets oppstilling av hvilke vilkår Kirkemøtet bør holde seg til når alternative menighetsdannelser eventuelt skal godkjennes som menigheter i Den norske kirke, sier også klart fra om at det biskoppelige tilsyn er nødvendig:

- Også valgmenigheter og andre menighetsformer som supplerer den ordinære soknestructur i Den norske kirke, vil være omfattet av biskopens tilsyn. Det biskoppelige tilsyn kan imidlertid utøves på ulike måter. Etter gjeldende tjenesteordning kan prostene utøve tilsyn på biskopens vegne. En slik tilrettelegging av biskopens tilsyn bør kunne inngå i noen av de forsøkene som nå gjøres med supplerende menighetsformer, heter det i Bispemøtets uttalelse.

Biskopene rådspurt

Flere steder er det i løpet av de senere år opprettet menighetslignende forsamlinger som forstår seg som en del av Den norske kirkes virksomhet, men som ikke er ordinære, geografisk avgrensede sokn. Noen av disse forsamlingene er tilknyttet landsomfattende frivillige kristelige organisasjoner. I noen tilfeller har biskopene vært rådspurt og gitt sin anbefaling forut for etableringen av slike forsamlinger. Noen av biskopene har et etablert samarbeid med den enkelte forsamling, eller med den organisasjonen som forsamlingen tilhører, for blant annet å regulere forholdet til den lokale (geografiske) soknemenighet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Les vedtak i sak BM 01/05 fra Bispemøtet 8.-9. februar 2005:

[Forsøk med alternative menighetsdannelser](#)

Les [pressemelding 29. oktober 2004](#) om Lundehaugen menighet ved Stavanger

Ny forretningsorden bedrer samtaleklima

(18.02.2005)

Årsaken til konfliktløsheten er at organisasjonen nå innfører nye regler for hvordan vanskelige spørsmål skal behandles. Heretter skal det bare unntaksvis fattes vedtak på bakgrunn av vanlig stemmegivning i KV. Dersom noen ønsker å få fattet et vedtak i en sak før konsensus er oppnådd, kan saken bare tas opp til avstemming dersom et flertall på 85% av de stemmeberettigede er enige om at det er nødvendig.

Saker som angår endringer i KV's grunnregler, valg og budsjett er unntatt fra ordningen.

Det pågående møtet i Kirkenes verdensråds sentralkomite er det første organ som forsøker å etterleve de nye reglene. Mandag 21. februar er det forutsatt at regelverket skal settes ut i livet. Det er meningen at en ny forretningsorden skal legges fram til endelig vedtak på KV's generalforsamling i Porto Alegre, Brasil, i februar 2006. Der vil temaet "Human sexuality" også stå på dagsorden, men heller ikke fra det møtet er det planlagt noen uttalelse.

- Fraksjons-ideologi fører ikke fram. Det er befriende å diskutere i en atmosfære som ikke føles truende. Vi har, som ortodokse, følt en tendens til en vestlig lobbyvirksomhet i KV der visse saker skal kjempes gjennom av politiske grunner, sa Leonid Kishkovsky som er prest i Den ortodokse kirke i Amerika.

- Å lytte til hverandre er det viktige poenget nå når det gjelder kirkenes syn på homoseksuelt samliv. Vi har ikke mandat til å presse kirker til å fatte beslutninger. Mange steder har ikke samtalen engang startet, sa dr. George Mathlew Nalunnakkal. Han er ortodoks teolog fra India og har arbeidet med sammenstilling av teologiske rapporter om homoseksualitet fra 80 av KV's medlemskirker.

Vatikanets offisielle observatør Msgr. John A. Radano, var også begeistret for at KV nå endrer samtaleform og vedtaksprosedyrer:

- Dette får fram diskusjonen i stedet for konfrontasjonen. Det trenger verden å se mer av fra kirkens side, sa han.

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke følger denne utviklingen med interesse. Han har skrevet sin teologiske doktoravhandling nettopp om det som ligger bak den aktuelle konsensus-tenkningen i KV's ledende organer.

- Samtaleklimaet, eller kvaliteten på samtalen og de holdninger vi møter hverandre med, kan være like viktig for kirkenes enhet som det å komme fram til vedtak i spørsmål kirkene er uenige om. En økumenisk holdning forplikter til å bygge gjensidig tillit på åpenhet og tydelighet på tvers av uenighet. Den må vi øve oss opp til å leve etter, og det er det som nå skjer i KV, sier Fykse Tveit. Han understreker at dette ikke handler om å feie problemer under teppet:

- Jeg tror økt åpenhet og tillit er den beste veien å gå for å synliggjøre uenighet, sier han.

Fykse Tveit tror fokus på åpen og ærlig samtale vil være viktig i Den norske kirkes arbeid med synet på homoseksuelt samliv. Etter at kirkens lærenemnd har presentert sin uttalelse til sommeren skal saken igjen opp til bred drøfting i Den norske kirke.

- I en enkelt kirke er dette mer krevende spørsmål enn i den økumeniske bevegelse. Man må velge enten det eller det andre når det gjelder ordninger i en bestemt kirke. Likevel kan vi lære noe om å bygge holdninger som fremmer konsensus, også i vår kirke, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se dokumentet som beskriver den nye forretningsordenen for KV her](#)

[Følg møtet i KV's sentralkomite her](#)

KV's generalsekretær Samuel Kobia besøker Norge

(18.02.2005)

Dette sier generalsekretæren i Kirkenes verdensråd (KV), Dr. Samuel Kobia (58). Han besøker Norge 1.-4. mars på en rundreise til de skandinaviske landene. På programmet står både møte med statsminister Kjell Magne Bondevik og audiens hos HKH Kronprins Haakon på Slottet.

- Skandinavia er en spesiell region for den økumeniske bevegelsen. Våre medlemskirker der har satset store ressurser, både økonomisk og menneskelig, i utviklingen av Kirkenes verdensråd helt siden starten i 1948, sier Kobia.

Han legger vekt på å besøke så mange som mulig av KVs 347 medlemskirker som finnes i over 100 land. I fjor var han innom 16 land.

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, ser på Kobias norgesbesøk som en god anledning til å sette både kirkesamarbeid og fredssak på dagsorden:

- Kobia representerer den største organisasjonen for kirkesamarbeid og er en kapasitet innen internasjonalt fredsarbeid, med særlig erfaring fra det afrikanske kontinent, sier Tveit.

Dr. Samuel Kobia er den sjette generalsekretæren siden KVs grunnleggelse i 1948, og den første fra Afrika.

- Jeg identifiserer meg med zulu-begrepet "ubuntu" som handler om at vi alle er avhengige av hverandre og skal vise hverandre respekt. Stammekulturenes tradisjon for at beslutninger skal være basert på konsensus, ikke på flertalls-diktatur, er et uttrykk for dette. I KV er nettopp konsensus-prinsippet viktig for hvordan organisasjonen skal utvikles videre, sier Kobia.

Før Samuel Kobia tiltrådte som generalsekretær i KV var han direktør for organisasjonens kontakt med det afrikanske kontinent. Han er ordinert metodistpastor og var første gang ansatt i KV i 1978. Fram til 1984 arbeidet han med misjonsspørsmål samtidig som han var sekretær for KVs arbeid i Afrika. Fra 1984 til 1993 var Kobia ansatt i det nasjonale felleskirkelige rådet i Kenya, de første tre årene som utviklingskonsulent, deretter som generalsekretær. I 1993 kom han tilbake til KV-sekretariatet i Genève som leder for enheten som arbeidet med rettferdighet, fred og miljøspørsmål. (Kirkens informasjonstjeneste)

Program for Kirkenes verdensråds generalsekretær Samuel Kobia besøk i Norge 1. – 4. mars 2005

1. mars

14.45

Ankomst til Oslo.

2. mars

08.30 – 09.00

Møte med Statsminister Kjell Magne Bondevik på statsministerens kontor.

10.45 – 11.30

Møte med Stortingskomiteen for kirke, utdanning og forskning på Stortinget.

12.00 – 12.30

Audiens hos HKH Kronprins Haakon på Slottet.

15.15 – 16.30

Forelesning på Menighetsfakultetet. Tema: “The Church in Africa and the New Global Realities”.

19.30:

Middag på Comfort Hotel Børsparken med medlemmer og partnere av Kirkenes verdensråd i Norge. Vertskap: leder Ingrid Vad Nilsen og generalsekretær Olav Fykse Tveit, Mellomkirkelig råd.

3. mars

10.00 – 12.30

Møte i Mellomkirkelig råd med fokus på KV's oppdrag og struktur.

12.30 – 14.00

Lunsj med Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd.

14.00 – 15.45

Møte i Samisk kirkeråd (i felles sesjon med Mellomkirkelig råd) med fokus på urfolksspørsmål.

19.00

Økumenisk gudstjeneste i Første Metodistkirke på Grünerløkka i samarbeid mellom Metodistkirken og Den norske kirke. Tale i gudstjenesten ved Rev. Dr. Kobia. Liturger: Biskop Øystein Olsen og Biskop Ernst Baasland.

4. mars

08.15 – 10.15

Møte med Norges kristne råd.

11.15 – 11.45

Lunsj på Kirkens Hus – i regi av Norges kristne råd.

11.45 – 13.00

Møte med representanter fra Pinsebevegelsen - i regi av Norges kristne råd.

13.30 – 16.00

Møte med Kirkens Nødhjelp.

18.00
Avreise.

Nær 70% av menighetene har søkt forsøksprosjekt

(25.02.2005)

Nær 70% av alle menigheter har arbeidet med vesentlige spørsmål de siste månedene: Hvordan kan kirken fylle tomrommet etter at trosopplæringen forsvant fra skolen i 1969? Hvordan kan menigheten utvikle en systematisk trosopplæring for alle døpte mellom 0 og 18 år? Hvordan deler vi en levende kulturarv og formidler troen slik at barn og unge får hjelp til å mestre livet og utvikler et handlekraftig håp?

Trosopplæringsreformen utlyste nye forsøks og utviklingsmidler i desember 2004. Før utlysningen kom, hadde nær sagt alle kirkelige ansatte arbeidet med spørsmålene på fagkonferanser og seminarer.

Alle prostier representert

783 menigheter har nå en søknad inne, 101 er allerede innvilget det første året (Rønvik og Søndre Slagen fikk klarsignal ved nyttårstider, i tillegg til de 99 første). Totalt har 884 menigheter vært med i en søknadsprosess i reformens innledende forsøksfase.

– Det er søknader fra alle bispedømmer, opplyser prosjektlederen. – Ingen bispedømmer har mindre enn 46% av menighetene med i en søknad. Borg bispedømme topper listen og har hele 80% av alle menigheter med i en søknad. Det er søkermenigheter fra alle landets prositer. Det sier noe om bredde, oppslutning og engasjement forankret lokalt der barn og unge bor.

Nær 70% av alle staber og menighetsråd har arbeidet intenst med å formulere strategier og utvikle prosjekter i tråd med reformens verdier.

– Dette gir håp for kirken. Det må være den største strategiprosessen i nyere norsk kirkehistorie, sier Paul Erik Wirgenes. – Det brede engasjementet i reformen er et godt gjensvar på Stortingets vedtak. Barn og unge er ikke bare morgendagens kirke. De er dagens kirke. Reformen hjelper oss til å fornye vår forståelse av hva det er å være en barnedøpende folkekirke. Vi vil være en kirke som preges av raushet og kjærlighet til barn og unge og med bred kontakt med foreldre og faddere. Denne reformen har 850 000 døpte barn og unge som primær målgruppe. Reformen er vedtatt av Stortinget og er en av de store pedagogiske reformene i vårt samfunn.

Offentliggjøring 7. april

Søknadene er nå delt opp bispedømmevis og blir vurdert av en kvalifisert stab. Bispekontoret har også fått søknadsbunken fra sine egne menigheter. De vil avgi en felles innstilling til sekretariatet for trosopplæring, som forbereder den endelige innstilling til Styringsgruppa.

Det er lagt opp til at de nye prosjektmenighetene offentliggjøres 7. april. Leserne har så langt rapportert at kvaliteten i denne søknadsrunden er langt høyere enn i fjor. (Kirkens informasjonstjeneste)

KV-leder møte statsminister og kronprins

(02.03.2005)

Kobia har tidligere uttalt at han ser på Norge som en viktig bidragsyter til internasjonalt fredsarbeid og til den internasjonale økumeniske bevegelse. Han betrakter statsminister Bondevik som en tydelig talsmann for at interreligiøs dialog er en nødvendig del av det internasjonale fredsbyggende arbeidet.

Kobia hadde også audiens hos HKH Kronprins Haakon på slottet onsdag, et møte som strakte seg godt utover de avsatte 30 minuttene.

Under besøket i det nye Kirkens hus snakket Kobia om betydningen av å utdype forståelsen av Kirkenes Verdensråd som et fellesskap av selvstendige kirker. Han var også opptatt av hvilken rolle de postkonfesjonelle kirkene kan spille på det økumeniske arena, det vil si kirker som ikke ønsker knytte seg til de tradisjonelle trossamfunnene.

Barn og unge

Kobia stilte spørsmål om hvordan det står til med ungdoms forhold til kirke og gudstjeneste i Norge. Han er svært opptatt av de åndelige strømningene som går gjennom internasjonale ungdomsmiljøer, og som ofte kommer til uttrykk utenfor de etablerte kirkene.

Kobia fikk også en orientering om trosopplæringsprosjektet i Den norske kirke. Han lyttet engasjert, stilte spørsmål og kommenterte at dette er noe som kirkene i Skandinavia er helt avheng av å lykkes med for å overleve. Generalsekretæren viser et tydelig engasjement for barn og unges situasjon i kirkene.

Generalsekretærene Samuel Kobia i Kirkenes Verdensråd og Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd i kapellet i det nye Kirkens hus i Oslo.

Økumenisk gudstjeneste

Under norgesbesøket vil Kobia blant annet møte både Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd ser på Kobias norgesbesøk som en god anledning til å sette både kirkesamarbeid og fredssak på dagsorden:

- Kobia representerer den største organisasjonen for kirkesamarbeid og er en kapasitet innen internasjonalt fredsarbeid, med særlig erfaring fra det afrikanske kontinent, sier Tveit.

Dr. Samuel Kobia er den sjette generalsekretæren siden KVs grunnleggelse i 1948, og den første fra Afrika.

Torsdag kl. 19.00 taler Kobia på en økumenisk gudstjeneste i Første Metodistkirke på Grünerløkka i Oslo. Gudstjenesten er et samarbeid mellom Metodistkirken og Den norske kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

Til redaksjonen:

Høyoppløselig bilde av Kobia og statsministeren kan fås ved henvendelse på e-post til vidar.kristensen@kirken.no

Presentasjon av kulturmelding for Den norske kirke

(02.03.2005)

Under presentasjonen vil det bli følgende program:

- kunstneriske innslag
- Kirkeakademiens generalsekretær Margunn Sandal ønsker velkommen
- utvalgsleder Einar Solbu presenterer meldingen
- Kirkeakademiens leder Torunn Tørå overleverer meldingen til Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, som orienterer om høring og kirkemøtebehandling
- utvalget svarer på spørsmål fra pressen

I tillegg til direktør i Rikskonsertene, Einar Solbu, har følgende sittet i utvalget oppnevnt av Norske kirkeakademier:

Oskar Stein Bjørlykke, forfatter,
Dagny Anker Gevelt, kulturdirektør i Kristiansand kommune,
Erik Hillestad, produsent og leder av Kirkelig Kulturverksted,
Thea Stabell, sceneinstruktør og førsteamanuensis ved Kunsthøgskolen i Oslo,
Vivianne Johnsen Sydnes, domkantor i Nidaros domkirke,
Henrik Ødegård, komponist og kantor i Sauherad,
Inger Anne Naterstad, studentprest ved Universitetet i Oslo,
og Tor Berger Jørgensen, domprost i Bodø.
De to sistnevnte er oppnevnt av Kirkerådet.

Generalsekretær i Norske Kirkeakademier, Margunn Sandal, har vært prosjektleder for kulturmeldingen, og teolog og filmanmelder Kjartan Leer-Salvesen har vært sekretær for utvalget.

Oppdraget fra Kirkerådet til Kirkeakademiene har bestått av følgende oppgaver:

- klarlegge Kirkens kulturelle rolle i samfunnet ved å kartlegge ulike typer kunstnerlig kirkelig virksomhet
- utvikle en teologisk refleksjon rundt kirkens kulturelle oppdrag og uttrykksformer
- utarbeide en strategi for en framtidig kirkelig kultursatsing
- synliggjøre det nasjonale, regionale og lokale aspektet ved kulturelle uttrykksformer

Kirkens kulturmelding vil bli tilgjengelig på www.kirken.no kl. 1100 tirsdag 8. mars.

Pressen ønskes vel møtt til presentasjonen av kulturmeldingen!

Informasjonssjef Dag Stange,
Kirkens informasjonstjeneste
Tlf. 23081205, mobil 23 08 12 05
dag.stange@kirken.no

Kjemper for samisk 17. mai-flagging i Oslo

(04.03.2005)

Den 7. februar vedtok Forretningsutvalget i bystyret at ”den praksis som har vært i de senere år, opprettholdes”. Praksis er ifølge rundskriv fra Utdanningsetaten til skolene i Oslo i forbindelse med barnetoget 17. mai i fjor: ”17. mai-komiteen ser det som svært viktig at alle elever skal bære **norske flagg** i toget (alternativt er det anledning til å bære FN-flagg).”

– Dette føles underlig i et land som gjerne har framstått som et foregangsland for fred og forsoning, og som var det første landet som ratifiserte ILO-konvensjon nr. 169 i 1990 om urfolks rettigheter, sier leder av Samisk kirkeråd Oddvar Andersen.

Unionsoppløsningen og samene

I uttalelsen sier Samisk kirkeråd at de ønsker å minne Forretningsutvalget om at også det samiske folkets rettigheter nå er hjemlet i Grunnloven. Gradvis vokser det fram en erkjennelse av det samiske folk som et urfolk i vårt eget land, og at Norge er et land med to folk, det samiske og det norske.

Oddvar Andersen viser til hva som hendte i forbindelse med unionsoppløsningen i 1905:

– Den gang ønsket Norge å stenge grensen mellom Norge og Sverige for reindriften. Derfor er unionsoppløsningen ingen god sak for samene. Det gjør at det er ekstra sterk grunn til å løfte det samiske flagget på 17. mai i 2005, da en markerer at det er 100 år siden disse hendelsene, sier Andersen.

De som var til stede da vedtaket ble fattet i bystyrets forretningsutvalg 7. februar, var Per Ditlev-Simonsen (H), Svenn E. Kristiansen (F), Rune Gerhardsen (A), Bård Folke Fredriksen (H) og Knut Even Lindsjørn (SV). Senere har ordfører Ditlev-Simonsen forsvart vedtaket i pressen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Leder i Samisk kirkeråd Oddvar Andersen, telefon 97 17 35 21, e-post: oddvar.andersen@ntfk.no

Her er vedtaket som Samisk kirkeråd gjorde torsdag 3. mars:

OM BRUK AV DET SAMISKE FLAGG ET I 17. MAI-TOGET I OSLO

Forretningsutvalget i Oslo bystyre har bestemt at det ikke skal være anledning til å bruke samiske flagg i 17. mai-toget i Oslo. Samisk kirkeråd vil sterkt beklage dette og vil be om at bystyret omgjør sin beslutning.

Samisk kirkeråd ønsker å minne Forretningsutvalget om at også det samiske folkets rettigheter nå er hjemlet i Grunnloven. Det norske samfunnet og Den norske kirke har de senere år erkjent og beklaget overgrepene mot den samiske befolkningen som mer enn hundre års fornorskningspolitikken førte til. Målet er nå å skape forsoning og forståelse mellom den samiske og den norske befolkningen. Gradvis vokser det fram en erkjennelse av det samiske folk som et urfolk i vårt eget land, og at Norge er et land med to folk, det samiske og det norske. Opprettelsen av Sametinget og samiske institusjoner (blant andre Samisk kirkeråd), og etableringen av 6. februar som offisiell flaggdag i 2004, er uttrykk for denne nye erkjennelse.

Kirkerådets leder uttalte i åpningstale på Kirkemøtet 2004:

”Samefolkets dag, 6. februar, var i år offentlig flaggdag for første gang. Samiske symboler får etter hvert sin rettmessige plass i folkets nasjonale bevissthet. Dette føles som en selvfølge for alle som er i besittelse av et minimum av respekt og toleranse overfor andres kulturelle verdier. Men det samiske flagget har til nå ikke vært godtatt i feiringen av landets nasjonaldag i hovedstaden. Jeg håper at 17. mai-komiteen i Oslo besinner seg i dette følsomme anliggende for det ene av landets to folk.”

Samisk kirkeråd tolker ønsket om å delta med det samiske flagget i feiringen av 17. mai i Oslo som et uttrykk for en nyvunnet stolthet over egen kultur, og samtidig som uttrykk for en glede over å høre til i det norske samfunnet og i feiringen av nasjonaldagen. Samisk kirkeråd vil oppfordre Oslo bystyre å se på dette mangfoldet som en rikdom, og ikke som et problem. I 2005 feirer vi 100-årsjubileet for Norge som selvstendig nasjon. I feiringen av 17. mai i år er det spesielt viktig å synliggjøre at det samiske folket nå har fått sin rettmessige plass i feiringen av nasjonaldagen.

Samisk kirkeråd vil derfor oppfordre forretningsutvalget i Oslo bystyre til å omgjøre sin beslutning.

Den norske kirke må samtale om ordet ”misjon”

(04.03.2005)

– Når dette skal opp på Kirkemøtet, ønsker vi å gjøre noe mer enn bare å gjenta de gamle begrepene, sier leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen. – Det er ulike miljøer i Den norske kirke som har samme målsetting, men opplever begrepet misjon forskjellig. Det er nødvendig at by og land snakker sammen, og at ulike generasjoner deler sine oppfatninger med hverandre. Folk som har sitt hovedståsted i misjonsorganisasjonene, må snakke med dem som har sitt viktigste engasjement i en menighet.

I vedtaket som fredag ble fattet av Mellomkirkelig råd, heter det blant annet:

”Mellomkirkelig råd anser det som både nødvendig og viktig at Den norske kirkes offisielle organer starter en samtale om Den norske kirke som en misjonerende kirke på årets Kirkemøte – en kirke som ønsker å dele den tro vi har, som en glede en ønsker at andre skal få del i. Ordet ’misjon’ oppfattes og oppleves svært ulikt, og det må derfor legges vekt på en prosess hvor vi får anledning til å lytte til hverandre og hvor vi i samarbeid kan finne fram til et språk om kirkens misjonsoppdrag som er inkluderende og som kan kommunisere i vårt samfunn. I det videre arbeidet mot Kirkemøtet bør en derfor legge vekt på å skape arenaer og diskusjonsnotater.”

Langt perspektiv på samtalen

– Ordet ”misjon” oppfattes snevrere i norsk sammenheng enn for eksempel i engelsk, påpeker Ingrid Vad Nilsen. – Det Lutherske Verdensforbund har i mange år jobbet med et misjonsdokument som vi kan trekke veksler på i samtalen. Det gir en rekke verdifulle impulser, ikke minst til språkbruken. Der har en vært nødt til å snakke samtidig i en global og en lokal kontekst. Blant annet har en vært opptatt av inkluderende og ekskluderende språk.

Uttalelsen fra Mellomkirkelig råd viser også til Kirkenes Verdensråds store internasjonale misjonskonferanse som skal holdes i Athen til sommeren: ”I det videre arbeid med saken må LVF’s misjonsdokument og det som skjer rundt KV’s misjonskonferanse i juni tas med og tillegges vekt,” blir det sagt.

– Det gjenstår å se i hva slags form dette vil bli lagt fram for Kirkemøtet, sier Vad Nilsen. – Sannsynligvis må vi ha et perspektiv på samtalen som strekker seg lenger i tid enn bare til november. Vi må bruke en rekke ulike arenaer og møtepunkter til disse samtalen, slik at vi kan lytte oss fram til et tjenelig språk. Vi må snu og vende på begrepene, slik at vi finner ord som gir oss en felles forståelse av det vi snakker om.

Asyl- og flyktningspolitikk

En annen viktig sak som Mellomkirkelig råd drøftet fredag, var norsk asyl- og flyktningspolitikk. Også biskopene har engasjert seg sterkt i dette. Bispemøtet tok i fjor høst kontakt med Mellomkirkelig råd med tanke på at det utarbeides en ”hvitbok” om norsk flyktningspolitikk med utgangspunkt i enkeltsaker. Mellomkirkelig råd ønsker også å reise denne saken på årets Kirkemøte.

– Hvitboken skal være et ressursdokument som både dokumenterer hvordan norsk flyktningspolitikk virker i enkeltsaker, og som gir etiske premisser for å vurdere konkrete saker. Vi vil tydeliggjøre vårt etiske innsteg i denne sammenhengen, sier Ingrid Vad Nilsen.

Lederen av Mellomkirkelig råd understreker at dette handler om menneskeverd i saker som behandling av barn, familiegjenforening, behandling av såkalte ”ureturnerbare” personer, og andre vanskelige forhold.

KUI har fått nytt navn

Mellomkirkelig råd ønsker at møte mellom ulike religioner må komme opp som sak på Kirkemøtet. Hvordan lever vi sammen med mennesker som har en annen tro?

– Dette handler om å skape trygghet på vårt eget ståsted, slik at vi ikke er redde for å møte andre åpent, forklarer Ingrid Vad Nilsen. – Vi vil legge til rette for å kunne møtes uten angst. Det dreier seg ikke bare om å lovprise et fargerikt fellesskap. Det handler om å kunne gjøre noe med det som er vanskelig. Vi kan ikke ta opp problemer på en skikkelig måte og finne konstruktive løsninger så lenge vi møtes i frykt.

Det har vært en langvarig debatt om å endre navnet på Kirkens U-landsinformasjon. Nå er debatten endelig kommet til veis ende. Mellomkirkelig råd vedtok fredag at det nye navnet skal være **Den norske kirkes nord/sør-informasjon**.

Også navnet på U-landssøndagen ble vedtatt å endre. Dagen markeres tradisjonelt en søndag i oktober, f.eks. i sammenheng med

FN-dagen (24.oktober), TV-aksjonen eller årets høsttakkefest. Denne søndagen har fra nå av fått navnet **Nord/sør-søndag**.
(Kirkens informasjonstjeneste)

- Kjerringer mot strømmen

(08.03.2005)

Dette sier utvalgsleder Einar Solbu (bildet) som 8. mars presenterte utredningen "Kunsten å være kirke". Dokumentet som også kalles "Kirkens kulturmelding" er laget av et utvalg under Norske kirkeakademier på oppdrag fra Kirkerådet i Den norske kirke. Kirkens kulturmelding anbefaler tettere allianse med kunstlivet.

- Tiden vi lever i, preges på den ene side av materialisme, egoisme og selvtilfredsstillelse. Nyhetene minner oss om det hver eneste dag. På den annen side ser vi en økende søken etter eksistensielle holdepunkter for livstolkning. Det er som motstrøm mot tilværelsens lettvinthet at kirken og kunstlivet har felles agenda, sier Einar Solbu som til daglig er direktør for Rikskonsertene.

Han mener det kan bli en klam omfavnelse dersom kirken ønsker å omfavne kunstlivet, men hevder at både kirken og kunstnerne stadig oppdager tangeringspunkter som kan utvikles til å bli sterkere motkrefter til egosentreringen i den vestlige verden.

Kirkerådet sender nå utredningen "Kunsten å være kirke" på høring i både kirken og kulturnorge. Det er meningen at Kirkemøtet i november 2005 skal drøfte kirken og kulturen på bakgrunn av utredningen og den påfølgende høringen.

Med utgangspunkt i kartleggingen legger utredningen fram en rekke konkrete forslag til forhold det bør jobbes med, både på sentralt og lokalt hold. De spenner fra utvikling av nytt sangstoff via hospitantordninger for dansere til etablering av kulturkirker og vern om god kirkegårdskultur.

Senter for skapende og utøvende kunst.

Einar Solbu har ledet utvalget med kirkens kulturmelding. Hans utvalg foreslår blant annet at Kirkemøtet etablerer et Kirkens senter for skapende og utøvende kunst.

- Dette senteret bør etableres i tilknytning til eller i samspill med ett eller flere eksisterende frie fagmiljøer, sier Solbu. Han tror et nasjonalt senter kan styrke bevisstheten om kirkelig kulturarbeid og styrke kompetansen innen denne siden av kirkens virksomhet.

Men den sterkeste utfordringen fra Einar Solbus utvalg går til menighetene i Den norske kirke. Utvalget håper kirken blir mer aktiv i å bygge broer til det lokale kulturlivet.

Dristig kirke.

- Vi trenger fora og nettverk der alle krefter som er opptatt av ideen om det skapende mennesket, kan utforske mulighetene for samarbeid. Kirken kan bidra mer bevisst og kraftfullt til kultur- og samfunnsdebatt, mener Einar Solbu. Han håper utredningen "Kunsten å være kirke" kan gi de utålmodige pågangsmot:

- Debatt og dialog er viktig, men vi utfordrer det lokale kunst og kirkeliv til å være dristigere enn som så. Skal noe nytt skje, må vi handle i tro på menneskets skapende evner. Vi har tro på en dristig

kirke som våger å gjøre feil, sier Solbu.

Kunstkompetanse i kirken.

I utredningen "Kunsten å være kirke" slås det fast at kirkens medarbeidere trenger økt kompetanse innen kunst og kulturområdet. Utredningsutvalget legger blant annet fram forslag om at kantorstillingene - de eneste kunstfaglige stillingene i Den norske kirke - bør utvides til å få et mer helhetlig ansvar for menighetenes kulturvirksomhet.

- Kirken må forholde seg bevisst og tydelig til kirkerommet som kulturarena, og til andre kulturarenaer. Slik bevissthet og tydelighet krever kompetanse, sier utvalgsleder Solbu.

Kirkens kulturmelding understreker at musikklivet er en kjernevirksomhet i det organiserte menighetslivet.

- Kirkekonsserter og menighetenes musikkaktiviteter utgjør en svært viktig del av norske lokalsamfunns kulturliv, både kvalitativt og kvantitativt, heter det. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Leder av utvalget, direktør Einar Solbu

Tlf.: 22 02 59 00, mob. 91 56 83 43, e-post: enar.solbu@rikskonsertene.no

Gen.sekr. Margunn Sandal i Norske kirkeakademier:

Tlf.: 23 08 14 50, mob: 48 00 66 01, e-post: margunn.sandal@kirkeakademiene.no

Les Kirkens kulturmelding på nettet: <http://www.kirken.no/kulturmelding>

[Les utvalgsleder Einar Solbus presentasjon av kulturmeldingen her](#) (PDF)

[Les hilsen ved leder av Norske kirkeakademier Torunn Tørå](#) (PDF)

[Les kirkerådsleder Thor Bjarne Bores tale ved presentasjonen av kulturmeldingen.](#) (PDF)

Pilegrimsvegene, Norges turveg nr 1

(09.03.2005)

Pilegrimsprest i Nidaros, Rolf Synnes forteller at det til sommeren planlegges vandringer langs alle de offisielle pilegrimsvegene mot Nidaros. Disse vandringerne følger en fast etappeplan slik at de som ikke har anledning til å følge hele vandringerne, kan delta der det måtte passe.

Synnes understøtter at pilegrimsvandring er ikke bare passer for unge mennesker i god form:

- Mennesker godt oppe i årene klarer vandringer like godt som yngre mennesker. Vi går ikke forttere enn den som går sakte. Det er jo ikke ekstremsport vi skal bedrive langs vegen! sier pilegrimspresten. Han har også en oppmuntring til dem som frykter tunge ryggsekker.

- Fordelen med en slik organisert vandring er at vi kan sørge for transport av bagasjen. På den måten kan pilegrimen nøye seg med å bære det som er nødvendig av mat og ekstra klær til bruk underveis, sier han.

- Hvordan skal pilegrimene overnatte underveis?

- Her kan nok både standard og pris variere en god del. Heldigvis vil de fleste pilegrimer sove godt selv under enkle forhold. Det sørger vandringerne for!

- Hva er det som skiller en pilegrimsvandring fra en alminnelig spasertur?

- En pilegrimsvandring gir stillhet og ro som enhver annen tur i skog og mark. Men vandringerne kan sette oss i bevegelse også på det indre plan. Den som reiser sakte nok, risikerer å innhente seg selv, sier Synnes.

Kontaktpersoner:

Ytterligere opplysninger om Pilegrimsvegene, Norges turveg nr 1

Norsk Kulturarv v/ Trude Lillevik, tlf 61 23 20 33, e-post: trude@kulturarv.no,

pilegrimspresten i Hamar, Arne Bakken, tlf 62 55 03 52/92 65 51 02, e-post:

arne.bakken@kirken.no

pilegrimspresten i Nidaros, Rolf Synnes, tlf 73 53 84 87 /97 58 77 58, e-post:

rolf.synnes@nidarosdomen.no.

Noen nettsider om pilegrimsveier og pilegrimsvandring:

[Riksantikvaren - om pilegrimsleden Oslo-Trondheim](#)

[Pilegrimsfellesskapet St. Jakob, Norge](#)

[Direktoratet for naturforvaltning](#)

[Norsk kulturarv](#)

[Olavsrosa](#)

[Nidarosdomen](#)

[Pilegrimsvandling i Nidaros](#)

[Pilegrimsvandring i Stavanger bispedømme](#)

[Pilegrimsleia gjennom Orkdal](#)

[Pilegrimsvandringens historie og pilegrimsvandring i dag](#)

Etappeplan

Denne planen vil bli justert etter lokale forhold. Tallene i parentes angir stipulert vandringstid angitt i timer.

Oslo - Trondheim

18.-19.06 Pilegrimsdager i Oslo

Ma 18.06 Oslo - Nygard, 23 km (7,5)

Ti 19.06 Nygård - Sundvollen, 25 km (8)

On 22.06 Sundvollen - Norderhov krk, 26 km (8,5)

To 23.06 Norderhov krk - Sløvika, 23 km (7,5)

Fre 24.06 Sløvika - Brandbu (7,5)

Lø 25.06 Brandbu - Engen kloster/Kolbu, 25 km (8)

Sø 26.06 Bussfrakt til Pilegrimsdager i Hamar

Ma 27.06 Pilegrimsdager i Hamar - bussfrakt tilbake (evt neste morgen)

Ti 28. 06 Engen - Kapp, 24 km (8)

On 29.06 Kapp - Tranberg, 14 km

To 30.06 Tranberg gjestegård - Biri, 21 km

Fr 01.07 Biri - Jørstadmoen, 29 km

Lø 02.07 Jørstadmoen - Øyer, 19 km

Sø 03.07 Hviledag i Øyer

Ma 04.07 Øyer - Glomstad, 24 km (8)

Ti 05.07 Glomstad - Ringeby krk, 20 km (7)

On 06.07 Ringeby krk - Hundorp, 17 km (6)

To 07.97 Hundorp - Vinstra, 18 km (6)

Fre 08.07 Vinstra - Varphaugen, 25 km (8)

Lø 09.07 Hviledag på Varpehaugen (?)

Sø 10.07 Varphaugen - Nord Sel, 23 km (7,5)

Ma 11.07 Nord Sel - Dovre, 20 km (7)

Ti 12.07 Dovre - Foksstugu

On 13.07 Foksstugu - Hageseter

To 14.07 Hageseter - Kongsvoll,

Fre 15.07 Kongsvoll - Ryphusan, 20 km (7)

Lø 16.07 Ryphusan - Oppdal, 21 km (7)

Sø 17.07 Hviledag i Oppdal

Ma 18.07 Oppdal - Langklopp, 27 km (9)

Ti 19.07 Langklopp - Rennebu, 24 km (8)

On 20.07 Rennebu - Meldal, 22 km (7,5)

To 21.07 Meldal - Svorkmo, 20 km (7)

Fr 22.07 Svorkmo - Skaun, 23 km (8)

Lø 23.07 Skaun - Sundet, 17 km (6)

Sø 24.07 Sundet - Nidaros Domkirke, 20 km (7)

Ma 25.07 Jakobsdag i Trondheim

Østlig rute Oslo - Øyer

Ma 20.06 Oslo - Skedsmo, 26,5 km
Ti 21.06 Skedsmo - Hovin kirke, 22,5 km
On 22.06 Hovin - Eidsvoll, 27 km
To 23.06 Eidsvoll - Spitalen, 29,5 km
Fre 24.06 Spitalen - Stange, 30 km
Lø 25.06 Stange - Hamar, 13,5 km
Sø. 26.06 Pilegrimsdager på Hamar
Ma 27.06 Pilegrimsdager på Hamar
Ti 28.06 Hamar - Ringsaker krk, 33 km (11)
On 29.06 Ringsaker - Brøttum, 15 km (4,5)
To 30.07 Brøttum - Lillehammer, 18 km (5)
Fr 01.07 Hviledag på Lillehammer
Lø 02.07 Lillehammer - Øyer, 28 km (9)
Sø 03.07 Hviledag i Øyer

Østerdalsleden

Fre 01.07 Oddheim - Plassen kirke, 15 km
Lø 02.07 Plassen - Sætre, 11 km (To korte etapper i stedet for hviledag)
Sø 03.07 Sætre - innbygda, 15 km
Ma 04.07 Innbygda - Jordet, 15 km
Ti 05.07 Jordet - Eltdalen /Trysil-Knuts verden, 18 km
On 06.07 Eltdalen - Munkbetsetra, 16 km
To 07.07 Munkbetsetra - Østvollen, 23 km
Fr 08.07 Østvollen - Åkrestrømmen, 15 km
Lø 09.07 Åkrestrømmen - Åkresteinen - Bull-museet, 27 km
Sø 10.07 Fridag med Gudstjeneste i gammeldags stil
Ma 11.07 Øvre Rendal kirke - Fonnåsfjellet - Skårsåsetra, 23 km
Ti 12.07 Skårsåsetra - Tyllidalen Bygdetun, 18 km
On 13.07 Tyllidalen Bygdetun - Tynset, 18 km
To 14.07 Tynset - Vingelen, 19 km
Fre 15.07 Vingelen - Båttjønna, 14 km
Lø 16.07 Båttjønna - Dalsbygda, 13 km
Sø 17.07 Hviledag i Dalsbygda
Ma 18.07 Dalsbygda - Såtåhaugen, 20 km
Ti 19.07 Såtåhaugen - Storbekkøya Museumsseter, 20 km
On 20.07 Storbekkøya - Singsås kirke, 18 km
To 21.07 Singsås - Kråklivollen, 23 km
Fr 22.07 Kråklivollen - Fremo, 24 km
Lø 23.07 Fremo - Rødde, 18 km
Sø 24.07 Rødde - Trondheim, 17 km
Ma 25.07 Jakobsdag i Trondheim

Skardøra - Trondheim "Romboleden"

Lø 16.07 Härjedalen - Stuggudalen
Sø 17.07 Stuggudalen - Ås
Ma 18.07 Ås - Græsli
Ti 19.07 Græsli - Flora
On 20.07 Flora - Selbu kirke
To 21.07 Selbu kirke - Peder Morset Folkehøyskole
Fr 22.07 Peder Morset Folkehøyskole - Mostadmarka (Samfunnshuset)
Lø 23.07 Mostadmarka - Sakskvik

Sø 24.07 Saksvik - Trondheim
Ma 25.07 Jakobsdag i Trondheim

Grong - Stiklestad

Sø 10.07 Gløshaugen - Heia Gjestegård, ca 24 km
Ma 11.07 Heia Gjestegård - Snåsa krk, ca 20 km (Snåsa Hotell Ungdomsherberge)
Ti 12.07 Snåsa krk - Åsa (v Hovedvei), ca 15 km Her møter vi sidegrein av leia frå Megard
On 13.07 Åsa - Kleivseteren, ca 12 km
To 14.07 Kleivseteren - Skjelstad i Ogdalen (Bodomheimen), ca 16 km
Fre 15.07 Skjelstad - Støa, ca 25 km
Lø 16.07 Støa - Sellia, ca 13 km
Sø 17.07 Sellia - Stiklestad, ca 20 km
Ma 18.07 Pilegrimsdag på Stiklestad
Gløshaugen - Stiklestad er totalt ca 145 km

Svenskegrensa - Stiklestad

Fre 15.07 Skaltugan - Ådalsvollen - Sul, ca 23 km
Lø 16.07 Sul - Inndal, ca 20 km
Sø 17.07 Inndal - Vuku - Stiklestad, ca 15 km
Ma 18.07 Pilegrimsdag på Stiklestad

Stiklestad - Trondheim

Ti 19.07 Stiklestad - Munkeby kloster, ca 20 km
On 20.07 Munkeby kloster - Markabygda, ca 20 km
To 21.07 Markabygda - Skjelstad, ca 28 km
Fr 22.07 Skjelstad - Lånke kirke
Lø 23.07 Lånke krk - Saksvik
Sø 24.07 Saksvik - Trondheim
Ma 25.07 Jakobsdag i Trondheim

23,7 fonds-millioner til kirkelige formål

(09.03.2005)

Tildelingen utgjør tre hoveddeler: fellesutgifter, Kirkemøtets andel og bispedømmenes andel. Kirkedepartementet har holdt tilbake kr 1 750 000 av den opprinnelige tildelingen til prosjekter og tiltak i departementets regi. Fellesutgiftenes største post er kontingenter og konferanseavgifter til internasjonale økumeniske organisasjoner. Disse ble tidligere bevilget over statsbudsjettet. I år utgjør kontingenter og konferanseavgifter i alt kr 5 099 800. I tillegg til kontingentene tildeles kr 1 874 000 til søsterkirker, kr 2 137 500 i administrasjonstilskudd og kr 250 000 i øremerkede midler til reform av gudstjenestelivet over denne posten. Til sammen utgjør fellesutgiftene kr 9 361 300.

Kirkemøtets andel utgjør kr 7 239 000 og dette går til eksterne kirkelige prosjekter, pilotprosjekter, arbeid innenfor samisk kirkeliv og Kirkerådets interne prosjekter. I tillegg kommer et mindreforbruk fra 2004 på kr 215 000, som er overført med kr 125 000 til Kirkemøtets andel og kr 90 000 til fellesutgifter i 2005. Av resten av årets fondsmidler går kr 7 239 340 til lokale prosjekter i bispedømmene.

Av Kirkemøtets andel på kr 7 364 000 går kr 660 000 til prosjekter innenfor samisk kirkeliv, kr. 1 846 000 til Kirkerådets interne prosjekter innenfor Kirkemøtets satsingsområder, kr 1 810 000 til prosjektarbeid med kirkelige reformer, kr 380 000 til Kirkeakademienes oppdrag med å lage en kulturmelding for Den norske kirke, kr 331 000 til de sentralkirkelige råds nemnds- og utvalgsarbeid, kr 365 000 til reform av gudstjenestelivet og kr 1 972 000 til landsomfattende organisasjoner med følgende fordeling: kr 700.000 i tilskudd til Kirkens ressursenter mot vold og seksuelle overgrep og kr 300 000 til samme mottaker for utvikling av et tilbud til menn utsatt for vold og seksuelle overgrep, kr 50 000 i tilskudd til Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) til prosjektet "Erfaringsutveksling og dialog i det flerkulturelle Norge", kr 365 000 til to dåpsopplæringsprosjekter i regi av IKO-Kirkelig pedagogisk senter, kr 62 000 i tilskudd til Liturgisk senterers prosjekt "Levende Gudstjenester", kr 30 000 i støtte til KFUK-KFUMs prosjekt "Global Week, kr 50 000 i tilskudd til ACTA – barn og unge i Normisjons prosjekt "Verktøykasse for barnelagsarbeid", kr 25 000 i støtte til Våle menighetsråd for utvikling av læreverk i orgel for barn, kr 40 000 i tilskudd til Norges kristne råds Taizé-prosjekt, kr 50 000 i tilskudd til Norges Kristelige Studentforbunds konferanse "Å tale sant om Gud – Gudsbilder i tradisjon og samtid", k 50 000 i tilskudd til Kirkens Familievern arbeid med organisering av organisasjonen, kr 50 000 i tilskudd til Verbum Forlags bokprosjekt "Kirketekstiler – en håndbok" og kr 200.000 til prosjektet "Menigheter i møte med den åndelige lengsel" i regi av Diakonissehuset Lovisenberg og Kirkerådet.

Kr 660 000 av Kirkemøtets andel gikk til arbeid innenfor samisk kirkeliv. Til arbeid innenfor Samisk kirkeråd tildeles det kr 530 000 til arbeid med liturgi, salmer, ungdomsutvalg, oppfølging av urfolksengasjement og gudstjenestemateriell. Til Sør-Hålogaland bispedømmeråd tildeles det kr 65 000 til forsoningsarbeid og kr 50 000 til liturgiarbeid i de lulesamiske områdene. Til prest for sørsamer tildeles det kr 15 000 i tilskudd til leir for samiske konfirmanter.

10 prosent til søsterkirker

I følge vedtak i Kirkemøtet 1997 skal 10 prosent av de midlene fra Opplysningsvesenets fond (OVF) som disponeres av de sentralkirkelige råd, fordeles til prosjekter i regi av eller til fordel for søsterkirker og internasjonale partnerorganisasjoner ("søsterkirkemidler").

50 prosent av beløpet skal fordeles likt mellom Kirkenes Verdensråd (KV) og Det Lutherske Verdensforbund (LVF), 40 prosent fordeles til søsterkirker og partnerorganisasjoner etter søknad og

de siste 10 prosent fordeles etter en rotasjonsordning til bispedømmene for videre fordeling til menighetenes vennsksarbeid.

Kirkerådet sluttet seg til Mellomkirkelig råds fordeling av kr 1 874 000 til utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker. Av disse ble kr 749 500 fordelt til søsterkirker og partnerorganisasjoner etter søknad fra kirker og organisasjoner, kr 187 000 til menigheters vennsksarbeid, kr 468 500 til Kirkenes Verdensråds virksomhet, og kr 468 500 til Det Lutherske Verdensforbunds virksomhet

Støtte på kr 749 500 til søsterkirker og partnerorganisasjoner ble fordelt slik: Institute of Sino-Christian Studies, Hong Kong kr 20 000, Armensk KFUM v / Oslo og Akershus krets av KFUK – KFUM kr 35 000, Den norske kirkes presteforening og Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) til pastoral erfaringsutveksling fra sør til nord kr 67 000, Den lutherske kirke HKBP i Indonesia v/ Menighetsstøstherhjemmet kr 20 000, Holy Trinity College – research department i Ethiopian Orthodox Tewahedo Church kr 24 000, Evangelical Church of Botswana ved Kirkens Nødhjelp kr 48 000, KFUK- KFUM internasjonal deltakelse på Global Week kr 40 000, Den evangelisk-lutherske kirke i Kamerun (EELC) v / Det Norske Misjonsselskap kr 50 000, Den lutherske kirke i Estland v/ Det Norske Misjonsselskap kr 125 000, Sør-Hålogaland bispedømmeråd – utvekslingsprogram mellom Sør-Afrika og Sápmi (deltagelse fra Sør-Afrika) kr 50 000, IECLB – Brasil liturgiutvikling kr 47 000, Den koptiske kirke i Egypt v/ Tunsberg bispedømmeråd kr 70 000, Pastoral Popular Luterana Brasil kr 31 000, Montfort Brothers Malawi v/ Kirkens Nødhjelp kr 20 000, Etne KFUK – KFUM til leir for palestinske ungdommer kr. 30 000, Evangelical Church of Jordan – retreat for prester kr 37 500, Kirkens Nord/sør-informasjon til reisestøtte til salmediktere fra sør kr 35 000.

Støtte på kr 187 400 til bygging av vennsksrelasjoner med søsterkirker til menigheter ble fordelt slik gjennom bispedømmene: Hamar bispedømme kr 66 142, Bjørgvin bispedømme kr 66 142 og Nord-Hålogaland bispedømme kr 55 118. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner: Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, mobil 95 11 08 81 eller direktør Erling J. Pettersen, tlf. 23 08 12 10.

Kvarme ny biskop i Oslo

(11.03.2005)

Bispemøtets preses, Finn Wagle, ønsker biskop Ole Christian M. Kvarme hjertelig til lykke med utnevnelsen til biskop i Oslo.

- En urimelig lang og krevende utnevningssprosess har med dagens utnevning i statsråd nådd sin avslutning. Engasjementet i saken både fra kirken og fra samfunnet har vært gledelig stort. Det sier mye om betydningen av den tjeneste biskop Kvarme nå går til. Samtidig har prøveordningen og uklarheter omkring denne vært med på å komplisere og polarisere prosessen. Nå er det tid for å samle seg om den biskop som er utnevnt, med bakgrunn i et sterkt kirkelig votum. Som Bispemøtets preses ser jeg fram til å fortsette det gode samarbeidet med biskop Ole Christian M. Kvarme, sier Finn Wagle.

Ole Christian M. Kvarme var ikke blant de sju opprinnelige kandidatene som Oslo bispedømmeråd nominerte 31. august i fjor. Men siden han er biskop, har han likevel vært valgbar.

Kvarme ble vigslet til biskop i Borg bispedømme 20. september 1998, et par måneder etter at Gunnar Stålsett tiltrådte som biskop i Oslo. Gunnar Stålsett som har vært Oslo biskop siden 1. august 1998, gikk av med pensjon 1. mars.

Ole Christian M. Kvarme ble født 11. november 1948 i Molde. Han har sin teologiske utdanning fra Menighetsfakultetet i Oslo og har i tillegg studier i hebraisk, rabbinisme og judaistikk. Han har blant annet arbeidet med bibeloversettelse og vært misjonsprest i Haifa Israel for Den norske Israelmisjon. Før han kom til Det Norske Bibelselskap som generalsekretær i perioden 1986-96 var Kvarme bestyrer for Caspari Center for bibelske og jødiske studier i Jerusalem. De to siste årene før Kvarme tiltrådte som biskop i Borg var han domprost i Oslo.

Kvarme var leder for den nasjonale, felleskristne komite for markeringen av år 2000. Blant andre tillitsverv er medlemskap i Menighetsfakultetets forstanderskap, medlemskap i avisen Vårt Lands forstanderskap, president i Lausanne Consultation on Jewish Evangelism og medlemskap i dialoggruppe for Lutherske Verdensforbund og Syvendedagsadventistenes Generalkonferanse. Han står bak flere bøker om kirkens jødiske røtter og ga i 2003 ut boken *"Barnet og byen"* som handler om byen Betlehem og juleevangeliets lange historie. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Besøk nettsidene til Borg bispedømmekontor for mer bakgrunn om biskop Ole Christian M. Kvarme](#)

Kirkens kulturmelding på høring

(21.03.2005)

Kulturmelding for Den norske kirke, "Kunsten å være kirke", som er laget av en gruppe oppnevnt av Norske kirkeakademier, ble overlevert Kirkerådet 8. mars 2005.

Alle menighetene i Den norske kirke har mottatt kirkens kulturmelding "Kunsten å være kirke" som en gave fra Kirkerådet.

- Vi sendte umiddelbart meldingen ut til alle landets menigheter fordi vi mener den kan være til inspirasjon i den lokale menighet. Menighetene kan for eksempel følge opp meldingen ved å invitere til samtalekvelder med lokale kunstnere eller legge opp til diskusjon om meldingens innhold i menighetsmøte og menighetsråd, sier direktør Erling J. Pettersen i Kirkerådet.

Nå gjennomfører Kirkerådet en begrenset høring for å få innspill til oppfølging av konklusjonene i kulturmeldingen. Kirkerådet har utarbeidet et høringsnotat som er sendt til biskopene, bispedømmerådene, kirkelige arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, kirkelige utdanningsinstitusjoner, kunstinstitusjoner og kunstfaglige utdanningsinstitusjoner, domkirkemenigheter, 3 menigheter og 1 kirkelig fellesråd i hvert bispedømme.

- Høringsinstansene inviteres til å arbeide videre med refleksjon rundt de spørsmålene kulturmeldingen tar opp, sier Pettersen. Han legger til at andre som ønsker å ytre seg om meldingen er velkomne til å gjøre det via nettsiden <http://www.kirken.no/kulturmelding/>

Temaene i høringen dreier seg blant annet om

- teologiske holdepunkter for kunsten,
- teologisk forståelse av kirkerommet,
- vurdering av meldingens kartlegging av kulturlivets forhold til kirken,
- utfordringer for kirkens videre arbeid med kunstområdene,
- visjoner for samarbeid med kulturlivet,
- utvikling av kunstkompetanse i kirken,
- behov for etablering av ressurs- og kompetansesentra.

Høringsinstansene er bedt om å avgi uttalelse innen 15. juni 2005. (Kirkens informasjonstjeneste)

Les meldingen "Kunsten å være kirke" og høringsbrevet her:

<http://www.kirken.no/kulturmelding>

7000 givere fikk skattefradrag for 21 mill. kr.

(22.03.2005)

Det ble gitt skattefradrag for gaver til Den norske kirke på til sammen 21 millioner kroner i 2004. Det vil si at de 7000 givene i gjennomsnitt ga 3.000 kroner som de søkte skattefradrag for. 335 menigheter eller kirkelige fellesråd rapporterte inn opplysninger om gaver og givere etter denne ordningen i fjor.

- Dette var en god start. Men vi regner med at ordningen griper mer om seg i år, sier fungerende leder for seksjon for kirkelige registre i Kirkerådet, Gisle Nødtvedt. Han sørger for at rapporteringen fra menigheter og kirkelige fellesråd samles og overleveres Skattedirektoratet.

Skattytere kan kreve fradrag for gave til visse frivillige organisasjoner. Gaven må være pengebeløp på minst 500 kroner samlet i løpet av inntektsåret. Det maksimale beløp man i 2004 kunne kreve fradrag for, var 6000 kroner. For 2005 er beløpet økt til 12000 kroner. For å få skattefritak må giver oppgi fødselsnummer, navn og adresse samt gavens størrelse. Anonyme gaver gir ikke rett til skattefritak.

Kirkerådet har valgt å benytte programmet "Lokalt kirkelig medlemsregister" til registrering av gaver det søkes skattefritak for. Men Nødtvedt presiserer at disse opplysningene ikke legges inn i Den norske kirkes medlemsdatabase:

- Gavene registreres ikke i det sentrale medlemsregisteret for Den norske kirke, men i et eget gaveregister som slettes etter at aktuelle opplysninger er oversendt skattemyndighetene, forteller Nødtvedt.

Menighetenes samlede inntekter beløp seg i 2002 til 2637 millioner kroner, i følge Tilstandsrapport for Den norske kirke 2002-2003. Omkring 65% av menighetenes inntekter kommer som overføringer fra kommunen, 7% fra statlige tilskudd, 20% er statlige prestelønninger mens 8% er egne innsamlede midler. Kirkemøtet 2004 anbefalte de menigheter som ikke har en ordnet givertjeneste, å etablere dette og legge til rette for gode praktiske ordninger.

Da Kirkemøtet 2004 behandlet saken "Ressursnivået i Den norske kirke" - ([se sak KM 9/04 her](#)) ble det understreket at kirkens medlemmer må ta økt ansvar for sin kirke, blant annet gjennom dugnadsinnsats, ofring og givertjeneste.

- Ordningen med skattefrie gaver er et godt utgangspunkt for en ny giv på dette feltet, heter det i Kirkemøtets vedtak.

Menighetenes årsstatistikk fra 2002 viser at det ble samlet inn 115 millioner i kirkeofringer, 75 millioner kroner i andre ofringer og innsamlinger og 22 millioner kroner i givertjenesten. Til sammen vel 213 millioner kroner. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se Skatteetatens oversikt over organisasjoner som er med i ordningen med fradragberettigede gaver.](#)

[Se Kirkerådets veiledning om gaver til Den norske kirke.](#)

Oppfordring til forbønn for kongen under gudstjenesten søndag

(02.04.2005)

Preses for Den norske kirke, biskop Finn Wagle, oppfordrer menighetene til å spesielt be for kong Harald og for kongefamilien i forbindelse med Kongens sykdom, og at dette særlig tas med i forbønnen under morgendagens gudstjenester.

- Hver søndag ber vi for Kongen og hans hus, men nå er det særlig grunn til å omslutte dem med vår forbønn og omtanke, sier biskop Wagle.

Oppfordring til bønn for Den romersk-katolske kirke

(02.04.2005)

Leder for Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Ingrid Vad Nilsen, oppfordrer menighetene i Den norske kirke til forbønn for våre søstre og brødre i Den romersk-katolske kirke, med takk for Pave Johannes Paul II's gjerning for kirken og verden.

Til redaksjonen.

Spørsmål kan rettes til leder i Mellomkirkelig råd, Ingrid Vad Nilsen på tlf 90 17 41 83 eller til generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Olav Fykse Tveit, på tlf 48 99 12 70.

- En kirkeleder som har preget verden

(02.04.2005)

Gjennom sin lange tjeneste som øverste leder for Den romersk-katolske kirke har han blitt en svært kjent og kjær lederskikkelse. Han har også vært den fremste talsmann i kristenheten for fred, menneskeverd og barmhjertighet. Han har prøvd å bygge broer mellom kirkesamfunnene. Han har også strakt ut hånden over religionsgrensene på vegne av kristenheten. Dette har vært av særlig stor betydning i forholdet til jøder og muslimer, ikke minst i Det hellige land. Helt til det siste har han satt gudstro, religion og moralske spørsmål på verdens dagsorden.

Pave Johannes Paul II besøkte Norge i 1989. Det er et besøk mange husker med stor glede, særlig den historiske og bevegende økumeniske gudstjenesten i Nidarosdomen. Han gjorde et sterkt personlig inntrykk på mange, ikke minst på grunn av sin dype fromhet. Han la gjennom sitt besøk grunnlag for en større respekt for Den romersk-katolske kirke i Norge og for et styrket økumenisk arbeid.

Det var gjennom hans personlige engasjement at den endelige teksten for felleserklæringen om rettferdiggjørelsen mellom den katolske kirke og de lutherske kirker ble godkjent også av Vatikanet, og siden underskrevet av begge parter i 1999. Dermed ble det bygget bro over en dyp teologisk kløft mellom våre kirker, og Paven erklærte med dette at noen av de tidligere lærefordømmelser ikke treffer det de lutherske kirker står for.

Pave Johannes Paul II ble en svært innflytelsesrik profil i verdens mediebilde. Det skyldes ikke minst hans sterke overbevisninger og hans evne til å gjøre dem gjeldende. Hans kamp for menneskets frihet bidro til Jernteppet fall. Hans klare tale mot krig i Irak i 2003 bidro til å forhindre en forverring av forholdet mellom kristne og muslimer i Midt-Østen. Han har uredd og vilkårløst talt for menneskerettigheter og sosial rettferdighet. Samtidig har hans konservative profilering i teologiske og etiske spørsmål, bl.a. om seksualitet og familieplanlegging, vært sterkt omstridt, også i hans egen kirke.

Han har i flere år vært plaget av sykdom, men har likevel stått fram som et oppreist menneske på tross av sine plager og gitt et troverdig vitnesbyrd om menneskets Gud-gitte og uoppgevelige verdi. I en tid hvor det vellykkede, sorgløse liv fremstilles som et ideal, har hans eksempel til det siste vitnet om solidaritet med andre som lider.

Pave Johannes Paul II har båret sitt ansvarsfulle oppdrag med sterk vilje og stor integritet, og fullført det med kjærlighet til Gud og mennesker. I dag takker vi Gud for hans gjerning. La oss be for våre søstre og brødre i Den romersk-katolske kirke i denne tiden.

På vegne av Den norske kirke,
Finn Wagle, biskop i Nidaros og preses i Den norske kirke
Ingrid Vad Nilsen, leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Til redaksjonen:

Eventuelle spørsmål om ytterligere kommentarer kan rettes til biskop Finn Wagle på tlf 73 53 91 03 eller 91 60 31 92, til prost og leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen på tlf 90 17 41 83, eller generalsekretær for Mellomkirkelig råd Olav Fykse Tveit på tlf 48 99 12 70.

Biskop Kvarmes innsettelsespreken: - Fred er menneskets lengsel

(03.04.2005)

Dette sa Oslo nye biskop Ole Chr. Kvarme i sin innsettelsespreken søndag. HKH Dronningen og kronprinsparet var til stede under innsettelsen i Oslo domkirke. Også statsminister Kjell Magne Bondevik og flere medlemmer av regjeringen deltok i gudstjenesten.

En fullsatt Oslo domkirke fikk høre Kvarme preke over dagens tekst fra Joh 20,19-31. Det var et budskap om Jesu fred og forsoning.

Her følger prekenen i sin helhet:

Kjære menighet! Nåde være med dere og fred fra Gud, vår far, og Herren Jesus Kristus! Når jeg i dag står foran dere, gir det mening med nettopp denne gamle hilsen. Jeg vil la den være en bønn for den felles vandring som nå ligger foran oss: at den skal gi rom for Guds nåde og Kristi fred - i det liv som leves i storbyen og dens lokalsamfunn, i Asker og Bærum-bygdene.

En folkekjær biskop har avsluttet sin tjeneste, og jeg skal starte min. Prosessen bak skiftet har engasjert. Den har vekket debatt og utløst mange følelser. Jeg vil ikke underslå dette, men fremheve at Jesus i dag møter oss med den samme hilsen. Han kommer med en hilsen som stiller oss alle på samme sted - i et grensesprengende møte med oppstandelsens under. Han sier: "Fred være med dere!"

Midt i den gamle storbyen Jerusalem sitter noen mennesker bak stengte dører. Fortellingen i evangeliet løfter frem bildet av en flokk som har mistet sin frimodighet. Jesu disipler er redde og forvirrede. Med ett er Jesus der, gravsprengerer fra påskemorgen, den eneste som kan bevege seg fritt mellom himmel og jord. Nå står han midt iblant dem med sitt hellige nærvær.

Jesus kommer og er nær der han ikke er ventet. En russisk fange i Ila-fengslet sa det samme for seksti år siden: "Jesus er der du minst venter å finne ham," og så malte han et bilde av ham i skyggen under galleriet i fengslets kirke. Jesus kommer til fanger som sitter bak lås og slå, til enslige og familier som kjenner på frykt og stenger seg inne. Han kommer til slitne mennesker på Oslos gater, han kommer til strevende og vellykkede mennesker i storbyens lokalsamfunn. Og han har én hilsen til oss alle: "Fred være med dere!"

Fred er menneskets lengsel og kirkens løsenord. Derfor samles kristne til gudstjeneste - i Oslo og Durban, i Bærum og Bagdad, i Asker og Sao Paulo og Jerusalem. De og vi samles med vår frykt og våre meningsforskjeller, med vår lengsel og vår tro. Vi samles for å møte den Herre som kommer fra oppstandelsens rike med sitt befriende ord om fred.

I all menneskelig og religiøs streben finnes lengselen etter fred. "Fred" er den vanlige hilsen mellom mennesker i Midt-Østen og et av de ord som knyttes til Gud både blant jøder og muslimer. Det nye er at Jesus etter sin oppstandelse knytter ordet fred til seg selv som den korsfestede og oppstandne. Han viser frem sårmerkene i sine hender og sin side, som et tegn på at han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Nå lever han og vil ta hånd om det som er brutt i stykker i våre liv og fellesskap. Jesus kommer med fred og åpner et kjærlighetens rom for tilgivelse og ny begynnelse.

Denne fred får også Tomas oppleve. Han hadde vært en av de ivrige i flokken rundt Jesus. På vei opp til Jerusalem hadde han sagt: "Også vi går med, så vi kan dø med ham!" Nå er Tomas fortvilet, og han kan ikke tro. Den som tviler og ikke kan tro at Jesus er oppstått og lever, er i godt selskap. Men Tomas får møte Den Oppstandne. Jesus inviterer ham til å røre ved sårene i hans hender og side. Tomas derimot faller på kne og sier stille og forsiktig: "Min Herre og min Gud."

Her er en gjenkjennelsens nærhet. Her skaper bekjennelsen et åpent og hellig rom mellom Tomas og Jesus. Vi behøver slike hellige rom. Vi trenger en Gud som er større enn oss, og vi trenger en usynlig Jesus som kommer inn i våre liv med sin kjærlighet og fred. Han viste seg synlig for disiplene og Tomas. I dag kommer han fra oppstandelsens rike og er tilstede med sitt usynlig nærvær. Slik kan han være nær både i Oslo og i Durban, for at vi skal få kjenne hans fred. Han kommer til oss fra den andre siden og sprenger dørene åpne med sin kjærlighet.

Sent fredag kveld kunne vi lese en melding fra Vatikanet på tekst-TV: "I natt åpner Kristus døren for paven!" Det var en sterk melding om den siste dør som skal åpnes av Oppstandelsen Herre inn til det evige liv. Men gravsprengerer åpner også dører og sender oss ut i livet her og nå med sin fred og kjærlighet. Han sier: "Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere." Jesus setter mennesker i bevegelse.

Kirken er en institusjon, og den er samtidig en bevegelse, et fellesskap av mennesker i bevegelse - med kjærlighet og fred. Jesus viser oss sårmerkene i sine hender og side og setter oss i bevegelse i en såret verden blant mennesker som bærer sår. Han sender oss med dette oppdrag: å tilgi like raust som han tilgav og tilgir, og å leve ut den kjærlighet som gir fred.

Jesus taler om forskjellen på den fred han gir, og den fred som verden gir. Det betyr ikke at Jesus ikke er opptatt av fred på jorden. Han bruker tid og krefter på menneskers fred her og nå, og han setter oss i bevegelse: til å lege syke, gi mat til sultne, rekke hånden ut til fremmede og kjempe for rettferdighet. "Salige er de som skaper fred. Salige er de som tørster og hungrer etter rettferdighet" Jesus åpner stengte dører og sender oss ut i livet med sin fred - inn i familiekonflikter, ut i storbyen med dens lidelser og voldsproblemer. Han sender oss ut til forsoning mellom mennesker og folkegrupper, til møte med mennesker av annen tro og religion.

Fredens og forsoningens vei - det er den gode veien, men også den vanskelige. Og det kan være vanskelig å tale om den og høre disse ordene i dag, ordet om den Oppstandne og det å bære korset. Ved en bispeinnsettelse ser vi kanskje mest av kirkens ytre prakt og makt. Likevel er det dette det dypest sett handler om: å sette sin lit til han som kommer med frelse og fred til alle, og så gå ut i livet i Jesu navn. Det er dette som er evangeliet og kirkens grunnlag: Kristus er oppstanden. Han gir oss sin fred og sender oss ut med sin kjærlighet.

Kristi fred og kjærlighet er også utgangspunktet for min gjerning som ny biskop i Oslo bispedømme. I denne fred og kjærlighet skal vi få leve, med våre liv og vårt mangfold. I dag rekker jeg hendene ut og ber om at dette skal få prege min og deres vandring - med bevegelse i tilgivelsens og forsoningens landskap.

Fred være med dere, sier Jesus. Med denne hilsen skapes et åpent og hellig rom som har plass for alle, både tvilende og troende. I dette rom får vi møte Den oppstandne som er tilstede med sitt usynlige nærvær, slik at vi kan si og bekjenne med Tomas: "Min Herre og min Gud!"

Biskop Ole Chr M Kvarme
Oslo Domkirke 3 april 2005

[Les talen til Bispemøtets preses, Nidaros biskop Finn Wagle \(PDF\)](#)

[Les hilsen ved kirkestatsråd Valgerd Svarstad Haugland](#)

[Les hilsen ved Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore \(PDF\)](#)

Bispemøtets preses Finn Wagle til pavens begravelse

(05.04.2005)

-Vi vil fra Den norske kirke uttrykke vår deltakelse i sorgen ved pave Johannes Paul II's død. Den romersk-katolske kirke har mistet sin elskede og enestående leder. Samtidig har vi alle lidt et stort tap. Pave Johannes Paul II var gjennom sitt lederskap til stor inspirasjon for andre kirker, i vårt felles vitnesbyrd om evangeliet, i vårt arbeid for alle menneskers verdighet og i våre bestrebelser på å virkeliggjøre kirkens synlige enhet, heter det i Den norske kirkes kondolanse.

-Gjennom vår deltakelse i begravelsen vil vi uttrykke Den norske kirkes sorg ved pavens bortgang og vår takknemlighet for hans gjerning, sier biskop Finn Wagle. Den økumeniske pilegrimsvandring har blitt styrket gjennom pavens lederskap. Han har på avgjørende måte bidratt til å styrke det økumeniske fellesskap mellom kirkesamfunnene, sier han.

Biskop Finn Wagle understreker den betydelige rolle pave Johannes Paul II har hatt for den positive utvikling i forholdet mellom Den norske kirke og Den romersk-katolske kirke.

-Paven gjorde et sterkt inntrykk på kirke og folk i Norge gjennom sitt historiske besøk i 1989. Personlig ble jeg sterkt grepet av møtet med Hans Hellighet her i Nidaros. Han utstrålte en dyp kristen fromhet og et oppriktig engasjement for å bygge bro over de teologiske skillene mellom våre kirker, sier biskop Wagle.

-Norges Kristne Råd er glad for at Den norske kirke er representert ved pave Johannes Paul II's begravelse. Dermed er også fellesskapet av kirkene i rådet med på å uttrykke deltakelse i sorgen med den romersk-katolske kirke, og respekt for det store arbeid paven har gjort som talsmann for de svake og undertrykte og for fred og rettferdighet i verden, sier lederen i Norges Kristne Råd, Arnfinn Løyning. Han håper at kirkene i Norge lokalt finner måter å uttrykke deltakelse i sorgen på.

Rekviem-messe i Nidarosdomen onsdag

Biskop Finn Wagle har tilbudt Den katolske kirke i Midt-Norge å flytte rekviem-messen onsdag kveld fra St. Olav katolske kirke til Nidarosdomen, et tilbud biskop Georg Müller i Trondheim med glede har takket ja til. Messen blir onsdag 6. april kl. 1830 ved biskop Georg Muller.

- Dette er et forsøk på å gi synlig uttrykk for den takknemlighet vi føler med tanke på pavens enestående bidrag til å styrke det økumeniske fellesskap, sier biskop Finn Wagle.

Ved å legge requiem-messen til Nidarosdomen, knyttes samtidig broen tilbake til pavens deltakelse ved den økumeniske gudstjenesten under det historiske besøket i 1989. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Biskop Finn Wagle, tlf. 73 53 91 00, mobil 91 60 31 92

Kondolanse fra Den norske kirke

(05.04.2005)

Generalsekretær Fykse Tveit uttrykker håp om at mange fra Den norske kirke og andre kirker lokalt finner måter å uttrykke sin deltakelse i sorgen på, i respekt for pave Johannes Paul II's gjerning.

- Den både elskede og omstridte pave Johannes Paul II har på mange måter brakt oss nærmere hverandre. Det er viktig at vi står sammen med våre katolske søsken i denne tiden, sier generalsekretær Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

Økumenisk allianse til kamp for rettferdige handelsregler

(06.04.2005)

– For det første får ikke fattige land slippe til på våre markeder med sine varer. Og for det andre blir de utkonkurrert på sine egne markeder ved at rike land dumper sin overproduksjon der, fastslår Schorre.– Mens fattige land tvinges til å senke sine tollsatser, subsidierer Vesten stadig mer av sin egen produksjon. Den kirkelige alliansen vil utfordre norske myndigheter til å søke allianser med de fattige landene når Verdens handelsorganisasjon skal revidere handelsreglene til høsten.

I løpet av uka tilbyr den kirkelige alliansen aktiviteter og handlingsalternativer som alle kan delta i. I Oslo blir det i tillegg spesielle arrangementer. Den kirkelige alliansen består av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norges kristne råd, Norges kristelige studentforbund, Metodistkirken i Norge, Caritas Norge, Changemaker og Kirkens Nødhjelp.

Hele uka - delta i sukkerkampanjen!

Alle kan bli sukkeragenter! Enhver kan bestille små spesiallagede sukkerposer påtrykt tekstene ”Dumpet sukker, Hindrer utvikling, Inneholder 60 % EU-subsidier”. Disse egner seg for eksempel til å distribuere på offentlige kantiner, kafeer og restauranter. De kan også benyttes i organisasjoner og menigheter, for eksempel under kirkekaffen. Sukkerposer kan bestilles ved å sende en mail til kampanje@nca.no

10. april – gudstjenester med handelsperspektiv

For å gi gudstjenesten et preg av solidaritet, har den kirkelige alliansen laget en refleksjon til prekenteksten, og liturgisk materiell som kan brukes under ulike ledd i gudstjenesten. Menighetene kan også bestille sukkerposer som de kan dele ut eller bruke på kirkekaffen. Liturgi og prekenrefleksjon kan lastes ned fra www.nca.no/kampanje

12. april – seminar om tekstilindustrien og kappløpet mot bunnen

Kirkens Nødhjelp legger fram en ny rapport om temaet der særlig forholdene i den thailandske klesindustrien belyses. Statssekretær Hans Olav Syversen vil få overrakt mange tusen vaskelapper og underskrifter fra representanter for ressursgruppen for forbruk og rettferd i Bjørgvin, som krever at regjeringen jobber for større innsyn og åpenhet i tekstilhandelen. Etterpå blir det debatt der representanter for organisasjoner, Forbrukerombudet og tekstilhandelen deltar. Sted: Håndverkeren Konferansesenter, Oslo. Tidspunkt: kl. 10.00–14.00.

14. april – handelstribunal

EU's sukkersubsidier skal prøves fra både et juridisk og moralsk perspektiv i en setting som likner en offentlig rettssak. Aktoratets påstand er at EU's sukkersubsidier hindrer utvikling i fattige sukkerproduserende land. Aktoratet vil derfor kreve at Norge går til handelskrig mot Danmark. Vitner i saken er en representant fra sukkerarbeiderne i Mosambik (taperne) og en representant for Danmarks sukkerprodusent Danisco (de som tjener på systemet).

Sted: Teatermuseet over restaurant Gamle Raadhus, Nedre Slottsgate 1 ved Christiania Torg. Tidspunkt: kl. 16.00–20.00. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontakt for pressen:

Harald Gundersen, Kirkens Nødhjelp, tlf. 970 88 514.

Ny begeistring i 65 menigheter

(07.04.2005)

Under overskriften "[Størst av alt](#)" har trosopplæringsreformen allerede satt sitt preg på arbeidet i de aller fleste menigheter i Den norske kirke. Totalt har 904 menigheter (over 70% av menighetene) vært med i søknadsprosess i reformens innledende fase. Fortsatt døpes nær 80% av årskullene i Norge.

- Forsøkene skal vise vei for alle menighetene i Den norske kirke. Prosjektmenighetene forvalter derfor et viktig ansvar på vegne av alle. Å velge ut prosjekter har vært vanskelig, fordi det var så veldig mye interessant i de 456 søknadene som ble vurdert i år. Det står respekt av arbeidet i menighetene, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes.

Blant de nye prosjektene som vil motta økonomisk støtte over i perioden 2005-2008 finnes "*Digitale trosfortellinger*" i Haslum menighet i Bærum. Her vil man la ungdom bearbeide og formidle egne trosfortellinger via selvbiografiske minifilmer. I Nord-Rana menighet i Indre Helgeland støttes prosjektet "*I min Fars hånd*" som skal styrke og utvikle sørsamisk trosopplæring og identitet. I Tangen menighet i Drammen støttes prosjektet "*Fokus på lørdagen*" som legger opp til at lørdagen skal bli en aktivitetsdag med en rekke lavterskeltilbud i kirken. I Moss og Jeløy menigheter lanseres nå prosjektet "*Det gode måltid*" med fokus både på nattverdmåltidet i gudstjenesten og en rekke aktiviteter der måltidet er en fellesnevner.

- Denne kreativiteten er representativ for det vi nå ser blomstre som følge av trosopplæringsreformen. Det brede engasjementet er et godt gjensvar på Stortingets vedtak, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes. Han mener trosopplæringsreformen hjelper kirken til å ny forståelse av hva det er å være en barnedøpende folkekirke. Reformen har 850 000 døpte barn og unge som primær målgruppe.

Tildelingen av prosjektstøtte foregår i regi av en prosjektgruppe under Kirkerådet for Den norske kirke. Til sammen tildeler prosjektgruppen nå årlig 43,5 millioner i støtte til lokale prosjekter i Den norske kirke. - Vi har mottatt søknader fra menigheter i alle landets prostier. Det tyder på at dette må være en av de største strategiprosessene i norsk kirkehistorie, sier Paul Erik Wirgenes. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Prosjektleder Paul Erik Wirgenes, tlf.: 23 08 12 85, mob.: 48 99 12 85, e-post: paul.erik.wirgenes@kirken.no

Se også www.kirken.no/storstavalt

Oversikt over menigheter / prosjekter som fikk innvilget prosjektsøknad 7. april 2005 følger her.

I oversikten oppgis innvilget årlig sum for prosjektperioden 2005-2008

Oslo bispedømme

Haslum kr. 709 000

Grønland kr. 470 000

Furuset kr. 591 000

Skøyen kr. 631 000

Borg bispedømme

Moss og Jeløy kr. 900 000

Eidsberg, Trømborg, Mysen, Hærland kr. 750 000

Tune kr. 150 000

Skedsmo, Strømmen, Lillestrøm kr. 550 000

Hamar bispedømme

Lunner, Grua/Harestua kr. 510 000

Hamar, Løten, Vang, Ottestad, Stange, Tangen kr. 600 000

Fåberg kr. 433 000

Tynset, Tyllal, Kvikne, Brydal kr. 290 000

Tunsberg bispedømme

Hole kr. 250 000

Sandefjord kirkelige fellesråd kr. 600 000

Tangen kr. 550 000

Søndre Slagen kr. 485 000

Agder og Telemark bispedømme

Høvåg kr. 526 000

Tinn prestegjeld kr. 670 000

Oddernes kr. 400 000

Stavanger bispedømme

Hillevåg kr. 485 000

Rennesøy prestegjeld kr. 400 000

Eigerøy kr. 300 000

Bjergvin bispedømme

Eidsvåg kr. 500 000

Eidfjord kr. 134 000

Fusa kr. 400 000

Møre bispedømme

Tingvoll og Straumsnes kr. 266 000

Haram kr. 590 000

Hareid kr. 350 000

Nidaros bispedømme

Strindheim kr. 600 000

Nærøy prosti kr. 550 000

Sør-Hålogaland bispedømme

Sømna kr. 250 000

Nord-Rana kr. 550 000

Rønvik kr. 1 000 000

Nord-Hålogaland bispedømme

Hasvik og Loppa kr. 550 000

Elverhøy, Tromsø domkirke, Grønnåsen kr. 800 000

Til sammen kr. 17 790 000

Mildt press i retning data-alderen

(19.04.2005)

Denne klare meldingen kommer fra Gisle Nødtvedt som leder Kirkerådets seksjon for kirkelige registre.

De 50 kirkelige fellesrådene som fortsatt ikke har tatt i bruk dataprogrammet Lokalt kirkelig medlemsregister, mottok i forrige uke brev fra Kirkerådet. Der argumenteres det sterkt for at "etternølerne" går til anskaffelse av dette dataverktøyet.

- Elektronisk medlemsregister koster ikke noe i anskaffelse. Man trenger bare en enkel PC og internettoppkobling for å få dette til å fungere, sier Nødtvedt. Han er ikke redd for å øve et visst press på de ca. 50 fellesrådene.

- Jeg tror ikke noe på at det finnes menigheter som ikke har oppdaget datamaskinen. Derfor denne frimodige henstillingen, sier Gisle Nødtvedt.

I brevet pekes det særlig på at de kirkelige fellesrådene ikke kan produsere korrekte manntallslistor til årets menighetsrådsvalg uten å ha anskaffet Lokalt kirkelig medlemsregister. Resultatene fra menighetsrådsvalget 2005 skal dessuten rapporteres elektronisk via programmet Lokalt kirkelig medlemsregister. Det understrekes videre at menighetenes registrering av gaver det skal gis skaffefritak for, ikke kan skje uten dette verktøyet.

Lokalt kirkelig medlemsregister gir en oppdatert og personnummer-basert oversikt over døpte som bor i menigheten, dato og sted for dåp, hvilke av kirkemedlemmene som har flyttet til menigheten siden forrige oppdatering, osv. De kirkelige fellesrådene mottar to ganger i året Lokalt kirkelig medlemsregister på en CD. Hyppigere oppdateringer kan bestilles. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Seksjonsleder Gisle Nødtvedt, tlf.: 23 08 12 45

- Den katolske kyrkja vil ha kontinuitet

(19.04.2005)

-I si rolle som leiar av Truskongregasjonen har Ratzinger si oppgåve vore å sikre kontinuitet, ved å seie det same i går, i dag og i morgon. Han skulle også passe på at dei som uttala seg på den katolske kyrkja sine vegne, ikkje slo inn på ei ny teologisk linje. Nokon har meint at hans eiga linje har vore noko nytt t.d. i høve til det 2. Vatikankonsilet, ei linje som har vorte oppfatta som restriktiv og konservativ. Hans rolle som pave gjev han større handlingsrom og større ansvar for å forme kyrkja si rolle i ukjent landskap. Men det er lite grunn til å forvente at han vil representere ei vesentleg kursending, seier generalsekretær Fykse Tveit.

- I mine møte med kardinal Ratzinger i økumeniske fora har han stått fram som ein svært velutrusta intellektuell med store kunnskapar, og med stor evne til å uttrykke seg tydeleg og klart. Han har ikkje vilja gi rom for andre posisjonar, men har vore svært overtydd om sitt eige syn. Han har tidlegare hatt ein akademisk karriere, som ein dyktig teologisk tenkjar. Han kjenner dialogen med protestantisk teologi godt. Men han har vist liten vilje til å ta resultatane frå dei luthersk-katolske læresamtalane inn i dei offisielle katolske posisjonane. Mitt inntrykk har vore at han ikkje har kunna og vilja opna dørene vidt overfor andre kyrkjesamfunn. Han har vore overtydd om at hindringane ikkje har vore overvunne, og synest å ha hatt ei redsle for å skape uro i eiga kyrkje.

-Kardinal Ratzinger har i samband med gravferda etter Pave Johannes Paul II stått fram med ein pastoral og personleg profil. Det kan tyde på at han vil fylle ei faderleg rolle som vil hjelpe dei truande til å halde fast på den trua som er overgitt dei. Om han også vil hjelpe dei til å finne nye vegar i nye landskap der det ikkje er mogeleg å gå på gamle stigar, står att å sjå. Kor vidt han vil føre vidare forrige pave si skarpe linje i internasjonale politiske spørsmål, blir også interessant å sjå. Om at den nye paven må bli til signing for kyrkja si, for ei verd som hungrar etter rettferd og for eit fellesskap av kristne som lengtar etter synleg einskap, seier Olav Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontakt: Generalsekretær Olav Fykse Tveit, mobil 48 99 12 70

- Strategisk av miljøvernministeren

(20.04.2005)

Kirken ønsker gjennom sitt engasjement i forbruks- og rettferdsaker å være en forandringsagent i samfunnet i retning økt bærekraft. Derfor har kirken i de senere årene bidratt til å sette spørsmål rundt miljø, vårt forbrukersamfunn og internasjonal rettferdighet på dagsorden. Kirkens menigheter er det rette stedet å starte dersom vi skal virkeliggjøre mottoet til Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon Changemaker: "Visst kan jeg forandre verden!" sier Erling J. Pettersen.

Strategisk alliert

Han mener miljøvernminister Hareide med sin aktuelle bevilgning til Den norske kirke, viser at han ser på kirken som en strategisk alliert i arbeidet for å skape miljøengasjement på grasrotnivå. "Kristent nettverk for miljø og rettferd" er et eksempel på det brede perspektivet i kirkens miljøengasjement. Dette er et nettverk på økumenisk basis for alle som ønsker å engasjere seg i kirkenes arbeid med økologi, forbruk og rettferd.

En av hovedkonklusjonene i en rapport med tittelen "Grønn vekkelse?", er at de kirkeaktive som gruppe er mer orientert mot miljøvern enn befolkningen samlet sett. Rapporten som ble utarbeidet av Stiftelsen Kirkeforskning v/ forsker Pål Ketil Botvar, ble presentert på Kirkemøtet i november 2001.

Miljøengasjement rotfestet i religiøs tro

Blant kirkeaktive medlemmer av Den norske kirke, var hele 9,5 % med i miljøbevegelsen i 2001. Tilsvarende prosentandel for befolkningen som helhet lå på 3,7.

Blant konklusjonene i rapporten heter det:

- Når holdningene på miljøfeltet kobles sammen med et helhetlig verdi- og moralsyn, vil de stå sterkere i forhold til presset fra en påtrengende forbrukskultur. Religion og livssyn kan bidra til at miljøholdningene blir mer rotfestet.

Kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen mener det er grunn til å feste lit til denne konklusjonen. Han minner også om at rapporten "Jordens tilstand 2003" fra World Watch Institute hadde et hovedfokus på religionenes betydning i arbeid for et bærekraftig samfunn og peker på betydningen av dette engasjement.

Radikal kirkeelite

I en undersøkelse i regi av Maktutredningen - offentliggjort før jul 2002 - kom det fram at kirkeledere har skiftet rolle fra å være en konservativ elite i norsk historie til å være en radikal elite i spørsmål om blant annet økonomisk utjevning.

- Et eksempel på dette er reaksjonen fra Den norske kirkes biskoper da de i 2002 ble utfordret av Lofoten-aksjonen i Nord-Norge til å engasjere seg aktivt for en stans i utslippene av radioaktivt avfall fra Sellafield-anlegget i England. Alle kirkens 11 biskoper undertegnet et opprop som ble overrakt Church of England, forteller Pettersen.

Han trekker også fram at kirken samarbeider tett med en rekke organisasjoner som er opptatt av miljø- og rettferdighetsspørsmål.

- Jeg tror lederne i Grønn Hverdag, Norges Naturvernforbund, Stiftelsen Miljøfyrtårn, Forum for utvikling og miljø, Forum for systemdebatt, Stiftelsen Max Havelaar, World Watch Institute, Natur og ungdom vil være enige om at kirken er en viktig alliert. Bevilgningen til kirken fra

Miljøverndepartementet vil bli disponert i tett samarbeid med Grønn Hverdag, forteller Pettersen.
(Kirkens informasjonstjeneste)

Alle vil trosopplæring

(22.04.2005)

Det sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes i Kirkerådet. Fredag 22. april ble 1,84 millioner kroner fordelt som prosjektstøtte til 19 nasjonale og regionale tiltak i regi av frivillige organisasjoner og institusjoner.

- I arbeidet med trosopplæringsreformen er det er mål å samarbeide med alle gode krefter i vår kirke. Både når det gjelder materiell og metodeutvikling trenger trosopplæringsarbeidet i lokalmenighetene hjelp fra større kompetansemiljøer enn den enkelte menighet. Søknadene fra kirkens barne- og ungdomsorganisasjoner og andre institusjoner tyder på stor interesse for dette. Vi gleder oss til å følge de regionale og nasjonale tiltakene som nå får tildelt midler gjennom trosopplæringsreformen i Den norske kirke, sier Wirgenes (bildet).

Tidligere denne måneden fikk 65 menigheter melding om at deres søkander om støtte til utviklingstiltak vil motta prosjektmidler til forsøk med trosopplæring. Medregnet de forsøkene som ble satt i gang i fjor, mottar 164 menigheter slik støtte. Til sammen tildeler prosjektgruppen nå årlig 43,5 millioner i støtte til lokale prosjekter i Den norske kirke.

I januar i år ble de kristelige organisasjonene, faglige institusjoner og andre invitert til å søke om midler fra Den norske kirkes trosopplæringsprosjekt til regionale og nasjonale utviklingsprosjekter. Prosjektsekretariatet har mottatt 63 søknader, og har innvilget økonomisk støtte til 19 av dem.

Blant dem som har fått innvilget sine søknader finner vi:

- Norsk Søndagsskoleforbund som ønsker å utvikle et fleksibelt undervisningsopplegg for søndagsskoler og annet barnearbeid.
- Changemaker, Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon, som vil satse på ledertrening for ungdom.
- Norsk Luthersk Misjonssamband som skal utarbeide interaktiv bibelvandring, - et undervisnings- og aktivitetsopplegg for 6 - 8 åringer.
- Norges KFUK-KFUM som vil lage et liturgisk verksted og invitere barn til å være med på å utforme ledd i gudstjenestefeiringen.
- Døveprosten i Stavanger som utvikler en Video/DVD-basert "skattejakt gjennom bibelhistorien".
- Praktisk teologisk på Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo, skal arbeide med barneteologi og kirkens ritualer.

"Størst av alt", som er overskriften på Den norske kirkes trosopplæringsreform, karakteriseres som det viktigste og mest omfattende fornyelsesarbeidet som pågår i kirken.

- Interessen etter utlysningen av midler til nasjonale og regionale tiltak sammen med det faktum at 70 prosent av alle menighetene har søkt om midler, viser det brede engasjementet i alle deler av kirken i forhold til denne reformen. Det er godt for reformen at vi ved denne tildelingen får med viktige ressursmiljøer i vår kirke for å utvikle en trosopplæring som hjelper barn og unge til å mestre livet og utvikle håp, sier Wirgenes.

Sammen om trosopplæring

- Gjennom lokalt samarbeid med de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene deltar disse allerede i stor grad i det forsøksarbeidet som nå foregår i lokalmenighetene. Når regionale og nasjonale instanser nå mottar prosjektstøtte har vi lagt stor vekt på at prosjektene skal ha direkte relevans for det trosopplæringsarbeidet som foregår i lokalmenigheten. Noen av midlene, ca. 400.000 kroner, er dessuten øremerket diakonale prosjekter som fokuserer på tilrettelegging for barn og unge med ulik grad av funksjonshemming, forteller Paul Erik Wirgenes. Han legger til at det vil bli etablert et nettverk blant de regionale og nasjonale prosjektene som arbeider med beslektede utfordringer.

Reform for trosopplæring i Den norske kirke har følgende målsetting:

"Vi skal utvikle en systematisk trosopplæring som fremmer kristen tro, gir kjennskap til den treenige Gud, og gir hjelp til livstolkning og livsmestring for alle som er døpt i alderen 0-18, uansett funksjonsnivå".

27. mai 2003 vedtok Stortinget reform av trosopplæring. Gjennom en 5-10-årsperiode skal det for Den norske kirkes del bygges opp en systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle barn og unge i alderen 0-18 år, i alle menigheter. Arbeidet starter med en 5-årig forsøks- og utviklingsfase. I løpet av disse første årene skal det gjøres forsøk lokalt som vil gi et erfaringsgrunnlag for den videre utviklingen av reformen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Prosjektleder Paul Erik Wirgenes, tlf 48 99 12 85.

Her følger listen over de regionale og nasjonale prosjektene som 22. april fikk melding om at deres prosjekter vil motta støtte fra Den norske kirkes trosopplæringsprosjekt:

Det praktisk teologiske seminar

Målgruppe: Frivillige og ansatte i Den norske kirke

Kompetanse, og kursutvikling på barneteologi og kirkens ritualer

Tildeling i 2005: kr. 125000

Norges KFUK-KFUM speidere

Målgruppe: 10-13 år

Utarbeidelse av et metodisk opplegg for førkonfirmasjon i menighetene.

Tildeling i 2005: kr. 50000

NMS Stavanger

Målgruppe: 10-12 år

Utvikle et leirkonsept til bruk i menighetene.

Tildeling i 2005: kr. 20000

Bjergvin bispedømme

Målgruppe: Målgruppe: 3-6 år

Gi små barn en innføring i den kristne tro ved å ta utgangspunkt i barnets utviklingsnivå og barnets egen måte å lære på gjennom lek.

Tildeling i 2005: kr. 100000

Changemaker

Målgruppe: 15-18 år

Noe å leve for! Et ungdomslederkurs med diakonalt fokus.

Tildeling i 2005: kr. 80000

Norsk søndagsskoleforbund

Målgruppe: 4-9 år

Utvikling av nytt og fleksibelt undervisningsopplegg til søndagsskoler og annet barnearbeid i menighetene

Tildeling i 2005: kr. 125000

Troms KFUK-KFUM

Målgruppe: 10-18 år

Utvikle et konsept: "Kinderegg" Kvalitetstilbud til store barn på fridager. Festival for konfirmanter. Lederutvikling for eldre ungdom.

Tildeling i 2005: kr. 125000

Norsk Luthersk Misjonssamband

Målgruppe: 6-8 år

Interaktiv bibelvandring. Utarbeider et undervisnings- og aktivitetsopplegg som kan brukes både lokalt og regionalt.

Tildeling i 2005: kr. 83000

Norges KFUK-KFUM

Målgruppe: 8-13 år

Liturgisk verksted for og med barn. Skal utarbeide liturgiske ledd som barna kjenner seg hjemme i.

Tildeling i 2005: kr. 125000

Ung kirkesang

Målgruppe: 6-10 år

Læreplan for trosopplæring i korarbeid.

Tildeling i 2005: kr. 125000

Navigatørene

Målgruppe: Familier

Langsiktig helhetstenkning med hensyn til barn og foreldre i trosopplæringsarbeidet. Styrking av familieliv – med tanke på relasjonskvalitet og trosmodning.

Tildeling i 2005: kr. 125000

Familie og medier

Målgruppe: 13-16 år

Forbilder og speilbilder. - et prosjekt om jenter, medier og tro. Tror du det du ser? Ser du det du tror?

Tildeling i 2005: kr. 125000

KFUK-KFUM Hed-Opp

Målgruppe: 14-18 år

"Etter konfirmasjonen - hva så???" Skape attraktive leirer og samlinger for ungdommer.

Tildeling i 2005: kr. 125000

Hamar bispedømmeråd

Målgruppe: 14-18 år
Trosopplæring i naturen.
Tildeling i 2005: kr. 125000

NMS region TeVeBu

Målgruppe: 10-12 år
Juniorleir for døve
Tildeling i 2005: kr. 60000

NMS Region Stavanger

Målgruppe: 10-12 år
Tilpassing av leir for barn med fysisk funksjonshemming.
Tildeling i 2005: kr. 20000

IKO-forlaget

Målgruppe: 14-15 år
Konfirmantopplegg for ungdom med psykisk funksjonshemming.
Tildeling i 2005: kr. 110000

Grimstad kirkelige fellestråd

Målgruppe: 10-18 år
Utvikle en konsept for en ungdomsklubb hvor de tradisjonelle skillelinjer mellom funksjonsfriske og funksjonshemmede viskes ut gjennom tilrettelagte aktiviteter
Tildeling i 2005: kr. 110000

Døveprostitet/Det Sør-Vestenfjeldske distrikt

Målgruppe: 8-11 år
Skattejakten - med tre og stein gjennom bibelhistorien. Metodisk nyutvikling og utarbeidelse av materiell på DVD for døve barn
Tildeling i 2005: kr. 100000

Samene ikke bare misjonsobjekter

(04.05.2005)

Dette sier lederen av Samisk kirkeråd Oddvar Andersen (bilde). På rådets møte Kautokeino 10.-11. mai drøftes blant annet første utkast til et saksdokument om "En misjonerende kirke". Dette blir hovedsaken på Den norske kirkes Kirkemøte til høsten.

- Det er klart at misjonsbegrepet er problematisk i samiske miljøer. På Kirkemøtet må dette komme frem, og der har vi mye på hjertet. Erfaringene fra 250 års norsk misjonsvirksomhet overfor den samiske befolkningen, i lange tider koblet med fornorskningsspolitikk, sitter i folkets bevissthet ennå. Men nå når samene har begynt å forvalte sin egen del av kirken, ligger det mer til rette for selv å legge føringer for utviklingen av samisk kirkeliv, sier Andersen.

Samisk kirkeråd holder sine møter der de samiske befolkningsgruppene finnes. Rådet har gjort det til en vane å invitere lokale menigheter til åpent temamøte. På møtet i Kautokeino spør rådet lokalbefolkningen: "Hva skal til for at folk lokalt skal ønske seg en jobb som kateket eller prest?" Samisk kirkeråd ønsker å samtale om å rekruttere samer til stillinger i kirken i Kautokeino og Indre Finnmark prosti.

- For at evangeliet skal nå frem til nye generasjoner samer, må vi styrke menighetsarbeidet og det frivillige arbeidet i kirken, sier Samisk kirkeråds leder Oddvar Andersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Sámit eai dušše mišuvnavuostáiváldit

- Ovdalgo sápmela??at leat oadjebasat mišuvnnain, de fertejit sii dovdat ahte girku gullá maid sidjiide. Ferte leat áibbas ?ielggas ahte sápmela??at eai galgga leat beare dakkárat geat vuostáiváldet mišunerejeaddji girku. Girku galgá leat *sámi* girku *sámiid* várás, ja iige *dáru* girku *sámiid* várás.

Nu dadjá Sámi girkorá?i ovdaolmmoš Oddvar Andersen. Rá??e?oahkkimis Guovdageainnus 10.-11.beivviid miessemánus ságastallojuvvo "Mišunerejeaddji girku" birra álgojurdagiid vuo?ul mat leat áššebáhpiris. Dát ášši leage Norgga girku Girko?oahkkima váldoášši ?oahkkimis ?ak?at.

- Die?usge lea mišuvdnasátni váttis sámi birrasiin. Dát ferte ovdanboahit Girko?oahkkimis, ja doppe mis lea olu váimmu alde. Min vásáhusat 250 jagis dáža mišuvdnadoaimmain sámi álbmoga várás, mii guhkes áiggi lei oktiibiddjon dáruiduhttimiin, lea cieggan olbmuid millii. Muhto dál go sápmela??at ieža leat fárus hálddašeamis iežaset oasi girkus, de lea buorebut lámh??ojuvvondilli láidestit sámi girkoallima ovdáneami, lohká Andersen.

Sámi girkorá??i doallá ?oahkkimiid dain báikkiin gos sápmela??aid orrot. Rá?is lea dáhpin bovdet báikkálaš searvegottiid rabas fáddá?oahkimiidda. Guovdageainnus ?oahkkimis jearrá rá??i báikegotti olbmuin: "*Mii dárbbášuvvo vai báikegotti olbmot hálidit bargat katekehtan dahje báhppan?*" Sámi girkorá??i sávva beassat ságastallat dan birra movt sámi olbmuid sáhtta

o??odit virggiide Guovdageidnui ja Sis-Finnmárkku proavassuohkanii.

- Vai eva?gelium olahiv??ii o??a sápmelaš buolvvaide, de mii fertet nannet searvegoddebarggu ja eaktudáhtolaš barggu girkus, dadjá Sámi girkorá?i jo?iheaddji Oddvar Andersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Møtet i Samisk kirkeråd finner sted på Kautokeino Villmarksenter, Hannoluohka 2, i Kautokeino tirsdag 10. mai – onsdag 11. mai.

Tlf. 78 48 76 02.

Åpent temamøte samme sted: tirsdag 10. mai kl. 15.30 - 17.00. Temamøtet har følgende tema: *"Hva skal til for at folk lokalt skal ønske seg en jobb som kateket eller prest?"*

Kveldsgudstjeneste ved prost Arild Hellesøy i Kautokeino kirke tirsdag 10. mai kl 19.00. Kirkekaffe i menighetshuset.

Kontaktpersoner:

Leder av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen, e-post: oddvar.andersen@ntfk.no eller oddvar.andersen@same.net, mobil tlf.: 97 17 35 21

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Synnøve Brevik, e-post: synnove.brevik@kirken.no eller sjbrevik@online.no, mobil. Tlf.: 48 99 12 35

Prosten i Indre Finnmark: Arild Hellesøy, e-post: prost.karasjok@online.no

Følg misjonskonferansen i Aten på nettet

(04.05.2005)

Kyrkjenes verdsråd inviterer for 14. gongen til misjonskonferanse der kristne frå alle dei store kirketradisjonane møtest. Omkring 500 delegatar er påmelde, og fleire av dei kjem frå Den romersk katolske kyrkja og frå ulike kyrkjesamfunn prega av pinserørsla i Afrika, Latin-Amerika og Asia. Verken Den romersk-katolske kyrkja eller desse pinsekyrkjene er medlemmer av Kyrkjenes verdsråd (KV).

Misjonskonferansen skal mellom anna drøfte korleis samfunnsendringar har påverknad på menneske sin kulturelle og religiøse identitet, korleis ein kan forkynne lækjedom og forsoning i møte med ei valdeleg verd og i kva grad globalisering skaper behov for alternative fellesskap.

- Gjennom temavalet "*Come Holy Spirit, heal and reconcile*" knytter ein saman ulike tradisjonar som lever side om side - og til dels i motsetnad til kvarandre - i kyrkjene, meiner generalsekretær Kjetil Aano (bilete) i Det Norske Misjonsselskap. Han er leiar for den norske delegasjonen på konferansen i Aten.

- Temaformuleringa uttrykkjer ei frimodig glede over Den Heilage Andes gåver og nærver. Her opnar ein opp i forhold til både ortodoks tradisjon og pinse-tradisjon og karismatisk inspirert kristendom. Ved å bruke omgrepet "heal" knytter ein an til enkeltmenneske si oppleving av å bli lekt. Det tredje ordet "reconcile" knytter til den teologiske forståinga av mennesket sitt behov for å bli forsona med Gud. Samtidig får ein tak i den sosialetiske dimensjonen: Trua sitt vesen er slik at ho fremjer forsoning menneske imellom, seier Kjetil

Aano.

- For meg som til dagleg arbeider i Det Norske Misjonsselskap er det viktig å ta med meg innsikter frå breidda av den økumeniske rørsla. Det er ekstra viktig fordi vi i NMS også elles arbeider både globalt og økumenisk. Det blir óg viktig at impulsane frå Aten-møtet kan bli spelt inn i den prosessen Den norske kyrkja er midt oppe i, seier Aano.

Han siktar til at Kyrkjemøtet til hausten skal ha hovudoverskrifta "Ei misjonerande kyrkje". Eit dokument som tek føre seg kva det inneber at kyrkja er "misjonerande", er under utarbeiding i Kyrkjerådet.

Den norske delegasjonen til misjonskonferansen i Aten består av generalsekretær Kjetil Aano i Det Norske Misjonsselskap, prest Tore Johnsen, rådgjevar Astrid Fylling og prest Sigbjørn Jårvik. (Kirkens informasjonstjeneste)

Oversikta over web-overføringene og web-konferansene frå misjonskonferansen i Aten, og anna stoff frå konferansen, finst her: <http://www.mission2005.org/>

Kontaktpersonar:

Assisterende generalsekretær i Mellomkyrkjeleg råd for Den norske kyrkja, Vebjørn Horsfjord, mob. tlf.: 97 51 50 75.

Delegasjonsleiar, generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap, Kjetil Aano, mob. tlf. 40 40 60 00.

Norske **Beate Fagerli** arbeider ved sekretariatet i Kyrkjenes verdsråd i Genève, og har det seinaste halvtanna året vore "Conference Organiser" for misjonskonferansen i Aten. Her står ho (til venstre) saman med presten Ruth A. Bottoms som skal leie konferansen, Rev. Jacques Matthey som er sekretariatsansvarleg for Kyrkjenes verdsråd-programmet innan misjon og evangelisering og dr. George Mathew Nalunnakkal, som er nestleiar for Aten-konferansen.

Presentasjon av statistikk for Den norske kirke 2004

(09.05.2005)

På pressekonferansen deltar Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen og seniorrådgiver Per Tanggaard.

Fra samme tidspunkt onsdag 11. mai kl. 1000 presenteres nøkkeltallene for 2004 på kirkens nettsider www.kirken.no

Hele kirkestatistikken blir samtidig tilgjengelig på Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjenestes nettsider her:
http://www.nsd.uib.no/data/region/kirke/statistikk/hent_data2.cfm

Vel møtt til pressekonferansen på onsdag!

Dag Stange
informasjonssjef
Kirkerådet/Kirkens informasjonstjeneste
Tlf 23 08 12 05, mobil 48 99 12 05
dag.stange@kirken.no

Norges kristne råd og Norges Frikirkeråd kan bli én organisasjon

(10.05.2005)

- Det er to hovedproblemstillinger som utvalget har måttet ta fatt i, sier utvalgets leder, Ulrik Sverdrup-Thygeson:

Å skape en tverrkirkelig organisasjon som kan samle alle kirkesamfunn i Norge og å skape én organisasjon som kan favne både de klassiske frikirkene og Den norske kirke i et felles religionspolitisk arbeid.

I innstillingen heter det:

Det fremtidig felleskirkelige samarbeidet om religionspolitiske spørsmål må derfor organiseres ut fra to forutsetninger:

- a. Det små legges til rette for en dialog med konsensus som mål.
- b. I de saker der konsensus ikke nås, må både majoritetskirken og minoritetskirkene sikres muligheter til å arbeide for sine særstandpunkter.

Utvalget foreslår derfor at når organisasjonen deler seg langs aksene minoritet/majoritet, trer et frikirkelig interesseorgan, som blir kalt Frikirkelig Forum, i funksjon og arbeider videre med å fremme sine interesser. Forslaget til vedtekter regulerer hvordan dette skal skje. Når det gjelder samarbeidet mellom katolikker og pinsevenner viser utvalget til erfaringen av at representanter for de to kirkesamfunnene på flere steder i lokal sammenheng samarbeider, dessuten at man allerede står sammen i Bibelselskapet.

Utvalget ble nedsatt av de to organisasjonenes styrever og har hatt representanter for Den katolske kirke, Den norske kirke, Baptistsamfunnet og Pinsebevegelsen. De har avgitt en enstemmig innstilling om sammenslåing av Norges kristne råd og Norges Frikirkeråd til en organisasjon. Det er særlig de kirkesamfunn som er medlem i begge organisasjoner som har satt fart i enhetsbestrebelsene. Frikirkerådet og Norges kristne råd har siden 2000 hatt kontorfellesskap, års- og rådmøtene 2003 vedtok en samarbeidsavtale, og i 2004 ba begge organisasjoners øverste organer om at man måtte gå videre i arbeidet med tilnærming. Utvalget har lagt opp til en åpen arbeidsprosess, både ved å presentere deler av innstillingen til de to organisasjonenes årsmøter og ved å ha åpne drøftinger med representanter for noen av de større pinsemenighetene, for Adventistene og for De frie evangeliske forsamlinger.

Innstillingen vil bli behandlet i de to organisasjoners styrever i løpet av mai måned. Deretter vil den bli sendt på høring til samtlige medlemssamfunn. Det tas sikte på at årsmøtene neste år vil ta endelig stilling til en sammenslåing.

For nærmere informasjon, kontakt

Utvalgets leder: Ulrik Sverdrup-Thygeson, tlf 23 21 95 09

Gen.sekr. Dag Nygård, Norges Frikirkeråd, mobil: 91 64 25 17

Gen.sekr. Ørnulf Steen, Norges kristne råd, mobil: 95 04 18 21

<http://www.norgesfrikirkerad.no/>

<http://www.norgeskristnerad.org/>

Seks kandidater nominert til biskop i Borg

(10.05.2005)

Borg bispedømmeråd har i sin vurdering bl.a. lagt vekt på at kandidatene skal ha bred kirkelig erfaring, høy teologisk kompetanse og være i stand til å utøve et pastoralt åndelig lederskap.

I det forberedende arbeid før nominasjonen har 107 av 118 menighetsråd og menighetsmøter foreslått navn til kandidatlisten. Det viser et stort engasjement på lokalplanet i bispedømmet som har vært verdifullt for bispedømmerådets arbeid med nominasjonen, heter det i en pressemelding fra bispedømmerådet.

Det opplyses at ett av de navnene som hyppigst har vært foreslått av menighetsråd og menighetsmøter er Per Arne Dahl. Han har i brev til bispedømmerådet meddelt at han etter grundige overveielser fant å ikke kunne si ja til å bli vurdert som en mulig kandidat.

Nominasjonslisten oversendes tirsdag Kultur- og kirkedepartementet for videre saksbehandling. Nominasjonslisten skal nå ut til en bred kirkelig avstemning. Når resultatet er klart, sendes det til uttalelse til biskopene, Kirkerådet og Borg bispedømmeråd før utnevning i statsråd.

Borg bispedømmeråd har på sine nettsider www.kirken.no/borg lagt ut en presentasjon av de seks nominerte kandidatene, kriterier fastsatt av Borg bispedømmeråd ved nominasjon av kandidater, og forslagene til kandidater fra menighetsråd og menighetsmøter.

Kontaktpersoner: Ole Jakob Modalsli, leder av Borg bispedømmeråd tlf. 90535791 og stiftsdirektør Per Johan Bjerkeli, tlf. 97567805

Flere utmeldinger – stabilt medlemstall

(11.05.2005)

Det var pr. 1.1.2004 registrert 3.922.265 medlemmer i Den norske kirke. Det tilsvarte 85,7% av befolkningen. Ett år senere, 1.1. 2005, oppgir Den norske kirkes medlemsregister et medlemstall på 3.930.946, som tilsvare 85,3% av befolkningen.

Kurven over utmeldinger av Den norske kirke har sunket fra 1978 (11.755 utmeldinger) til 2003 (3.601 utmeldinger). Årsaken til en viss økning i antallet utmeldinger fra 2003 til 2004 er uklar. Seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet peker på at antall utmeldinger årlig tilsvarer ca 0,1% av medlemsmassen.

- Det er bemerkelsesverdig at kirkekritikk og stridssaker i så liten grad synes å påvirke medlemsoppslutningen om Den norske kirke, sier han.

Mange av kirkens medlemmer har et forholdsvis passivt forhold til kirken, og gjør seg sjelden bruk av kirkens tilbud. De kommer til kirken ved de store overgangsriter i livet og ved spesielle høytider, og da oppsøker de gjerne sin lokale kirke.

- Utviklingen tyder ikke på at disse er på vei ut av kirken, sier Per Tanggaard og legger til: - Utfordringen for kirken er å hjelpe menneskene til å bevege seg lengre inn i troens landskap.

Det er dåpen som gir medlemskap i Den norske kirke. Siden 1950 er 2.929.773 døpt, mens 241.847 har meldt seg ut. (Kirkens informasjonstjeneste)

Se hele kirkestatistikken for alle menighetene her: <http://www.nsd.uib.no/data/region/kirke/>

[Hent en pdf-utgave av nøkkeltallene for alle bispedømmene for 2003-2004 her.](#)

[Hent en pdf-utgave av nasjonale nøkkeltall 2000-2004 her.](#)

[Se en Powerpoint-visning av nøkkeltall og grafer her.](#)

Økende antall unge blir døpt i Den norske kirke

(11.05.2005)

Dette går fram av årsstatistikken for Den norske kirke som ble lagt fram 11. mai. Antall døpte i alderen 12 år eller eldre har økt de senere årene. I fjor utgjorde disse 3,3% av de 44.042 som ble døpt inn i Den norske kirke. Flest var det i Oslo der 271 som var 12 år eller eldre, ble døpt, - de aller fleste i tilknytning til konfirmasjonstiden.

På landsplan er utviklingen slik når det gjelder antallet døpte som er 12 år eller eldre:

1.146 i 1999

1.289 i 2000

1.311 i 2001

1.336 i 2002

1.405 i 2003

1.439 i 2004

Blant kirkens medlemmer er det massiv oppslutning om dåpen. Rundt 90% av barna til foreldre som er medlem av Den norske kirke, blir døpt. Men prosentandelen døpte i forhold til alle fødte var i 2004 lavere enn noen gang tidligere, (77,3%). Tilbakegangen fra 2003 til 2004 er imidlertid marginal, - bare 0,4 prosentenheter.

Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen lar seg ikke overraske av at andelen døpte i forhold til totalt antall fødte synker:

- Utviklingen av det flerkulturelle norske samfunn gjør denne utviklingen naturlig. Vi kan ikke regne med at 100 prosent av det norske folk skal søke kirkens ritualer når andelen kirkemedlemmer ligger rundt 85 prosent. Det gledelige er at oppslutningen blant kirkens medlemmer er svært stabil og viser stor grad av tilhørighet, sier direktør Pettersen.

Prosentandelen døpte i forhold til antall fødte har utviklet seg slik:

83,0% i 1998

81,0% i 1999

81,1% i 2000

81,4% i 2001

79,6% i 2002

77,7% i 2003

77,3% i 2004

Se hele kirkestatistikken for alle menighetene her: <http://www.nsd.uib.no/data/region/kirke/>

[Hent en pdf-utgave av nøkkeltallene for alle bispedømmene for 2003-2004 her.](#)

[Hent en pdf-utgave av nasjonale nøkkeltall 2000-2004 her.](#)

[Se en Powerpoint-visning av nøkkeltall og grafer her.](#)

Flere deltar på gudstjeneste

(11.05.2005)

Dette går fram av årsstatistikken for Den norske kirke som ble lagt fram 11. mai. Det ble totalt avholdt 69.727 gudstjenester i 2004. 50.415 av disse ble avholdt som hovedgudstjenester søn- og helligdager. I tillegg kommer kirkelige vigsler (10.720 i 2004), kirkelige gravferder (38.527 i 2004) konserter osv.

- Gudstjenestene er menighetenes puls. Uten et aktivt gudstjenesteliv dør kirken. Derfor er det så gledelig å se at gudstjenestebesøket øker, selv om økningen ikke er stor, sier direktør i Kirkerådet Erling J. Pettersen. Han håper at de nesten 6,8 millioner deltakere ved vanlige gudstjenester og et gjennomsnitt på over 100 deltakere pr. gudstjeneste kan avlive myten at kirkene står tomme.

Gjennomsnittlig antall deltakere pr. hovedgudstjeneste på søn- og helligdager har utviklet seg slik:

102,8 personer i 2000

100,3 personer i 2001

101,3 personer i 2002

102,3 personer i 2003

103,4 personer i 2004

Dette tallet er altså forholdsvis stabilt. Gjennomsnittet er høyest i Stavanger med 138 personer og i Møre med 116.

Det gjennomsnittlige antallet deltakere for alle gudstjenestene lå på 97,1 i 2004. Tilsvarende gjennomsnitt i 2003 var 96,5. (Kirkens informasjonstjeneste)

Se hele kirkestatistikken for alle menighetene her: <http://www.nsd.uib.no/data/region/kirke/>

[Hent en pdf-utgave av nøkkeltallene for alle bispedømmene for 2003-2004 her.](#)

[Hent en pdf-utgave av nasjonale nøkkeltall 2000-2004 her.](#)

[Se en Powerpoint-visning av nøkkeltall og grafer her.](#)

Flere unge vil bli konfirmert

(11.05.2005)

Andelen konfirmanter i forhold til det totale antallet 14-åringer steg fra 67,5 % i 2003 til 67,7% i 2004. Andelen konfirmanter i forhold til antall døpte 15 år tidligere, var på 88,1% i 2003 mot 88,2% i 2004.

Dette går fram av årsstatistikken for Den norske kirke som ble lagt fram 11. mai. I menighetene satses det nå stort på konfirmasjonstiden som kirkens viktigste ungdomsarbeid. Mange steder rapporterer om markant økning i oppslutningen om konfirmasjonen de senere årene.

- Mye tyder på at utviklingen mot et multireligiøst samfunn virker motiverende og aktiviserende på kirken. Med økende antall valgmuligheter, og minkende respekt for tradisjoner, blir bevisstheten om hva vi selv står for tydeligere. Dette påvirker både de unge til å ta bevisste valg, og menighetene til å presentere sitt tilbud med større kraft og overbevisning, tror Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen.

Landets 11 bispedømmer samarbeider om utsendelse av en konfirmasjonsinvitasjon til alle som fyller 14 år inneværende år. 63.418 eksemplarer av heftet "Konfirmant 2006" blir denne uken sendt i posten til alle som er født i 1991.

Det er særlig i Oslo bispedømme at andelen konfirmanter i forhold til antall 14-åringer er lav. Her lå prosentandelen i 2004 på 43,5% mot 44,3% i 2003 og 43,8% i 2002. Tonje Kristoffersen som er undervisningsrådgiver i Oslo bispedømme, forteller at henvendelsen pr. post til alle potensielle konfirmanter er viktig:

- Mange foreldre sier til barna sine at "de skal velge selv". Men hvis man ikke får høre verken hjemme eller andre steder hva det valget inneholder, blir valget lite reelt. Derfor er det kirkens oppgave å informere om dette. Oslo bispedømme har i flere år gitt ungdommene informasjon om kirkens konfirmasjonstilbud, og vi ser at tilbakegangen i oppslutningen om konfirmasjonen stanset i 2003. Rapporten fra menighetene tyder på antall konfirmanter øker også fra 2004 til 2005, sier Kristoffersen.

Konfirmasjon forutsetter dåp. Sammenligner vi med dåpstallene 15 år tidligere (de som ble døpt i 1989), ser vi at 88,3 prosent av de døpte velger å stå til konfirmasjon.

Andelen konfirmerte i forhold til antallet døpte 15 år tidligere har utviklet seg slik:

91,9% i 1999
89,5% i 2000
88,6% i 2001
89,2% i 2002
88,1% i 2003
88,3% i 2004

Andelen konfirmanter sett i forhold til det totale antall 14-åringer pr. 1. januar samme år har på landsplan utviklet seg slik:

71,7% i 1999
70,2% i 2000
68,5% i 2001
68,2% i 2002

67,5% i 2003

67,6% i 2004

Den høyeste konfirmasjonsprosenten har Møre med 84,5% etterfulgt av Bjørgvin med 79,6%.
(Kirkens informasjonstjeneste)

Se hele kirkestatistikken for alle menighetene her: <http://www.nsd.uib.no/data/region/kirke/>

[Hent en pdf-utgave av nøkkeltallene for alle bispedømmene for 2003-2004 her.](#)

[Hent en pdf-utgave av nasjonale nøkkeltall 2000-2004 her.](#)

[Se en Powerpoint-visning av nøkkeltall og grafer her.](#)

”Konfirmant 2006”

(11.05.2005)

De siste 5-6 årene har et økende antall bispedømmer deltatt i et tilsvarende informasjonsopplegg om kirkens konfirmasjon. I fjor deltok 10 av landets bispedømmer, mens alle deltar i årets utsendelse. Sentralkontoret for folkeregisteret har gitt adresseopplysningene og tillatelse til distribusjonen. Heftet er ment som et håndslag til menighetenes eget informasjonsarbeid.

- Vi håper heftet vil sette i gang mange gode samtaler om konfirmasjon hjemme hos 14-åringene, sier Kirkerådets rådgiver for undervisningsspørsmål, An-Magritt Granli.

Heftet ”[Konfirmant 2006](#)” er blitt til i et samarbeid mellom alle bispedømmerådene, Kirkens Nødhjelp og Kirkerådet. Dette er en storsatsing fra kirkens side. Alle bispedømmene bidrar med 30.000 kr. hver. Kirkens Nødhjelp og Kirkerådet med de resterende 300.000. Den fargerike 16-siders trykksaken foreligger i 11 ulike utgaver med lokal informasjon fra alle bispedømmene. Den lokale informasjonen trekker fram eksempler på variasjonen innen kirkens konfirmasjonsundervisning.

- Mange menigheter satser friskt på fornyelse av sitt barne- og ungdomsarbeid i forbindelse med trosopplæringsreformen som nå preger vår kirke. Jeg tror de gjør klokt i å prioritere konfirmantene. Konfirmasjonstiden er kirkens viktigste ungdomsarbeid, sier undervisningsrådgiver An-Magritt Granli. Hun mener kirken har mye ugjort når det gjelder markedsføringen av sitt tilbud:

- Kirken inviterer de unge til en spesiell tid - en tid med opplevelser som bare kirken kan gi dem. Energi og stor oppfinnsomhet preger mye av arbeidet som gjøres. Arbeidsmåter, innhold og varighet gjør at det er mulig å knytte relasjoner og gir anledning til å utforske mer av livet og troen. Ungdommene får ut fra egne erfaringer ta stilling til hva de tenker om tro og tvil. (Kirkens informasjonstjeneste)

- Staten må på banen for å redde kirkene

(13.05.2005)

De tre instansene går nå sammen om en uttalelse der Stortinget oppfordres til å gå lengre enn regjeringen har foreslått på dette feltet. Her følger uttalelsen:

- Staten må på banen for å redde kirkene

Stortinget har i disse dager Kulturminnemeldingen (St. meld. 16, 2004-2005) til behandling. Her står spørsmålet om den dramatiske vedlikeholdssituasjonen for mange norske kirkebygninger på dagsorden.

Den norske kirke har til sammen 1620 kirker, av disse er 218 kirker fredet og 757 har status som verneverdige. Kulturminnemeldingen erkjenner at alt for mange av kirkene lider under mangelfullt vedlikehold, og at vi står overfor et betydelig istandsettingsbehov. Kirkerådet, KA-Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Fortidsminneforeningen mener at regjeringens Kulturminnemelding ikke inneholder konkrete forslag som kan løse de store utfordringene på dette området. Etterslepet når det gjelder kirkevedlikehold er så omfattende at staten må ta større medansvar for å redde de store kulturverdiene kirkene representerer.

Statlig ansvar for fredede kirker

Kirkerådet, KA-Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Fortidsminneforeningen mener at staten må ta hovedansvaret for den finansielle byrden som knytter seg til å bringe de 218 fredede kirkene (kirker bygget før 1650) opp på et ordinært vedlikeholdsnivå. Regjeringens forslag i Kulturminnemeldingen om å gi Kulturminnefondet en oppgave i forhold til de fredede kirkene, er ingen god løsning. Disse kirkene bør, i likhet med andre fredede bygninger og anlegg, få dekket vedlikeholdsbehovet gjennom tilskudd fra Riksantikvaren.

Kulturminnefondet som spleiselag

Det er kommunene som i dagens ordning har det finansielle ansvar for kirkevedlikeholdet. Kirkerådet, KA-Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Fortidsminneforeningen ønsker et statlig bidrag for å sikre et nødvendig løft for istandsetting av kirkene. Det bør etableres et eget satsningsprogram for verneverdige kirker innenfor Kulturminnefondet. Kulturminnefondet er i sitt vesen bygget på spleiselagstanken – det at flere parter går sammen om en felles utfordring. Det er dette som trengs i forholdet mellom staten og kommunene når det gjelder kirkene. Det bør lanseres et eget satsingsprogram for kirkene innenfor Kulturminnefondet, - et program hvor kommunal kapital regnes som egenfinansiering, og dermed utløser midler fra fondet. Det statlige bidraget gjennom Kulturminnefondet bør dekke de merkostnadene som er knyttet til vedlikehold av antikvariske bygninger.

I Kulturminnemeldingen er det tilløp til forståelse for en slik modell. Regjeringen foreslår at de fredede kirkene skal komme inn under fondets virkeområde, men sier ingenting om hvordan dette skal skje. Kun et eget satsingsprogram for kirkene i Kulturminnefondet vil kunne bidra til et nødvendig løft for landets verneverdige kirker som ikke er fredet (de 757 kirkene som er listeført som verneverdige hos Riksantikvaren). Ordningen fra 2005 med rentekompensasjon for istandsetting av kirkebygg er ikke tilstrekkelig for å møte de utfordringene som har oppstått pga. manglende vedlikehold.

Økt satsing på forskning og utvikling av fagmiljø

I Norge er kirkene som kulturminner kanskje viktigere enn i andre land vi lett sammenligner oss med, slik som Sverige og Danmark. Fra reformasjonen frem til slutten av 1700-tallet var kirken som institusjon nesten enerådende som bestiller av større bygge-, dekorasjons- og utsmykningsoppgaver i Norge. Også i andre epoker har kirkens rolle som oppdragsgiver vært sentral eller dominerende. Kirkens rolle i den norske kunst- og arkitekturhistorien lar seg derfor vanskelig overvurdere.

Det er derfor et stort behov for å utvikle forskningsbasert kompetanse og relevante fagmiljøer innenfor dette feltet. Videreutvikling av kirkebyggkompetansen i NIKU og andre sentrale fagmiljøer og institusjoner er her avgjørende. Kirkerådet, KA-Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Fortidsminneforeningen vil nå særlig peke på forsknings- og bokprosjektet "Norges kirker" som er blitt innstilt på grunn av manglende statlige bevilgninger. De tre organisasjonene står sammen om å be Stortinget videreføre bevilgningene til "Norges kirker".

Oslo, 13. mai 2005

Kirkerådet, Den norske kirke, direktør Erling Pettersen,
KA – kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, direktør Frank Grimstad,
Fortidsminneforeningen, redaktør John Arne Balto.

For nærmere informasjon kontakt:

Direktør Erling Pettersen i Kirkerådet., tlf. 23 08 12 10 eller 48 99 12 10.

Direktør Frank Grimstad i KA – kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, tlf. 23 08 14 01e eller 90 18 12 61

Redaktør John Arne Balto i Fortidsminneforeningen, tlf. 23 31 70 71 eller 92 02 22 25.

Sykkelprestane når fram til Oslo fredag

(02.06.2005)

Difor sykklar dei over fjellet til Oslo for å møte moderniseringsminister Morten A. Meyer. Forslaget frå Bjørgvin bispedømeråd er å auke statens satsar for sykling i tenesta til 4 kroner kilometeren frå første km.

I fjor haust blei det kjent gjennom Vårt Land at Bjørgvin bispedømekontor i samband med miljøsertifisering ville oppfordre sine tilsette til å sykle meir, både til og frå og i jobben. Den syklende Bjørgvin-presten Frode Øglænd blei provosert, og "såg rødt" då han hørde om den "grøne" satsinga. I eit oppslag i Vårt Land nokre dagar etterpå kritiserte han bispedømekontoret for ikkje å vera truverdige fordi godtgjersla for tenestesykling var for dårleg. Slik reglane er no, får ein ei krone kilometeren etter dei første fem km.

Bispedømekontoret tok kritikken alvorleg, og no har Bjørgvins "grøne" prosjektleiar Lars Ove Kvalbein saman med Frode Øglænd og fleire syklende prestar gått saman om å fremje miljøvenleg og helsefremjande tenestesykling.

Vil ha nye reglar for alle statstilsette

Det første tiltaket var at Bjørgvin bispedømeråd tidlegare i vår gjorde vedtak om å gi fire kroner kilometeren frå første km for sykling i tenesta til alle sine tilsette. Det dei tilsette på denne måten får godtgjort ut over statens satsar, må dei skatta for som ein fordel.

Viss fleire skal få del i ei slik ordning og få utbetalt godtgjersla skattefritt, må statens satsar endrast. Dermed vart idéen fødd om ein prestesykkeltur over fjellet til ansvarleg statsråd Morten A. Meyer.

Sykkelprestane kjem til Kirkens Hus i Rådhusgt. 1-3 i Oslo kl. 12.00 fredag 3. juni. Der møter dei mellom anna medlemene i valde Kyrkjerådet som er samla til møte 2.-3. juni Frå Kirkens Hus sykklar dei til regjeringskvartalet ca. kl. 13.00. Her blir det ei kort markering utanfor inngangen til departementet, og møte med statsråd Morten A. Meyer frå kl. 13.15.

Sykkelprestane er Morten Lystrup, Gudmund Waaler, Hans Jørgen Morvik og Frode Øglænd.

Kontaktperson:

Lars Ove Kvalbein

Rådgjevar Forbruk og rettferd, Bjørgvin bispedøme

Tlf. jobb: 55 30 64 75, mob: 930 44 559

E-post: lars.ove.kvalbein@c2i.net

231 kirker er sommeråpne

(07.06.2005)

Det er i år 12. gang Kirkerådet utgir en [brosjyre med oversikt](#) over hvor man finner veikirker og andre sommeråpne kirker. 56 av de 231 kirkene er veikirker med nærhet til trafikkert vei. De er åpne minst fem timer daglig fem dager i uka i tre uker og har et utvidet tilbud når det gjelder betjening, servering og informasjon. En del av de sommeråpne kirkene er også åpne flere dager i uka hele året. Et kart der hovedveiene er inntegnet, viser hvor man finner kirkene. Pilegrimsledene er tegnet inn i brosjyren, og det er spesiell merking av middelalderkirker, bryggekapell og kirker som er tilrettelagt for rullestolbrukere. Kirkene som i år er presentert med en liten faktaartikkel i brosjyren er Ervik, Hegge, Oppdal, Hornindal, Søm, Tyllidalen, Årdal, Havøysund og Sandefjord bryggekapell.

- De sommeråpne kirkene bidrar til at flere finner det naturlig å oppsøke kirkene også utenom gudstjenestetid for å søke stillhet. Samtidig har kirkene stor kulturmessig interesse, sier informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet. Han påpeker at det ikke minst er takket være stor frivillige innsats rundt i landet at det er mulig å holde de 231 "sommerkirkene" åpne.

Også i Sverige, Finland og Danmark lages det oversikter over sommeråpne kirker. Det lages dessuten en egen brosjyre over åpne kirker på Nordkalotten. Turister i de nordiske land kan derfor i sommer velge blant et tusentalls åpne kirker.

Den norske veikirkebrosjyren er også i år utgitt med støtte fra Norske Misjonshoteller og Gjestehus. Den finnes på landets turistkontorer og kan bestilles gratis fra Kirkerådet, Postboks 799 Sentrum, 0106 Oslo tlf. 23 08 12 00, e-post [materieill@kirken.no](mailto:materiell@kirken.no) Oversikten finnes også på Den norske kirkes nettportal www.kirken.no Også Nordkalott-brosjyren kan bestilles samme sted. (Kirkeinfo)

Kontaktperson:

Informasjonssjef Dag Stange, tlf. 23 08 12 05, mobil 48 99 12 05

[Se oversikten over veikirker og åpne kirker sommeren 2005 her](#)

Kirken stiller seg bak ny avhengighetserklæring 7. juni 2005

(07.06.2005)

Dette uttaler 52 landsdekkende organisasjoner som har underskrevet "Avhengighetserklæringen". Den overleveres statsminister Kjell Magne Bondevik 7. juni 2005. Blant underskriverne finnes mange kirkelige aktører, som bl.a. Kirkens Bymisjon, Kirkens SOS, Kirkens Sosialtjeneste, Kirkerådet, Norges kristne råd, Norges KFUK-KFUM, Norges KFUK-KFUM-speidere og Norges søndagsskoleforbund.

Her følger Avhengighetserklæringen, som kan lastes ned som pdf-fil her
<http://www.070605.com/avhengighet/Avhengighetserklæringen.pdf>:

7. juni 2005 er det 100 år siden Norge fikk sin uavhengighet fra Sverige. På en dag da uavhengighet får stor oppmerksomhet, vil vi markere at vi også er avhengige av en rekke verdier, og av hverandre. Vi, de undertegnende organisasjonene, forplikter oss til å styrke og bringe videre disse verdiene i form av samarbeid med andre, i åpne meningsytringer og gjennom konkrete tiltak.

vi er avhengige av moder jord

Alle har vi behov for en levende jord. Vår sårbare klode er avhengig av at hver enkelt tenker gjennom måten vi handler på, slik at jorden holdes fruktbar og i balanse.

vi er avhengige av fellesskapet

Alle har vi behov for å være en del av helheten, og høre til i et mangfoldig samfunn bygget på solidaritet og fellesskap. Den enkeltes trygghet avhenger av at det finnes et fellesskap der mange tar ansvar, og der det er tillit og gjensidighet.

vi er avhengige av trygghet

Alle har vi behov for en havn. Et trygt og godt hjem, mat på bordet og hjelp når vi blir syke gir oss gode rammer om tilværelsen.

vi er avhengige av anerkjennelse

Alle har vi den samme verdi. Vi har behov for å bli møtt med respekt som de vi er, både med våre gode og mindre gode sider. Vi har behov for å gi og få gjennom meningsfulle oppgaver som utfordrer og utvikler oss med de intellektuelle, kunstneriske, etiske og åndelige evner som ligger i alle mennesker.

vi er avhengige av beskyttelse

Alle har vi behov for et vern mot overgrep. Det finnes regler som beskytter menneskers verdighet i fred og i krig. Vi er alle avhengige av at disse reglene følges.

vi er avhengige av ytring

Alle har vi behov for å ytre oss. Gjennom utfoldelse, lek og ytringer kan vi beholde nysgjerrigheten, undringen og utvikle vår forståelse og evne til toleranse. Natur, kultur, gudstro og livssyn er med på å åpne våre sanser og sette våre liv i en større sammenheng.

vi er avhengige av tid

Alle har vi behov for stillhet, ro og ettertanke for å kunne hvile og ta de beste valgene for oss selv og samfunnet. For å kunne vise hverandre hjerterom og medmenneskelighet trenger vi tid.

Vi er avhengige av hverandre og alle har vi behov for kjærlighet. Omsorg og verdier som gir oss og samfunnet retning. Det gir håp for de store utfordringene vi står overfor, og trygghet om at sammen kan vi få det til!

De 52 organisasjonene bak *Avhengighetserklæringen* er:

07-06-05 tid for forandring,

Norges Røde Kors,

Kirkens Bymisjon,

Aleneforeldreforeningen,

Antirasistisk Senter,

Antroposofisk Selskap,

Blekkulfs Miljødetektiver,

Blå Kors Norge,

Den norske lægeforening,

Den Norske Turistforening,

Framtiden i våre hender,

Greenpeace,

Grønn Hverdag,

Human-Etisk Forbund,

Kirkens SOS i Norge,

Kirkens Sosialtjeneste,

Kirkerådet,

Kreftforeningen,

Landsforeningen for barnevernsbarn,

Landsforeningen for hjerte- og lungesyke,

Landsforeningen for transkjønnete,

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU),

MOT,

Nasjonalforeningen for folkehelsen,

Natteravnene,

Natur og ungdom,

Norges Blindedeforbund,

Norges Bygdekvinnelag,

Norges Handikapforbund,

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité,

Norges KFUK - KFUM,

Norges KFUK-KFUM-speidere,

Norges Korforbund,

Norges kristne råd,

Norges Kvinne- og Familieforbund,

Norges Naturvernforbund,

Norges speiderforbund,

Norsk forbund for utviklingshemmede,

Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS),

Norsk Søndagsskoleforbund,

Norsk teaterråd,

Norske Kvinners Sanitetsforening,

Norske Leger mot Atomvåpen,

Organisasjonen Voksne for Barn,

Pluss Landsforeningen mot aids,
Redd Barna,
Redningsselskapet,
Rådet for psykisk helse,
Stiftelsen Rettferd for taperne,
Syklistenes Landsforening,
Utdanningsforbundet,
Velferdsalliansen

[Les mer om Avhengighetserklæringen her](#)

Hundreårsmarkering med bønn og jazzmesse

(07.06.2005)

Markeringen av unionsoppløsningen vil sette sitt preg på høymessen i Oslo domkirke 12. juni. Der deltar representanter fra regjeringen og Stortinget og øvrige statsmakter. Markeringen vil også komme til uttrykk i høymessen i andre kirker landet rundt kommende søndag.

Den 12. juni er det hundre år og én dag siden det i alle norske kirker ble lest opp fra stortingsvedtaket den 7. juni 1905 om "at foreningen med Sverige under én konge er oppløst, som følge af at kongen har opphørt at fungere som norsk konge". Det norske folk ble meddelt dette vedtaket fra prekestolene i overfylte kirker og forsamlingshus.

Fra Kirkerådet er det sendt ut [hjelpstoff til gudstjenestene 12. juni](#). Det foreslås at presten ved gudstjenestens åpning f.eks. kan si:

- Både i 1905 og mange ganger senere har folk kommet til kirken for å hente kraft til en uviss fremtid. Slik kan vi også gjøre det samme ved gudstjenesten i dag. Vi takker Gud for hva vi har fått gjennom 100 år med selvstendighet. Vi legger fremtiden i hans allmektige hender, og vil innvie oss til ny innsats i samfunnslivet i vårt land og i verden i tillit til Jesu løfte, slik det lød ved vår dåp: Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!

Til gudstjenestens forbønnsdel er det blant annet foreslått følgende:

Himmelske Far, vi priser deg for din omsorg, du som nådig har holdt din hånd over vårt folk i gode og onde tider.

Vi takker deg for det som hendte i 1905, da vi på fredelig vis fikk vår selvstendighet og frihet.

Takk for kongehuset vi fikk, med konger som forvaltet sitt høye kall med visdom og rettsinn.

Takk for alt byggende arbeid gjennom 100 år, til folkets velsignelse og gagn.

Takk for fellesskap i liv og historie, og for alt som binder oss sammen som nabofolk i Norden.

Den norske kirkes prosjektleder for kirkelig engasjement ved hundreårsmarkeringen er seniorprest Thorvald Kolshus i Trefoldig menighet i Oslo. Han fikk dette oppdraget av Oslo biskop i 2003, og har blant annet sørget for at den spesialbestilte jazzmessen "Grenseløs Gud" blir fremført 14 steder i Sverige og Norge.

Jazzmesse

- Det er komponist Geir Lysne og forfatter Eyvind Skeie som har laget jazzmessen til markeringen av unionsoppløsningen. Den gir et glimrende uttrykk for det som er et sentralt anliggende for kirken til alle tider, nemlig det grensesprengende fellesskap. I den kristne kirke vil vi gjerne være et grensesprengende fellesskap på flere måter, fastslår Kolshus.

Det blir konsert/jazzmesse på 14 steder i Norge og Sverige og ved hver konsert er det nærmere 70 medvirkende sangere og musikere. Kolshus understreker at dette hadde ikke vært mulig uten stor velvilje og sterkt engasjement hos Forvarets Musikk. Fem profesjonelle korps i Forsvaret medvirker under jazzmessene på de ulike stedene både i Norge og Sverige. Utgiftene til dette blir dekket av Forsvaret. På ni av stedene medvirker Oslo Chorale Selskap - de øvrige fem deltar lokale kor. Musikalsk leder er komponisten Geir Lysne, og solister er Staffan Svensson, trompet, Elin Rosseland, vokalist og Knut Ålefjær, trommer.

Urfremførelsen skjedde i Stockholm 15. mai i samarbeid med Den norske kirke i Stockholm og Den norske ambassade. Første fremførelse i Norge var som avslutning på Festspillene i Bergen søndag 5.

juni i Johanneskirken. Her er øvrige spillesteder:

Vang kirke ved Hamar 11. juni kl. 18.00,
Akershus Festning, Oslo (Friluftsscenen ved Karpedammen) 12. juni kl. 18.00,
Kristiansand 19. juni,
Trondheim 30. juli,
Tromsø 18. august,
Harstad 19. august,
Bærum Kulturhus i Sandvika, 26. august kl. 19.00,
Immanuelskirken i Halden 28. august,
Horten kirke 20. september,
Oslo domkirke 22. september kl. 18.00,
Karlstad domkirke 24. september kl. 18.00.

(Kirkens informasjonstjeneste)

[Se rundskriv fra Kirkerådet om markeringen av 1905-jubileet i gudstjenesten 12. juni 2005](#)

Lavvo-gudstjeneste åpnet Ungdommens kirkemøte

(16.06.2005)

[Se flere bilder fra Ungdommens kirkemøte her](#)

Ungdommens kirkemøte er satt sammen av to representanter for hvert av bispedømmene, med en ekstra samisk representant fra de tre nordligste bispedømmene. Dessuten har sju ungdomsorganisasjoner en representant hver.

– Jeg er stolt over at UKM er lagt hit til nordlysbyen Alta, en av perlene i Nord-Hålogaland, sa biskopen. – Her i bispedømmet møtes fem stammer: den samiske, den norske, den svenske, den finske og den russiske. Vi er Norges største bispedømme i utstrekning, og omfatter Troms, Finnmark og Svalbard.

Tre liturger i aksjon under den flerspråklige gudstjenesten. F.v. Margit L. Holte, Kirsti Guvsám og Øivind Holtedahl.

Kultur møte

Under gudstjenesten brant et bål midt i lavvoen. Samtidig var det koplet opp elektrisk piano og powerpoint-prosjektor, så det ble et kraftfullt møte mellom ulike kulturer. Norsk, samiske språk og internasjonale språk ble brukt om hverandre under gudstjenesten. Slik leverer Ungdommens kirkemøte konkrete innspill til gudstjenestereformen som dette forumet har tatt initiativ til.

Fungerende direktør Gerd Karin Røsæg i Kirkerådet understreket i sin hilsen at UKM er blitt stadig mer viktig for kirken. UKM har tatt initiativ til en rekke saker som har fått gjennomslag i Kirkerådet og Kirkemøtet. De har fått representasjon i Kirkemøtet, har fått igjennom at UKM skal arrangeres årlig, de har fått gjennomslag for prøveordningen med 15-års aldersgrense ved menighetsrådsvalg, og de har tatt initiativ til reform av høymessen.

Mye av UKM 2005 skal foregå utendørs – i nært samspill med naturen. Så er også en av de viktige sakene som skal behandles, ”Ungdoms arbeid for miljø og rettferdighet i Den norske kirke”. (Kirkens informasjonstjeneste)

Nord-Hålogaland bispedømme ble presentert ved en ny form for stedegen bispekåpe med kart.

Pressekontakt fram til lørdag:
Vidar Kristensen, Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 95 77 75 25.

Ungdommens kirkemøte 2005

(16.06.2005)

[Se bilder fra Ungdommens kirkemøte her](#) (klikk)

Her er dokumentene til noen av sakene på UKM 2005.

- **UKM 04/05: En misjonerende kirke**
[MS Word](#) - [PDF](#)
- **UKM 05/05 Ungdomsmenigheter og alternative menighetsdannelser - Hva tjener evangeliet?**
[MS Word](#) - [PDF](#)
- **UKM 06/05 Forsoning i et samisk perspektiv**
[MS Word](#) - [PDF](#)
- **UKM 07/05 "Jeg var fremmed Og dere tok imot meg." - Flyktningers rettigheter**
[MS Word](#) - [PDF](#)
- **UKM 08/05 Ungdoms arbeid for miljø og rettferd i Dnk**
[MS Word](#) - [PDF](#)

Pressetjeneste:

Informasjonsrådgiver Vidar Kristensen, Kirkens informasjonstjeneste, mobil 95 77 75 25

UKM drøfter egen samisk konfirmasjon

(17.06.2005)

[Se flere bilder fra UKM 2005 her](#)

Komiteen som har arbeidet med saken, ønsker blant annet en samisk konfirmantleir etter svensk modell. Der samles samer som bor spredt utover i landet til en tre ukers sommerleir. De har et opplegg som er tilpasset samisk ungdom, som baserer seg på samenes kulturelle bakgrunn og på det faktum at mange samer er fremmedgjort i forhold til sine slektsrøtter.

– En del norske sørsamer som har familietilknytning til Sverige, deltar i dag på disse svenske leirene og konfirmerer seg der, fortalte konsulent for samiske ungdomsspørsmål Kirsti Guvsám.

Mye nordnorsk er samisk

Hildegunn Sofie Olsen (23) kommer fra sjøsamisk bakgrunn i Troms, men hun har aldri vært vant til å definere seg som same. Først de siste årene har hun begynt å forstå at mye i hennes bakgrunn som hun har sett på som nordnorsk, egentlig er samisk. Nå har hun ett år igjen på lærerskolen i Tromsø.

– Jeg kan ikke snakke samisk. Besteforeldrene mine skjønte samisk, men fikk ikke lov til å snakke det. Kravet om å tilpasse seg til det norske samfunnet var sterkt og entydig, forteller Hildegunn. – Blant annet gjennom samiske uker på lærerskolen har det gått opp for meg at vi likevel har bevart mange samiske trekk i levemåten vår. Vi er vant til å klare oss selv, vi lager det meste selv i stedet for å kjøpe det. Vi må gjøre noe nyttig hele tiden. Generasjonsblanding er veldig vanlig. Alle er med på alt, både barn, voksne og gamle. Vi har først ganske nylig fått søndagsskoler for barna, og vi har heller ikke kalt noe for kristent ungdomsarbeid før for tre år siden.

Identitetsskapende prosess

Ellen Cecilie Triumf (23) er født og oppvokst i Kautokeino. Hun studerer matvitenskap på Ås, og mye av motivasjonen for studievalget er å vende tilbake til Kautokeino for å arbeide med samiske mattradisjoner.

– Vår samiske kristendom får en spesiell dimensjon fordi vi lever så tett innpå naturen. Kristendommen sørpå er mer teoretisk, vår er mer hverdagsnær og praktisk, forteller Ellen. – Så godt som alle konfirmerer seg i Kautokeino og Karasjok, det er en veldig sterk tradisjon. Men kirken i Kautokeino er veldig konservativ og vil ikke at noe skal fornyes. Det holder ungdommen borte fra kirken etter konfirmasjonen.

Ellen er opptatt av at mange samer opplever en motsetning mellom det å være same og kristen. – Mange samer skjønner ikke at mye av dagliglivet deres er basert på kristendommen. Derfor er en egen samisk konfirmasjon viktig som et ledd i den identitetsskapende prosessen. Det er tatt for lite hensyn til samiske perspektiver i konfirmasjonsundervisningen som Den norske kirke tilbyr i dag, mener hun.

– Kristendommen vår på nordnorgeskysten er også samisk, sier Hildegunn Sofie Olsen. – Den er læstadiansk, og er mye mindre formell enn det jeg opplever andre steder. For oss er det naturlig å spørre hverandre om hvordan det står til med troen, mens sørpå skal en ikke bry seg så mye med hva andre tenker og tror. Konfirmasjonen hos oss har sterk vekt på luthersk lære og på spørsmål som gjelder livsstil.

Viktig med møteplasser

Det meste av fredagen var det samisk kultur og kristendom som stod i sentrum på UKM i Alta. Biskop Per Oskar Kjølås holdt en orientering om kristendomshistorien i Sameland, hvor kirken i mange sammenhenger har spilt på lag med myndighetene for å tvinge gjennom en fornorskning. Dette bad Kirkemøtet samene om unnskyldning for i 1997.

De samiske representantene på Ungdommens kirkemøte hadde en samtale rundt bålet som bidro til å knusevrangforestillinger om samer. F.v. Mariann Fagernes, Sør-Hålogaland; Ellen Cecilie Triumf, Nord-Hålogaland; Hildegunn Sofie Olsen, Utvalg for ungdomsspørsmål; Jovna Zakharias Dunfjell, Nidaros.

De fem samiske ungdommene som er med på UKM, holdt en svært instruktiv orientering om samiske forhold, i form av en samtale rundt bålet i lavvoen. Samtalen var preget av både humor og dypt alvor. UKM er i den unike situasjon at hele det samiske spekteret er representert –nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk og en sjøsamer som begynner å skjønne at det er det hun er. Det gav perspektiv og dybde til presentasjonen, og det gav et viktig bidrag til å knuse vrangforestillinger hos de andre deltakerne.

I debatten om "Forsoning i samisk perspektiv" ble det påpekt at flere av trosopplæringsprosjektene som nå er i gang, har klare samiske perspektiver. Blant annet legger prosjektet i Hamarøy opp til å bygge bro mellom lulesamisk og norsk ungdomsmiljø. Viktigheten av å skape møteplasser mellom samisk og norsk ungdom ble understreket av mange i plenumssamtalen. (Kirkens informasjonstjeneste.)

Evalueringsrapport med kritikk av nominasjons- og utnevningsprosessen til Oslo bispesete

(17.06.2005)

Nominasjons- og utnevningsprosessen til bispesetet i Oslo foregikk ut fra den nyordningen som ble fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 30. juni 2004. Kirkemøtet har bedt om evaluering av denne prøveordningen. Forskere ved Diakonhjemmets forskningssenter (Diaforsk) har nå gjennomført en evaluering etter oppdrag fra Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid.

Evalueringen har særlig fokusert på i hvilken grad intensjoner om bredde og engasjement, tydelighet og ryddighet har vært realisert. Rapporten baserer seg på gjennomgang av dokumenter og intervjuer med aktører på ulike nivåer i kirkestrukturen.

I forskningsrapportens oppsummering karakteriseres nominasjonsprosessen blant annet slik:

- Forståelsen av det kirkelige votum og den avsluttende del av prosessen ble preget av mindre tydelighet og ryddighet enn det som var ønskelig. Fra menighetsrådsledere ble det gitt uttrykk for at informasjon om tellemåte ikke var kommet tydelig fram. I etterkant ble det sett som uheldig at man var bedt om å stemme på fem kandidater, mens kun førstestemmene ble talt. I tillegg ble tolkningen av stemmene og den uro som Kirkerådets handlemåte medførte, sett som uheldig. Det viser til et ønske om å ha alle premissene klargjort før prosessen blir satt i gang.

Evalueringsrapporten peker på følgende sider ved nominasjons- og utnevningsprosessen som bør avklares:

- Det er en utfordring for prosessen at den er en kombinasjon av valg og utnevning. Det vil antakelig vil være tjenlig med en klargjøring av ordningen på prinsipielt grunnlag.
- Sentrale kirkelige organer vil kunne tjene på å holde tettere kontakt i en slik beslutningsprosess for klargjøring av gjeldende premisser.
- Dersom menighetene skal involveres i prosessen, må det også tas valg om hvordan det kirkepolitiske mandat med hensyn til nominasjon og valg av biskop ligger i den kirkelige struktur. Dette forutsetter en balansering av stemmetyngde mellom lokalt, regionalt og sentralt nivå – og mellom interessene i det angjeldende bispedømme og nasjonale hensyn.
- Det synes å være viktig for legitimiteten i prosessen at votumet mellom de ulike nivåer i prosessen tydeliggjøres.
- Dette vil medføre en klargjøring av hvordan det kirkelige votum beregnes. Inntil en slik klargjøring foreligger, vil det være tjenlig om alle parter aksepterer gjeldende ordninger. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les sammendraget av rapporten "Evaluering av nominasjons- og utnevningsprosessen til Oslo bispesete 2004-05" her.](#)

Les hele rapporten "Evaluering av nominasjons- og utnevningsprosessen til Oslo bispesete 2004-05" her: [PDF](#) - [MS Word](#)

Henvendelser vedrørende rapporten kan rettes til:

Ådne Berge, leder for Kirkerådets styringsgruppe for arbeid med kirkelige reformer, tlf. 51 87 43 07 / 93 04 98 27

Harald Askeland, professor ved Diakonhjemmet høgskole - Avdeling for forskning og utvikling tlf.

95 75 60 83.

Rettferdig handel og ungdomskyrkjelydar

(18.06.2005)

[Se flere bilder fra UKM 2005 her](#)

Gunhild Hermstad frå Changemaker gav dei andre delegatane på UKM ei lærerik innføring i kva som held på å skje internasjonalt når det gjeld å ta patent på til dømes korn og andre landsbruksprodukt. Ingen har rett til å krevje eigedomsrett til det skapte livet. Verdas handelsorganisasjon er i ferd med å rane fattige bønder gjennom patentavtalen TRIPS, understreka ho.

Plenumsdebatten om "Rettferd, forbruk og miljø" viste at det bor mykje kunnskap og engasjement i dei unge representantane for Den norske kyrkja. Mange peika på at kyrkja må intensivere informasjonsverksemda når det gjeld rettferdig handel og miljøbevisst levemåte.

Fleire streka under at UKM må oppmuntre biskopane og Kyrkjemøtet til fortsatt å tale tydeleg om rettferd, forbruk og miljø. Dei ønskte at UKM skal lage ein resolusjon som støttar opp om dette, og som ber kyrkjelydar og organisasjonar om å intensivere innsatsen på området. Forsamlinga kunne stolt slå fast at dei berre drikk rettferdig kaffe på Ungdommens kyrkjemøte.

To solide representantar frå bispedømme. F.v. Torill Teigland Steffensen, Stavanger og Turid Holt Skjerve, Bjørgvin.

Ungdomskyrkjelydar

UKM drøfta også danning av alternative kyrkjelydar, ei sak som skal opp på Kyrkjemøtet i november. Mykje av debatten gjekk på spørsmålet om det bør dannast einge ungdomskyrkjelydar innan Den norske kyrkja.

Komiteen som arbeider med saka, la fram eit førebels forslag til vedtak som gjekk på at ein primært bør arbeide innafør den kyrkjestrukturen ein har, og satse på fornying gjennom reformen av gudstenesta som er sett i gang. På same tid bør kyrkja opne for forsøk med å danne alternative kyrkjelydar for ungdom mellom 18 og 30 år, mest for å komme i møte eit behov mange har i ein veldig mobil fase i livet, då dei veit at dei snart skal flytte til nye stader.

Sindre Kulø frå Noregs Kristelige Studentforbund meinte at eigne ungdomskyrkjelydar i byane lett kan støvsuge dei geografiske kyrkjelydane for ungdom. Det blir feil om ein gjer alder til eit kriterium for å kytast til ein kyrkjelyd, meinte han, og viste til at Den norske kyrkja ikkje har nokon annan inngangsport til kyrkjelydane enn døpen.

Torill Teigland Steffensen frå Stavanger bispedømme meinte at ungdomskyrkjelydar ikkje vil verke på det viset, men at dei snarare vil utvikle ressurspersonar som etter kvart kan gå inn i vitige oppgåver i vanlege kyrkjelydar.

Jenny Skumsnes Moe frå Hamar bispedømmemeinte at ein må spørje kva som tener dei lokale kyrkjelydane og Den norske kyrkja som heilskap. Kyrkjelyden skal vere ein stad som kan gje noko til alle og kan skape rom for alle, sa ho.

Val til Kyrkjemøtet

UKM blir avslutta måndag. Før det skal alle sakene opp i plenum for andre gong, og ein skal fatte vedtak. UKM skal også velje tre representantar til Kyrkjemøtet på Lillehammer i november.

– Under dette møtet har det vore lett å sjå lyset same kva for saker vi har hatt oppe, sa ein av delegatane. – Vi har jo hatt solskin heile døgnet!

(Kyrkjens informasjonsteneste.)

Norges kristne råd utfordrer myndigheter og politikere

(20.06.2005)

Norges kristne råd utfordrer myndigheter og politikere på følgende punkter:

- Vi oppfordrer myndighetene til å gjeninnføre norskundervisningen for asylsøkere i mottak.
- Vi understreker retten til familiesamvær og behovet for å bedre tilgangen til rask familiegjennforening, særlig mellom foreldre og barn.
- Vi oppfordrer myndighetene til å la alle familiegjennforente få fulle rettigheter til å delta på introduksjonskurs, og til at kvinner får mulighet for fødselspermisjon når de deltar på kurset.
- Vi understreker at vi har et ansvar for alle som befinner seg i Norge og vil på det sterkeste oppfordre myndighetene til å sørge for at asylsøkere med endelig avslag får mat og bolig så lenge de befinner seg i landet vårt.

Ved å følge disse oppfordringene vil myndighetene ikke bare innfri viktige rettigheter for utsatte grupper, de vil også bidra til at nyankomne flyktninger og familiegjennforente får en bedre start på oppholdet og integrasjonen i det norske samfunnet.

Som kristne er vi kalt til å ta godt imot innflyttere i landet vårt. I Bibelen viser Jesus oss at kjærlighet og omsorg for vår neste ikke kan begrenses til de som tilhører vår egen etniske eller nasjonale gruppe. Vi erkjenner at vi ofte har unnlatt å leve opp til Jesu bud i møtet med mennesker som er kommet hit til landet. Det finnes gledelige unntak og gode forbilder, men mange av kirkesamfunnene og menighetene i landet vårt har gjort lite for å komme innflyttere i møte. Med lanseringen av [Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere](#) ønsker vi å bidra til endring. Vi vil oppmuntre til økt innsats for integrering og støtte de kirkene og menighetene som ønsker å styrke sitt engasjement for dette.

Nettverket er et uttrykk for et ønske om å bli bedre til å inkludere kristne innvandrere og flyktninger i menighetenes liv. Vi vil også jobbe sammen med andre aktører i lokalsamfunnet for å bedre den sosiale integreringen av flyktninger og innvandrere fra alle religioner.

Oslo, 20.06.05

Norges kristne råd

Ved henvendelser, kontakt generalsekretær i Norges kristne råd Ørnulf Steen, 950 41 821

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere etablert

(20.06.2005)

Leder av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Ingrid Vad Nilsen (bilde) mener det er stort potensiale i lokal samordning av integreringsarbeidet:

- Jeg håper det nyetablerte [nettverket](#) kan bidra til å få fram ressursene i det flerkulturelle samfunn i stedet for å fokusere på problemene. Vi er mange som gjerne vil bidra, men ofte skorter det på organisering lokalt for å få det til. Jeg håper nettverket skal bidra med kompetanse og ideer til lokal organisering av integreringstiltak.

Ikke bare jus og økonomi

- Det kreves konstant årvåkenhet for å unngå at det offentlige ordskiftet om asyl- og flyktningpolitikk bare blir jus og økonomi. I kirken må vi hele tiden ha fokus på det ideologiske grunnlaget for å ta imot mennesker i nød. Politisk gode intensjoner kan fort ende opp som kaldt regelverk og stivbeint saksbehandling dersom det etiske utgangspunktet av barmhjertighet og medmenneskelighet blir tonet ned, sier Ingrid Vad Nilsen.

Hun håper at Kirkemøtet til høsten skal si klart fra om på hvilket grunnlag Norge skal ta imot flyktninger og behandle søknader fra asylsøkere.

Mellomkirkelig råds sekretariat forbereder en sak om migrasjon og flyktnings rettigheter til Kirkemøtet 2005. Som saksdokument til Kirkemøtet og framtidig ressursdokument for Den norske kirke, utarbeides et dokument med en gjennomgang av etiske og teologiske refleksjoner rundt flyktninger, en del fakta om migrasjon og flyktnings internasjonale rettsstilling.

- Vi gjør oss selv små som mennesker og nasjon dersom vi ikke viser raushet og omsorg overfor mennesker på flukt. Samtidig må vi også innse at noen utnytter systemet og noen er så syke at det krever spesiell oppmerksomhet for å unngå at de gjør skade på seg selv og andre, sier Ingrid Vad Nilsen.

1. januar neste år opprettes Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) som skilles ut fra Utlendingsdirektoratet (UDI). Formålet med det nye direktoratet er å styrke, målrette og koordinere arbeidet med å integrere og inkludere innvandrere.

- Denne omorganiseringen gir et klarere skille mellom adgangs-regelverk og tiltak for integrering. Det kan være positivt for integreringsarbeidet som jeg håper vil få større fokus. Samtidig må vi våkent følge med på de konsekvenser den nye organiseringen får for mennesker som oppholder seg her i flere år med en uavklart situasjon. De har også krav på en menneskeverdig behandling slik at de settes i best mulig stand til å leve et godt liv enten det blir i Norge eller et annet land, sier Ingrid Vad Nilsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere er et nettverk etablert av Stiftelsen Betanien (Metodistkirken),

Det Norske Baptistsamfunn,
Kristent Interkulturelt Arbeid,
Pinsekirken i Bærum,
Diakonhjemmet,
Kirkens Bymisjon,
Mellomkirkelig råd for Den norske kirke,
Kirkens Nødhjelp,
Frikirkelig Studieforbund
og Norges kristne råd.

Gjennom nettverksarbeid mellom de ulike aktørene er målet å styrke kirkelige aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge. Nettverket vil bidra til en nyutvikling av norske menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoners engasjement for og arbeid sammen med flyktninger og innvandrere.

[Les mer om Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere her](#)

Kirkeungdom ber politikere motarbeide patent på liv

(30.06.2005)

Under UKM ble det satt søkelys på TRIPS-avtalen. I brevet til de politiske partiene skriver UKM at de vil komme med en spesiell utfordring til politikerne i denne forbindelse: "TRIPS-avtalen skal beskytte rettigheter i forhold til kunnskap, men gjør det også mulig å ta patent på gener og ulike former for liv. Å ta patent på skaperverket på denne måten er helt uakseptabelt. Vi ønsker at dette er spørsmål som dere som politikere engasjerer dere i, og tar tydelig standpunkt i den pågående forhandlingsrunden i WTO."

I brevet heter det at "vi som er unge i kirken er opptatte av viktige samfunnsspørsmål. Samtidig vil vi også å utfordre og utfordres i møte med disse problemstillingene. UKM 05 mener at spørsmål som omfatter rettferdighet, forbruk og miljø må være synlige i det politiske Norge. Det er helt nødvendig å sette miljøhensyn foran økonomisk vekst og økt forbruk, selv om dette medfører upopulære avgjørelser. UKM 05 vil peke på at dette er helt nødvendig for at jorda vår også skal være ei jord for kommende generasjoner. Spesielt i et valgår ønsker vi å utfordre de politiske partiene og de politiske ungdomspartiene."

UKM står enstemmig bak brevet. I brevtteksten pekes det på at det er avgjørende med langsiktige og helhetlige prosesser og avgjørelser i alle saker. De sakene som omhandler forbrukerkulturen og dens konsekvenser for rettferdighet og miljø, er spesielt avhengig av slik tankegang. Det vises til at kirken lenge har arbeidet med saker som angår rettferd, forbruk og miljø, blant annet gasskraftverk, gjeldsslette, HIV/aids, Sellafield og oljeutvinning i nord.

Langsiktige konsekvenser

Gunhild Hermstad fra Changemaker var saksordfører for 'Rettferd, forbruk og miljø' på Ungdommens kirkemøte.

– Det er viktig at kirken engasjerer seg i slike spørsmål, sier hun. – Det handler om det grunnleggende oppdraget Gud har gitt oss med å ta vare på skaperverket. Det handler om vår relasjon til Gud, til våre medmennesker og til oss selv. På Ungdommens kirkemøte snakket vi mye om at vi kan se ulike veier når det gjelder å utføre forvaltningsoppdraget, men at det alltid er viktig å være opptatt av helhetlige sammenhenger. Vi må våge å spørre etter langsiktige konsekvenser av våre holdninger og handlinger.

Gunhild Hermstad understreker at det er mulig for norske politiske partier og ungdomspartier å øve innflytelse på de praktiske konsekvensene av TRIPS-avtalen. Det er mulig å nyansere og eventuelt forandre følgene av den. Norge har sjansen til å komme med innspill i forbindelse med ministerkonferansen i WTO i desember i år, derfor er det viktig at dette settes på den politiske dagsorden nå.

– Fra UKM har vi også ønsket å peke på konsekvensene av forbrukerkulturen som vi er en del av, sier Gunhild Hermstad. – Vi må våge å se vår egen rolle og betydning i fordelingen av jordas ressurser. Vi må strekke oss etter å bli ansvarlige forvaltere. (Kirkens informasjonstjeneste.)

- Gledelig opprydding i medlemslister

(05.07.2005)

I underkant av 24.000 av dobbeltregistreringene finnes mellom tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke, mens nesten 75.000 er registrert som medlemmer i Den norske kirke og i et annet tros- eller livssynssamfunn. Nå skal det ryddes opp.

- Initiativet fra Kultur- og kirke departementet dreier seg nok først og fremst om å sikre at det offentlige ikke utbetaler for mye i støtte til tros- og livssynssamfunn. Men dette gir også en kvalitetssikring av Den norske kirkes medlemsregister. Dette er en opprydding vi lenge har arbeidet for å få gjennomført, sier fungerende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg.

Vil slette alle dobbeltregistrerte

Kirkerådet som har ansvaret for Den norske kirkes medlemsregister, går inn for at dobbeltregistrerte medlemmer tas ut av kirkens medlemsregister dersom den enkelte ikke selv bekrefter sitt medlemskap i Den norske kirke.

- Vi ønsker å sende et brev til alle "dobbeltmedlemmene" i Den norske kirkes medlemsregister. Der vil vi informere om at de etter en viss dato vil bli slettet fra vårt register dersom de ikke gir oss beskjed om at de skal stå som medlemmer av Den norske kirke. Vi arbeider med å finansiere en slik utsendelse, sier Gerd Karin Røsæg.

- Personer kan stå oppført i kirkens medlemsregister uten selv å være klar over dette eller uten å ha gjort noe for å komme inn i registeret. Slike feiloppføringer skyldes utelukkende den metode som ble valgt ved etableringen i 1997, og ansvaret for dette ligger hos Kultur- og kirke departementet, mener Røsæg.

Ingen økonomiske konsekvenser for Den norske kirke

Hun understreker at det ikke ville hatt økonomiske konsekvenser for Den norske kirke å slette alle de 74.000 "dobbeltmedlemmene" umiddelbart.

- Den norske kirke mottar ikke offentlig støtte basert på medlemstall, slik øvrige tros- og livssynssamfunn gjør. Grunnen til at vi ønsker å tilskrive alle "dobbeltmedlemmene" er at vi tar medlemskap i tros- og livssynssamfunn på alvor. Vi vil ikke være med på å slette kirkemedlemmer fra vårt medlemsregister uten at vi på forhånd har varslet dem det gjelder, sier Kirkerådets fungerende direktør Gerd Karin Røsæg.

Den norske kirkes medlemsregister ble etablert i 1997 med utgangspunkt i folkeregisteret. Kirkerådet tok da initiativ til et samarbeid hvor medlemslister fra andre tros- og livssynssamfunn skulle "vaskes" mot den foreløpige utgaven av Den norske kirkes medlemsregister. Formålet var å ta ut personer som feilaktig stod oppført i kirkens medlemsregister. De fleste større trossamfunn valgte å delta i et slikt samarbeid, men det største livssynssamfunnet, Human-Etisk Forbund, ønsket ikke å være med.

- Selv om det er gjort et betydelig arbeid for å kvalitetssikre opplysningene i vårt register, har vi aldri kunnet foreta en fullstendig kvalitetskontroll av registeret (f.eks. ved å tilskrive alle registrerte personer). Det betyr at personer kan stå oppført i kirkens medlemsregister uten selv å være klar over dette eller uten å ha gjort noe for å komme inn i registeret. Ryddejobben som nå er utført av Brønnøysundregistrene gir god hjelp til å komme videre, sier Kirkerådets fungerende direktør.

Endring i Lov om trdomssamfunn

Alle tros- og livssynssamfunn har krav på offentlig støtte pr. medlem tilsvarende det de offentlige budsjetter for Den norske kirke utgjør pr. kirkemedlem. Men det kan bare kreves støtte for personer som ikke samtidig tilhører Den norske kirke eller et annet tros- eller livssynssamfunn som mottar offentlige tilskudd. Kultur- og kirkedepartementet mener en vasking av ulike registre basert på fødselsnummer vil forhindre at flere tros- og livssynsamfunn mottar støtte for samme person.

Stortinget fattet våren 2005 vedtak om endringer i Lov om trdomssamfunn og ymist anna og Lov om tilskot til livssynssamfunn. Lovendringen innebærer at tros- og livssynssamfunn må sende inn oversikter over fødselsnummer for alle medlemmer de søker om statlig eller kommunalt tilskudd for.

Den norske kirke har 3.900.000 medlemmer. Det tilsvarer ca. 85,7 prosent av Norges befolkning. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Fungerende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg, tlf.: 23 08 12 40, mob. tlf.: 48 99 12 40, Leder for Kirkerådets seksjon for kirkelige registre, Gisle Nødtvedt, tlf.: 23 08 12 45, mob. tlf.: 90 85 55 92

Se høringsuttalelse fra Kirkerådet om "*Forslag til endring i forskrift om trossamfunn, forskrift om tilskot til uregistrerte trossamfunn, forskrift om tilskot til livssynssamfunn*" 28. oktober 2004:
["forskrift_tilskudd_trosoglivss_1004.doc"](#)

Se pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 28. oktober 2004:
["Foreslår at "dobbelmedlemmer" fjernes fra Den norske kirkes medlemsregister"](#)

Se paragraf 19 i Lov om trdomssamfunn og ymist anna
["http://www.lovdata.no/all/tl-19690613-025-002.html#19a"](http://www.lovdata.no/all/tl-19690613-025-002.html#19a)

Se paragraf 5 i Forskrift om registrerte og uregistrerte trossamfunn.
["http://www.lovdata.no/for/sf/kk/xk-20050419-0345.html#5"](http://www.lovdata.no/for/sf/kk/xk-20050419-0345.html#5)

Bønn for terrorens ofre

(08.07.2005)

Terrorangrepet i London 7. juli har forårsaket stor lidelse, frykt og sorg blant Londons og Storbritannias befolkning. Frykten fra dette bombeangrepet rammer mange som besøker denne byen, også fra vårt land. Dette er et bevisst angrep på uskyldige mennesker, og dermed på den frihet og trygghet vi verdsetter så høyt. Ingen religiøse begrunnelser eller politiske mål kan rettferdiggjøre slike handlinger.

Vi føler med dem som er rammet og alle som nå lever i frykt. Vi bærer fram våre bønner for ofrene og deres pårørende, og for alle som hjelper ofrene. Vi ber at Gud må gi denne verdens ledere visdom og mot til å finne nye veier til fred og rettferdighet, uten å bruke maktmidler som skaper enda mer lidelse og grobunn for nye terrorhandlinger. Vi ber om at vi ikke må bli lammet av frykt.

Vi er alle sårbare mennesker. La oss, uansett nasjonalitet, livssyn og religion, stå sammen og tjene fredens sak i denne verden.

På vegne av Den norske kirke,
Olav Fykse Tveit
Generalsekretær Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- Denne galskap må ikke skje igjen

(05.08.2005)

Allerede i 1960 uttalte Den norske kirkes Bispemøte seg kritisk til en sikkerhetspolitikk basert på atomvåpenteknologi. Wagle, som er preses i Den norske kirkes bispemøte, husker at bispemøtets klare standpunkt mot atomvåpen vakte oppmerksomhet den gangen.

- Vissheten om at vi har kunnskap og teknologi til å utslette oss selv og hele Skaperverket, innledet en ny epoke i menneskehetens historie. Atomvåpen rammer livsgrunnlaget til menneskeheten, de rammer hele Skaperverket. Derfor er utviklingen av kjernefysiske våpen "et uttrykk for menneskets opprør mot Gud" - sier Finn Wagle, med en henvisning til Bispemøtets uttalelse fra 1982.

- Atomvåpen kan ikke brukes i fredens tjeneste fordi det liv som eventuelt skal vernes, blir utslettet. For å oppnå fredsdrømmen må vi erkjenne at både mennesket og naturen er sårbare, og at varig fred bare kan oppnås gjennom tillitsbygging. Atomvåpen truer oss alle og vi må skape en verdensvid solidaritet for å bekjempe dem, sier biskop Wagle. Han understreker at atomvåpen også er uttrykk for en vanvittig ressursforvaltning.

- I en verden der svært mange mennesker daglig går sultne, er det dobbel urett å bruke milliarder av kroner på å ruste til atomkrig, sier Wagle.

Han gir støtte til utenriksminister Petersens forsøk på å få økt oppslutning om avtalen om ikke-spredning av atom-teknologi:

- Jeg er glad for det politiske lederskap Norge her har tatt, sier han.

Avtalen om ikke-spredning av kjernevåpen (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT), trådte i kraft i 1970. Avtalen har vært et hjørnestein i det globale sikkerhetssystemet, men trues nå av oppsmuldring. Kina har trukket seg som part i avtalen. Nord-Korea har erklært seg som atommakt og Iran er på god vei.

Biskop Finn Wagle utfordrer regjeringen til kritisk søkelys på NATO-doktrinen om at atomvåpen er "essensielle for fred".

- Dersom verdens mektigste og rikeste land mener de trenger atomvåpen for å føle seg trygge, er det ikke da naturlig at også svakere og fattigere land ønsker seg slike våpen? spør Wagle. (Kirkens informasjonstjeneste)

Broder Roger var et tegn på enhet og håp

(18.08.2005)

Taizé-bevegelsen gir inspirasjon, ikke minst til tusenvis av unge fra hele verden, og virker som et senter for å fremme fred og forsoning. Fellesskapet i Taizé samler mennesker om det mest sentrale og bidrar på den måten til å skape tillit mellom mennesker på tvers av alle skillelinjer.

Også menigheter og enkeltpersoner i Norge har mottatt sterke og formende impulser fra Taizé-fellesskapet som ble etablert på 1940-tallet av den unge teologistudenten Roger Schutz fra Sveits. Sangene og bønnene fra Taizé er noe av det kirker over hele verden har felles.

Vi lyser fred over broder Rogers minne og ber om at hans livsverk vil leve videre gjennom Taizé-bevegelsen og verdens kirker.

Finn Wagle
Preses i Bispemøtet, Den norske kirke

Olav Fykse Tveit
Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Den norske kirke

Ørnulf Steen
Generalsekretær i Norges kristne råd

Fredag 19. august blir det Taizé-bønn i Paulus kirke i Oslo kl 20.00.

Kirkelig reformgruppe avslutter arbeidet

(18.08.2005)

Det var Kirkemøtet i 2002 som i drøftingen av Kirkerådets kirke/stat-innstilling vedtok at det i Den norske kirke skulle arbeides videre med en rekke konkrete reformer som ikke krever et skille mellom stat og kirke. På den bakgrunn oppnevnte Kirkerådet i 2003 en styringsgruppe som fram til utgangen av 2006 fikk i oppdrag å arbeide med kirkeforståelsen, økonomi, organisering, arbeidsgiveransvar og valgordninger. Med i styringsgruppa ble representanter for Kirkerådet, Bispemøtet, Presteforeningen og KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Styringsgruppas leder og medlem av Kirkerådet, Ådne Berge, sier at det vil være mer hensiktsmessig at det kirkelige reformarbeidet koples tettere opp til Kirkerådets virksomhet, når en skal håndtere de ulike temaområdene som vil komme med det offentlige stat/kirke-utvalget (Gjøannes-utvalget).

-Styringsgruppa er sammensatt av selvstendige organer. I kjølvannet av Gjøannes-utvalgets innstilling får vi formelle høringsprosesser, der de kirkelige organene hver for seg har sin rolle. Da er det bedre at vi finner andre arenaer for samarbeid og koordinering mellom kirkelige organer, sier Ådne Berge.

Styringsgruppa fullfører sitt arbeid med de sakene Kirkerådet har bedt om innspill på, og forutsetter at arbeidet med aktuelle forsøk som er satt i gang fortsetter og at erfaringene fra disse blir nyttiggjort.

-Måten styringsgruppa har vært organisert på har vært krevende, men jeg opplever likevel at arbeidet i gruppa har gitt et viktig bidrag i det kirkelige reformarbeidet, sier styringsgruppas leder Ådne Berge.

Styringsgruppa vil oppsummere sitt arbeid i en sluttrapport. På møtet onsdag avsluttet styringsgruppa en rapport som gjelder kirkelig organisering og arbeidsgiveransvar, og den vil bli oversendt til Kirkerådet (Kirkens informasjonstjeneste)

Verdensmusikk og internasjonalt salmeverksted på Trollvasshytta

(24.08.2005)

Blant spesielt inviterte ressurspersonene fra Afrika, Latin-Amerika, Asia og Europa kommer disse til Trollvasshytta:

- Afro-pop-artisten **Rajery** (bildet til høyre) fra Madagaskar. Germain Randrianrisoa som han egentlig heter, regnes som verdens fremste utøver på strengeinstrumentet valiha (en indonesisk bambussitar). Han er både komponist, sanger, forfatter, perkusjonist, festivalarrangør, dirigent, korleder m.m.
- Komponist og musikk lærer **Jenitha Abela Kameli** fra Tanzania.
- Professor **Thomas Thangaraj**, opprinnelig fra India. Han underviser ved Emory Universitetet i Atlanta, USA, og er særlig opptatt av et interkulturelt perspektiv i teologien. Han har blant annet skrevet kristne sanger for den tamilsk-språklige befolkningen i India.
- Brasilianeren **Pablo Sosa** som er internasjonalt kjent både som teolog, musiker og komponist. Han har arbeidet mye med å få frem urbefolknings musikalske arv i kirkelige kretser.
- Dr. **I-to Loh** fra Taiwan som er president ved Tainan Theological College. Han er spesialist på asiatisk kirkemusikk, og har arbeidet med å samle kristne sanger fra Asia.
- **John Bell** som er prest i the Church of Scotland og musikalsk leder for Iona Community i Glasgow.
- **Scott Weidler** som er nestleder for gudstjeneste og musikk i the Evangelical Lutheran Church in America.
- Den estiske komponisten og kirkemusikeren **Piret Rips**. Hun driver både kammerkor og gospelkor som har fått sterkt gjennomslag i Estland.

I tillegg til disse deltar blant andre Per Harling fra Sverige, Peter (bildet til høyre) og Betty Arendt fra Danmark og Erik Hillestad, Sven Aasmundtveit og Åge Haavik fra Norge.

Alle deltakerne er bedt om å ha med seg en nyskrevet salme eller sang som de vurderer som en kontekstuell salme/sang. Mandag 29. august presenterer den internasjonale forsamlingen disse bidragene for hverandre.

Arrangører er Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Den norske kirkes nord/sør-informasjon, IKO - Kirkelig pedagogisk senter og Norges kristne råd. Både generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd, direktør Erling Birkedal i IKO og generalsekretær Ørnulf Steen i Norges kristne råd blir med ved åpningen av salmeverkstedet søndag 28. august.

Både Kirkenes verdensråd, Det lutherske verdensforbund, Kirkens nødhjelp, Det norske misjonsselskap, Areopagos og Den evangelisk-lutherske frikirke støtter arrangementet økonomisk. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Estrid Hessellund, tlf.: 23 08 12 76, mob.tlf. 47 06 98 78 , e-post: estrid.hessellund@kirken.no
Sindre Eide: tlf.: 22 59 53 29, mob. tlf.: 95 93 44 65, sindre.eide@iko.no

– Lutheranerne er best sammen med andre

(31.08.2005)

Noko understreket i rapporten at LVF står overfor nye utfordringer, ikke minst på etiske områder som økonomiske forandringer, bioteknologi og seksualitet. – Disse utfordringene truer med å skape nye splittelseslinjer i den universelle kirken. Vi kan ikke flykte fra dem. Kirkene må finne nye måter å leve med dem på, og samtidig arbeide for å få større pastoral visdom.

På mange områder er det allerede etablert et sterkt tverrkirkelig samarbeid. Det gjelder for eksempel nødhjelp og flyktningarbeid (Action by Churches Together), utviklingsarbeid og kampen mot HIV/aids. Det blir stadig vanskeligere å finansiere slik virksomhet, og kirkene er avhengige av organisasjoner som i stor grad finansieres av myndighetene i landene i nord.

– Kirkenes verdensråd (KV) har tatt et prisverdig initiativ til en bred diskusjon om reorganisering av den økumeniske bevegelsen, sa Noko. – Det kan få vidtrekkende konsekvenser. Alle som er involvert i økumenisk arbeid trenger å stoppe opp og se kritisk på hva de driver med. Dette gjelder ikke bare strukturer, men også teologi. En omstrukturering krever felles teologisk refleksjon, mente generalsekretæren.

Norsk engasjement

Rådet i LVF består av 49 representanter. Det er det høyeste organet i LVF mellom generalforsamlingene, og møtes i gang i året. Norge har for tiden én representant i Rådet, juristen Helge Aarseth, som ble valgt på generalforsamlingen i Winnipeg i 2003. Aarseth er medlem av Møre bispedømmeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Helge Aarseth er norsk medlem av rådet i LVF.

– LVF har sine økumeniske røtter i en tid som var veldig annerledes enn situasjonen i dag. Derfor er det behov for å gjennomtenke det økumeniske engasjementet på nytt, ikke minst på grunn av ressursbruken, sier Aarseth. – Et sted å starte kan være å koordinere generalforsamlingene i KV og LVF. Dette er noe vi fra norsk side prøver å presse på for å få til, og kanskje vil generalforsamlingen i 2010 bli den siste i LVF i den formen vi kjenner. Det skjer unødig mye dobbeltarbeid i global kirkesammenheng, og LVF må se seg selv som en del av den økumeniske bevegelsen, mener Aarseth.

Den norske kirkes medlem i LVF-rådet tror kanskje generalsekretær Nokos visjon om et nytt LVF i 2010 er for optimistisk når en ser hvor langsomt andre økumeniske prosesser har gått, men han ser et tydelig driv i retning av en slik utvikling.

Forsoning

Den evangelisk lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL) er vertskap for årets rådsmøte i LVF. To ganger tidligere har det vært planlagt å arrangere rådsmøte i Det hellige land, men begge ganger er de blitt flyttet på grunn av den spente situasjonen i området. Biskop Munib A. Younan i ELCJHL har imidlertid hele tiden opprettholdt invitasjonen, og det er ikke minst hans fortjeneste at det verdensvide fellesskapet av lutherske kirker nå kan holde rådsmøte i det bibelske kjerneområdet.

Biskop Munib A. Younan er en utrettelig talsmann for fred og forsoning.

Rådsmøtet åpnet tirsdag ettermiddag med gudstjeneste i den lutherske Church of the Redeemer i den gamle bydelen i Jerusalem. Biskop Younans preken dreide seg om forsoning. Spesielt la han vekt på at det må skapes reell forsoning mellom det israelske folket og det palestinske folket.

– Vi må arbeide utrettelig for å skape en rettferdig fred, sa biskopen. – Jeg vil fortsette å tale for ikke-voldelige løsninger. Det ligger ingen løsning i å glemme fortiden, men i å lære å leve sammen med bevissthet om fortiden. Israelerne må lære å elske palestinerne og palestinerne må lære å elske israelerne.

Også presidenten i LVF, biskop Mark S. Hanson, hadde forsoning som tema for sin tale til rådsmøtet. – Jeg håper vi gir oss selv sjansen til å lytte til nødropene fra mennesker omkring oss, og være delaktige i dem midt mellom alle saker som skal behandles mens vi er her i Det hellige land. Kanskje ropene om fred og rettferdighet kan utløse bekjennelse og anger, og bli et preludium til forsoning, sa han. (Kirkens informasjonstjeneste)

Biskop fratatt vervet som rådgiver i LVF

(02.09.2005)

Biskop Obare i Den evangelisk-lutherske i Kenya ledet 5. februar i år ordinasjonen av den pensjonerte presten Arne Olsson til biskop i den såkalte Misjonsprovinser i Sverige. Misjonsprovinser definerer seg som en bekjennelsesbevegelse innenfor Den svenske kirken. De nærer sterke bekymringer for utviklingen i kirken, men velger å arbeide innenfor den i stedet for å forlate den. Det er ikke unaturlig å trekke paralleller til Strandebarm prosti i Norge. Også Børre Knudsen bistod ved ordinasjonen. Det samme gjorde tilsynsmann Ulf Asp i Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn i Norge, men denne kirken er ikke medlem av LVF.

Vedtaket

Rådets vedtak, som varenstemmig (en avholdende), lyder slik: "Rådet i Det lutherske verdensforbund (LVF) gikk til følgende skritt 1. september 2005:

- Å avslutte biskop Walter E. Obare Omwanzas tjeneste som rådgiver for rådet i LVF på bakgrunn av forskrifter i LVF's konstitusjon begrunnet med hans upassende handling ved å blande seg inn i en medlemskirkes liv gjennom å vigsle en prest i Den svenske kirke til biskop, uten samtykke fra Den svenske kirke. Denne handlingen har negative konsekvenser for enheten i LVF som et fellesskap av kirker, og samsvarer ikke med biskop Obares rolle som rådgiver for rådet.
- Avslutningen av hans tjeneste har overhodet ingen konsekvenser for Den evangelisk-lutherske kirke i Kenyas medlemskap i LVF."

Obares redegjørelse

Biskop Obare fikk ordet på rådsmøtet for å gjøre rede for sine synspunkter og handlinger.

– Jeg skal utestenges fra rådet i LVF på grunn av min villighet til å tale sannheten overfor makten og til å handle ut fra bekjennelsen av en bibelsk tro, sa han. Obare mente det var hans rett og plikt å følge kallet fra Misjonsprovinser, og han har fått støtte av sin egen kirke.

– Den diskriminerende praksis som drives av Den svenske kirke og erkebiskop Hammar, er ikke blitt sensurert, men den lille, svake misjonsprovinser og jeg selv blir utsatt for forføyninger. Er dette rett? spurte Obare.

Hans viktigste begrunnelse for å gjennomføre ordinasjonen er Den svenske kirkes krav til nye prester om at de må kunne akseptere å samarbeide med kvinnelige prester. I tillegg brakte han inn kirkens holdning til homofile parforhold og homofile prester. Han karakteriserte Den svenske kirke og erkebiskop Hammar som vranglærere.

Respekt

Den etterfølgende samtalen foregikk i en mild tone og var preget av høyt saklighetsnivå.

Biskop Anders Wejryd fra Den svenske kirke la vekt på at dette handler om respekt for andre kirker. Ingen ordinære organer i Den svenske kirke, verken leke eller geistlige, har bedt om noen ny biskop.

– Vi legger vekt på at ordinasjon til prestetjeneste krever både et indre og et ytre kall. Siden 1995 har kirken spurt kandidater til prestetjenesten om de er beredt til å samarbeide med diakoner og prester av begge kjønn. Selvsagt har vi samvittighetsfrihet i Den svenske kirke, men vi krever av nye prester at de må kunne samarbeide med dem som har andre oppfatninger enn dem selv, sa biskop Wejryd.

Han forklarte at Arne Olsson ikke er ekskommunisert fra Den svenske kirke. Noen slik praksis har ikke denne kirken. Men Olsson får ikke lenger virke som prest i Den svenske kirke. Han opprettholder imidlertid sin pensjon. Biskop Wejryd gjorde det klart at misjonsprovinser utgjør en svært marginal gruppe i Sverige.

Rådet har tatt ansvar

Også flere afrikanske kirkeledere hadde ordet i samtalen.

Presidenten i den etiopiske Mekane Yesus-kirken, Iteffa Gobena, mente saken ikke handler om ordinasjon av kvinner. – Dette er heller ikke en sak mellom Den svenske kirke og afrikanske kirker. Saken gjelder en upassende handling av vår bror Obare, sa han, og bad den kenyanske biskopen om å innse at det var en uriktig handling, så han kunne bli tilgitt.

Marie Jilo Barnett, en ordinert prest i Den lutherske kirke i Sierra Leone og rådsmedlem i IVF, ønsket på vegne av afrikanske kvinner å tale imot Obares kvinnesyn. – Kan Obare akseptere oss som er kvinner og prester, som legitime medlemmer av rådet i LVF? spurte hun.

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Olav Fykse Tveit, er til stede i Betlehem og sier til Kirkens informasjonstjeneste: – Rådet har tatt ansvar for at hvis vi skal ha et forsonet mangfold medlemskirkene imellom, må også de som opptrer i LVF respektere forskjellene imellom de

ulike kirkene. En som skal ha full tillit her, kan ikke bryte inn i en annen kirkes måte å ordne kirken sin på. Det er ikke nok å respektere dette teoretisk, men det må også komme til uttrykk gjennom praksis, mener Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

Norsk utspill om reformasjonsjubileet i 2017

(05.09.2005)

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke har gått inn for å koordinere generalforsamlingene i LVF og Kirkenes verdensråd (KV). Også andre mener at LVF's generalforsamling i 2010 bør bli den siste i sin nåværende form.

– I komiteen som drøfter økumeniske relasjoner, har en begynt å planlegge hvordan 500-årsjubileet for reformasjonen bør markeres i 2017. Jeg foreslo i komiteen at vi bør satse på en bred økumenisk feiring av evangeliet hvor alle kirkesamfunn kan være representert, forteller Fykse Tveit. – Det er evangeliet om Jesus som alle kan samle seg om, når det kommer til stykket. Fra alle kirkesamfunn sies det at Luthers bidrag til en klarere forståelse av evangeliet, vil de også stå for. Dette er jo kjernen i ”Felleseklæring om rettferdiggjørelseslæren” som den katolske og den lutherske kirke ble enige om i 1997.

Feire evangeliet

Olav Fykse Tveit mener at målet med en slik felleskirkelig markering er at den kan være et felles alternativ til generalforsamlingene i LVF og KV, og samtidig inkludere flere kirkesamfunn, som Den katolske kirke og pinsemenighetene.

– Det er vi som lutheranere som må ta initiativ til å gjøre dette til en felles feiring, sier Fykse Tveit. Det er viktig å få paven med på dette, siden det i særlig grad angår forholdet mellom Den katolske kirke og de lutherske kirkene. I Luthers ånd skal vi feire evangeliet og ikke Luther, for eksempel her i Betlehem og Jerusalem.

Komiteen som arbeider med økumeniske spørsmål, har tatt utspillet svært positivt imot, og ønsker å få rådet i LVF til å gå videre med dette. Fykse Tveit håper at generalsekretær Ishmael Noko i LVF vil ta det opp når han skal møte paven i høst.

Palestinernes situasjon

En annen sak som Fykse Tveit opplever som svært viktig å rette søkelyset mot, er situasjonen for palestinerne i Øst-Jerusalem og De palestinske territoriene.

– Her i Betlehem virker det som situasjonen er stabil på overflaten, men går en litt dypere inn i forholdene, ser en lett at Betlehem er i ferd med å bli kvalt. Det er ikke vanskelig å anerkjenne Israels rett til sikkerhet, men muren som blir bygd er ikke bare et gjerde for å markere Israels grenser. Den tar store landområder fra innbyggerne her, og gjør det svært vanskelig å komme ut og inn av området.

Muren bygges for en stor del langt inne på palestinsk territorium. Den gjør livssituasjonen svært vanskelig for palestinerne.

Fersk statistikk fra FN's kontor for menneskerettighets spørsmål i Jerusalem viser at arbeidsledigheten i De palestinske territoriene siden år 2000 har økt fra 10 prosent til 40 prosent. Tallet på palestinere som lever under fattigdomsgrensen har økt fra 22 prosent til mer enn 50 prosent. I Øst-Jerusalem er tallet mer enn 60 prosent. Av 3,4 millioner palestinere på Vestbredden og i Gaza er det nå 1,4 millioner som mottar matvarehjelp gjennom hjelpeprogrammene som FN koordinerer.

Håpet rakner

– Butikkene i Betlehem er nesten tomme, forteller Fykse Tveit. – En kan oppleve å være alene i Fødselskirken midt i det som skulle vært turistseongen. Unge som har hatt store tanker om hva de skulle utrette, er i ferd med å miste troen på at de har noen framtid her, og emigrerer. Det bygges for fullt på muren og på de israelske bosettingene på Vestbredden. De daglige ydmykelsene

av mennesker som skal krysse de mer enn 600 sjekkpunktene på Vestbredden, er nedbrytende for palestineres selvrespekt og troen på at israelerne vil dem vel. Trykket er mye sterkere enn det har vært tidligere.

Direktør Tawfiq Nasser ved Augusta Viktoria-hospitalet på Oljeberget, viser fram de fire ID-kortene og passerings-tillatelsene han trenger for å komme til og fra arbeid hver dag. Tillatelsene må fornyes hver tredje måned, og ansatte ved hospitalet har opplevd at de uten varsel ikke har fått fornyet tillatelsene sine.

Generalsekretæren i Mellomkirkelig råd er svært bekymret for de kristne palestineres framtid. Like etter den andre verdenskrig var befolkningen i byer som Ramallah og Betlehem nesten 100 prosent kristne. For bare 10 år siden var det fortsatt 85 prosent kristne i Ramallah, nå er det 10 prosent. Det kristne flukten fra Betlehem er også enorm.

– Tiden går fort hvis en vil gjøre noe for å sikre at den kristne minoriteten kan fortsette å bo her. Den palestinske staten trenger kirken. Kirken er troverdig når den vitner om fred og rettferdighet, sier Fykse Tveit.

– Både kristenfolk og politikere må våkne før det er for seint. Dette handler ikke bare om å forstå Israels sak, men like mye om rettferdighet for vanlige palestinske mennesker. Betlehem var en kristen by, men ingen by er kristen hvis det ikke bor kristne mennesker der lenger! (Kirkens informasjonstjeneste)

Mange menigheter har valg samtidig med stortingsvalget

(05.09.2005)

-Ved årets valg kan menighetsrådene selv bestemme om de vil ha valg samtidig med stortingsvalget 11.-12. september, og ut fra de meldinger vi får inn ser det ut til at minst dobbelt så mange som sist vil benytte seg av denne muligheten, sier seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet.

Det er lettere å få folk til å stemme ved menighetsrådsvalget når det holdes samtidig med og i et lokale i nærheten av det som benyttes ved stortingsvalget. Men Tanggaard sier at de to valgene helst ikke skal holdes i samme bygning. Det er viktig at menighetsrådsvalget kan fremstå som et tydelig kirkelig valg. De langt fleste av landets 1300 menighetsråd vil ha valg 9.-16. oktober.

Valgresultatene blir tilgjengelig på nettet

Mens valgresultatene ved tidligere menighetsrådsvalg er skrevet ned i papirskjema og sendt i posten til bispedømmerrådet, skal all innberetning av resultater denne gang skje i et elektronisk skjema som blir overført til en database. Samtidig blir valgresultatene gjort tilgjengelig for allmennheten på kirkens internettsider på www.kirken.no Det betyr at resultatet av valget i menigheter som har valg samtidig med stortingsvalget, kan bli kjent allerede i neste uke.

I år kan mange 15-åringer stemme

Alle som er medlemmer i Den norske kirke, som er fylt 18 år før utgangen av 2005, som bor i soknet og har stemmerett ved offentlige valg, kan stemme og stille til valg til menighetsråd. Ved å kontakte det lokale menighetskontoret, kan en få mer informasjon om hva menighetsrådet der er opptatt av og hvordan det arbeider.

I mange menigheter er dessuten stemmerettsalderen ved årets menighetsrådsvalg senket med hele tre år - fra 18 til 15 år, som er den religiøse myndighetsalderen. Dette skjer med hjemmel i kirkeloven som ble endret tidligere i år, slik at det er åpnet for forsøk med lavere stemmerettsalder. Kirkemedlemmer må likevel være 18 år for å kunne stå på liste og bli valgt inn i menighetsrådet.

-Kirkemøtet har ment at det er viktig å inkludere ungdom og ta dem på alvor. Når de er 15 år er de konfirmert, og det å få stemmerett kan motivere til økt kirkelig deltakelse, sier Tanggaard.

En del steder er det gitt tillatelse til å prøve ut en ny ordning med valg til felles menighetsråd for to eller flere sokn. Det velges da et visst antall representanter fra hvert sokn til et felles menighetsråd.

I år gjør en del menigheter også forsøk med å innføre valg på halvparten av menighetsrådet annethvert år. Dette er en ordning som skal sikre bedre kontinuitet ved at hele menighetsrådet ikke kan bli skiftet ut samtidig ved senere valg.

20.000 kandidater – 9.000 skal velges

I år er det 21. gang det avholdes menighetsrådsvalg i Den norske kirke etter at rådene ble lovfestet i 1920. Landets 1300 menigheter styres i stor grad av menighetsrådene, som har mellom 4 og 10 valgte medlemmer. Flere enn 20.000 navn står på valglistene ved høstens menighetsrådsvalg, og av disse skal det velges 9.000 medlemmer og 6.500 varamedlemmer.

Den norske kirkes organisasjonsstruktur er basert på at frivillige valgte gis lederansvar ved siden av og sammen med kirkens ansatte. Menighetsrådene er grunnenheten i kirkens rådsstruktur som på nasjonalt nivå representeres av Kirkemøtet. Menighetsrådet har ansvar for undervisning, omsorgsarbeid (diakoni) og kirkemusikk. Det er menighetsrådet som bestemmer hvem det skal samles inn penger til under gudstjenesten, hvordan kirkehuset skal brukes og hvordan menigheten samarbeider med andre instanser i lokalsamfunnet. Menighetsrådet har også ansvar for at konfirmantene får en innholdsrik konfirmanttid.

Utrolig interessant

- Jeg har vært med på mye i mitt liv, men menighetsrådet er det mest interessante av alt. Får du noen gang spørsmål om å stille til rådet, bør du ikke nøle med å svare ja. Det er så lærerikt. Det sier Vidar Schanke, som mener det var et lykketreff at han lot seg overtale til å være listefyll ved menighetsrådsvalget i 2001 i Nes sokn i Bjugn.

- Mitt positive inntrykk av arbeidet i menighetsrådet har bare forsterket seg i løpet av perioden. Jeg har sjelden vært med på noe hvor jeg har lært så mye og diskutert så mye på så kort tid, sier Schanke til bladet Kirkeaktuelt. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirkerådet går inn for Helga Haugland Byfuglien som ny Borg-biskop

(08.09.2005)

Generalsekretær Helga Haugland Byfuglien (bildet) er av Kirkerådet satt på førsteplass, mens rektor Halvor Nordhaug og prost Bjarne Olaf Weider fikk likt stemmetall på andre plass.

Haugland Byfuglien ble innstilt med 12 stemmer som nr. 1. Nordhaug og Weider fikk 1 stemme hver som nr. 1.

Nordhaug og Weider fikk hver 7 stemmer som nr. 2.

Kirkerådet har 15 medlemmer og 14 var til stede under avstemningen. Nord-Hålogaland bispedømme hadde meldt forfall.

Kirkerådet har i likhet med Borg bispedømmeråd og biskopene fått frist til 8. september med å komme med grunnlagt uttalelse om hvem av de tre kandidatene som fikk flest stemmer ved første avstemningsrunder i bispevalget, som ansees som mest skikket til å bli utnevnt. (Kirkens informasjonstjeneste)

Også flertallet av biskopene går inn for Helga Haugland Byfuglien som ny biskop i Borg, se [pressemelding fra Kultur- og kirke departementet](#)

-Tragisk når kristne verdier defineres som snevert

(08.09.2005)

- Kristne verdispørsmål er mye mer enn såkalt kjønnsnøytralt ekteskap, Israel, friskoler, homofili og abort. Kristne som skal avgi stemme ved stortingsvalget bør også vurdere miljø, fattigdomspolitik, u-hjelp, alkoholpolitikk, bioteknologi og distriktpolitikk - for å nevne noe. Det er tragisk når kristne verdier defineres som snevert som det synes å bli gjort i en individorientert religiøsitet der man er mindre ansvarlig på vegne av fellesskapet, en religiøsitet som korresponderer svært godt med en nyliberal tidsånd, sa kirkerådsleder Thor Bjarne Bore i sin tale ved åpningen av Kirkerådets møte i Oslo torsdag.

Bores tok utgangspunkt i den store oppmerksomheten det har vært i sommer om de kristne velgerne. - Det er grovt villedende når mange medier betegner Enevald Flåten i Levende Ord som en ledende talsmann for kristenfolket i Norge. Det er rett og slett tøv, heldigvis er kristenfolket en langt mer sammensatt forsamling, sa Bore.

-Når det gjelder den omtalte kjønnsnøytrale ekteskapsloven, er det grunn til å understreke at spørsmålet er viktig for samfunnet og for kirken. Det må derfor legges til rette for en grundig saksforberedelse, med utredning og offentlig debatt om de ulike spørsmål et slikt forslag reiser, sa Bore og siterte professor i rettsvitenskap, Erling Johannes Husabø, som i en artikkel i Aftenposten har skrevet at forslaget overser ekteskapets rolle som kulturell institusjon og basis i naturgitte vilkår, og det vil ta bort ekteskapets identitetsbærende element.

Bore sa at han selv nylig med stor frimodighet har deltatt i en pressekonferanse Opplysningsvesenets fond arrangerte for å advare mot konsekvensene av Senterpartiets forslag i valgkampen om avvikling av fondet og bruke midlene til restaurering av kirkebygg.

-Noen politikere har stor appetitt på OVF-fondet, og Stortinget flyttet for noen år siden ansvaret for vedlikehold av prestegårder og presteboliger over til fondet fra statsbudsjettet. Hadde de ikke gjort det, hadde vi hatt mer penger til å sette inn i andre kirkelige tiltak. Noen har kalt uttalelsene i denne saken fra Presteforeningens og fra Kirkerådets ledere for valgkamp. Da må jeg bare replisere at det kom klar kritikk fra oss mot regjeringens Kulturminnemelding i mai, der det ble fremholdt at meldingen var lite offensiv og at det kunne virke som om regjeringen var handlingslammet og tafatt. Det er lenge siden kirkeledelsen ga klar beskjed til regjeringen om at det var nødvendig med et spleiselag der både stat og kommune tar ansvar for å redde verneverdige kirker fra forfall. Kirkebygninger er ekstremt viktige kulturskatter i Norge, sa Bore.

Lærenemdas uttalelse utsatt 3-4 måneder

Bore påpekte at dette kirkerådsmøtet markerer en fortsettelse av mange viktige prosesser for Den norske kirke.

- Av de som foreløpig ikke er havnet på vårt bord, er Lærenemdas behandling av homofilis spørsmålet. I går ble det klart at arbeidet ikke kan bli ferdig innenfor de tidsrammer vi har operert med, utredningen vil først foreligge om 3-4 måneder. Det innebærer at den orientering og drøfting av videre prosess jeg hadde sett for meg på høstens kirkemøte, ikke kan finne sted. Vi må bare håpe at utsettelsen bidrar til at det endelige dokument kan bli et enda nyttigere redskap for vår kirke i en sak som har tappet oss for mye energi, sa kirkerådsleder Bore.

-Ellers er vi i kirken naturligvis opptatt av helgens valg – mer enn 200 menigheter bruker muligheten til å legge menighetsrådsvalget samtidig med stortingsvalget. Det er dobbelt så mange som for fire år siden, og jeg tror at det er erfaringene med valgprosenten som har skapt denne økte interessen. I de rundt 100 menighetene lå valgdeltakelsen i 2001 på 7-9 prosent, mens den i de øvrige menighetene var 2,9 pst. Økt tilgjengelighet skaper altså økt valgdeltakelse. Det skal bli meget spennende å se om dette forsøket og åpningen for at 15-åringene kan stemme ved dette valget kan øke valgdeltakelsen. Det er viktig for det lokale kirkedemokratiet at flest mulig deltar i valg på grunnenheten i kirkens rådsstruktur. På sikt er mitt klare ønske at rådene må få større innflytelse, slik at det vil være naturlig å skifte navn til menighetsstyrer, sier Bore. (Kirkens informasjonstjeneste)

Prøving av NT2005 i gudstjenesten

(09.09.2005)

Etter anmodning fra Det Norske Bibelselskap har Kirkerådet vedtatt at det i en forsøksperiode kan leses fra prøveutgaven den nye oversettelsen av Det nye testamentet i kirkens gudstjenester. Forsøksperioden varer fra Første søndag i advent 2005 til Siste søndag i kirkeåret 2007.

- De menigheter som ønsker å ta i bruk denne prøveutgaven, skal fatte vedtak om dette i menighetsrådet. Det er altså opp til hver enkelt menighet å avgjøre om de ønsker å lese fra den nye oversettelsen i gudstjenestene, sier direktøren i Kirkerådet Erling J. Pettersen.

Vedtaket er gjort under forutsetning av Bispemøtets tilslutning. Kirkerådet definerer denne saken som en liturgisk forsøkssak. Ifølge Regler for saksbehandling i liturgisaker vedtatt av Kirkemøtet, er Kirkerådet den instans som treffer avgjørelse i slike saker.

Kirkerådet mener at en slik prøving av teksten er tjenlig både for Bibelselskapets videre arbeid med en ny bibeloversettelse og for Den norske kirkes arbeid med gudstjenestereformer fram mot 2010.

- Bare bruken av NT2005 kan avgjøre om forventningene til teksten som brukstekst vil innfris, sier biskop Finn Wagle. Han har gått aktivt inn for at menighetene skal få mulighet til gudstjenestelig bruk av den nyoversatte bibelteksten så raskt som mulig.

Denne saken gjelder bare lesningene i gudstjenesten. Flere av de liturgiske leddene inneholder også bibeltekster. Kirkerådet vil komme tilbake til dette i en annen sammenheng.

Etter at forsøksperioden er avsluttet, bes menighetene gi en evaluering av de bibeltekstens funksjonalitet i gudstjenesten. Kirkerådet vil formidle høringsmaterialet til Bibelselskapet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Den norske kirke skal få ny salmebok

(13.09.2005)

-Kirken er inne i en reform av hele kirkens gudstjenesteliv, og da er det naturlig at også en revisjon av salmeboka er med, sier biskop Finn Wagle. Han leder Kirkerådets nemnd for gudstjenesteliv, som har ansvaret for arbeidet med gudstjenestereformen.

Nemnda har fått et klart råd fra sitt underutvalg for salmer om at tida er inne til å utarbeide en ny salmebok, i stedet for å komme med et nytt tillegg til Norsk Salmebok. Dette har nå Kirkerådet sluttet seg til.

-Når ny salmebok foreligger, vil det ha gått 25 år siden vi fikk Norsk Salmebok. Det er et rimelig tidsintervall i en tid med raske endringer. Løpende salmearbeid hører gudstjenestelivet til, sier biskop Wagle, som også er medlem av Kirkerådet.

-Det har ikke framkommet noen sterke ønsker offentlig om at det er på tide med en salmebokrevisjon?

-Nei, vedtaket er et resultat av en refleksjonsprosess i kirken. En del av stoffet i Norsk Salmebok er lite i bruk og slik har det kanskje vært siden boka var ny.

Finn Wagle mener det er en utfordring å bringe kirkens salmebok ut av kirkens rom og inn i hjemmet, slik tilfellet var med Landstads salmebok. Det er et tap at Norsk Salmebok er mest knyttet til kirkerommet, sier Wagle, som ikke vil gi slipp på visjonen om å bringe salmeboka tilbake til hjemmet.

-Salmeboka kan også gi impulser til sangen på andre arenaer enn hjem og skole, i andre sammenhenger der mennesker møtes, sier Wagle. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Liturgisk konsulent i Kirkerådet, Åge Haavik,
tlf 23 08 12 55

- Kritisk for sørsamisk språk og kultur

(14.09.2005)

Dette sier leder av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen. Sammen med sine rådsmedlemmer drar han torsdag til et av de sørsamiske kjerneområdene; Majavatn i indre Helgeland. Der inviterer Samisk kirkeråd til temamøte om sørsamisk språk og kultur. I et stort samisk telt på stevneplassen i Majavatn samles tilreisende og lokale for å snakke om "***Å uttrykke gudstroen gjennom språket og kulturen***".

- Samisk har i offisielle sammenhenger lett for å bli bare nordsamisk. På den måten svekkes bevisstheten om bl.a. sørsamisk. Selv om man nå ser en økende interesse og vilje i offentlige organer, er mye av grunnlaget allerede forvitret. Nå gjelder det å støtte opp under det som ennå finnes, sier Oddvar Andersen (bilde).

Helgeland er et gammelt samisk bosettingsområde. I særlig grad gjelder dette dalførene i innlandet. Kulturminner, stedsnavn og en rik muntlig tradisjon vitner om at den samiske befolkningen har urgamle røtter i denne regionen. Mange steder var samene i majoritetsbefolkning langt inn på 1800-tallet.

Det sørsamiske området er stort og strekker seg fra Saltfjellet i nord til Engerdal i sør. Men det består av få mennesker med synlig samisk identitet. Det er en av grunnene til at det sørsamiske språket lenge har vært truet.

Samisk kirkeråd har blant annet engasjert seg med støtte til Elgå oppvekstsenter i Engerdal. I dette sydligste sørsamiske området har muntlig-språket holdt på å dø ut som hverdagspråk. Bare de eldre har sørsamisk som morsmål. Forskjellen mellom sørsamisk og nordsamisk er like stor som mellom tysk og norsk.

Den sørsamiske barnehagen og grunnskolen ved Elgå oppvekstsenter har siden 2001 deltatt i et språkmotiveringsprosjekt finansiert av Sametinget. Nå trues senteret av nedleggelse, men Sametinget har varslet at det vil bevilge 450.000 kroner til Elgå oppvekstsenter på betingelse av at Hedmark fylkeskommune bevilger like mye.

- Vi er glade for at Sametinget nå viser vilje til videre støtte av oppvekstsenteret, sier Oddvar Andersen.

Prosjektet ved Elgå oppvekstsenter har satsset på ekstra ressurser for barnehagebarn, slik at de tidlig får lære seg sørsamisk. Dette har på kort tid gitt positive ringvirkninger for skolen, som er samlokalisert med barnehagen.

Samisk kirkeråds møte som pågår 15. og 16. september, tar opp en rekke saker. To av overskriftene fra saklisten er "Utfordringer for samisk diakoni" og "Kirkens kulturmelding - Kunsten å være kirke". Kirkens kulturmelding skal senere i høst behandles av Kirkemøtet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Møtet i Samisk kirkeråd finner sted på Majavatn hotell, i Majavatn torsdag 15. september – fredag 16. september.

Sørsamisk/norsk kveldsgudstjeneste ved prest for sørsamer Bierne Bientie og sokneprest Allan Madsen i Stoerre låavth-gåetie i Sjeltie (storteltet på stevneplassen i Majavatn) torsdag 15. september kl 19.00. Kirkekaffe. Ved dårlig vær flyttes arrangementet til Samfunnshuset.

Åpent temamøte i Stoerre låavth-gåetie i Sjeltie (storteltet på stevneplassen i Majavatn) torsdag 15. september kl. 20.00. Temamøtet har følgende overskrift: ”Å uttrykke gudstroen gjennom språket og kulturen”. Ved dårlig vær flyttes arrangementet til Samfunnshuset.

Kontaktpersoner:

Leder av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen, e-post: oddvar.andersen@ntfk.no eller oddvar.andersen@same.net, mobil tlf.: 97 17 35 21

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Synnøve Brevik, e-post: synnove.brevik@kirken.no eller sjbrevik@online.no, mobil. Tlf.: 48 99 12 35.

Kirkeledere ber USA ta ansvar for FN's Tusenårs mål

(14.09.2005)

USA har fremmet krav om 750 endringer i en politisk erklæring som statslederne skal slutte seg til under FN-toppmøtet om utvikling, som starter onsdag og varer til fredag. Arbeidet med denne erklæringen har vært forberedt i lang tid, men det er bare tre uker siden USA blant annet foreslo at alle henvisninger til fattigdom og klimatilak strykes.

[Les brevet her](#) (pdf)

Norsk Kantoribok fullført etter 21 års arbeid

(15.09.2005)

NOKA er en stor samling med gudstjenestemusikk, og et viktig hjelpemiddel for kantorer og kirkekor. Verket støtter gudstjenesteboken, salmebøkene og koralbøkene. Det siste av ni bind i verket foreligger nå på Verbum forlag. Det har tittelen *Del VI B Veiledning*.

Støttefunksjon

NOKA er en kor- og forsangerbok til bruk i gudstjenesten i Den norske kirke. NOKA tilhører kirkens offisielle bøker, og formelt erstatter Del 1, 2 og 3 av Norsk Kantoribok "*Graduale. Messebok for Den norske kirke*" fra 1925.

Norsk Kantoribok er siste ledd i den store liturgirevisjonen som Kirkedepartementets Liturgikommisjon av 1965 satte i gang. Kommisjonens hovedarbeid var *Gudstjenestebok for Den norske kirke I/II* (1992) og *Norsk Salmebok* (1985).

– Arbeidet har tatt mange år fordi Norsk Kantoribok har en musikalsk støttefunksjon til alle kirkelige bøker som er utarbeidet gjennom 1980- og 1990-tallet. Derfor måtte denne boken komme til sist, forklarer redaktør for veiledningsbindet Arne J. Solhaug ved Norges musikkhøgskole.

Vidt bruksområde

Norsk Kantoribok støtter alle Den norske kirkes bøker ved at den inneholder musikkmateriale som *skal* eller *kan* brukes i gudstjenesten. De fleste av sangene i NOKA er korsanger, beregnet på fremføring av kor i vekselsang med menigheten, og gjerne akkompagnert av orgel. Kjernematerialet er her de bibelske salmene.

– Det er ikke praktisk mulig å ha alt musikkmateriale i én bok – for eksempel salmeboken – derfor må kirkekorene og kantorene ha sine egne bøker – tilleggsbøker om man vil. Dette er kantoribokens funksjon, sier Arne J. Solhaug.

Noen av sangene egner seg til bruk i kirkekonserter, men først og fremst er de beregnet på gudstjenestene – på liturgisk bruk. Derfor kan alt materialet i NOKA kalles kirkelig bruksmusikk. Mye av materialet er utformet slik at det kan framføres av forskjellige slags kor. Det er bevisst gjort fleksibelt, for å kunne anvendes under ulike forhold og med ulike sanglige ressurser landet rundt.

En stor del av materialet er av nålevende norske komponister, for eksempel Egil Hovland, noe er hentet fra engelsk og fra ortodoks kirkesang. Totalt sett er tilfanget er ganske internasjonalt. De aller fleste sangene har norsk tekst, og presenteres med orgelakkompagnement.

Bruerveiledning

Del VI B Veiledning presenterer også kopieringsoriginaler for tidebønnene Morgensang, Aftensang og Kveldsbønn. Disse er hentet fra *Gudstjenestebok for Den norske kirke*, og kan brukes som menighetshefter. Formålet er å gi praktisk hjelp til dem som ønsker å holde slike tidebønngudstjenester, og en slik mulighet har ikke menighetene hatt tidligere. NOKA viser også eksempler på oppsett av sangene i en tidebønngudstjeneste ved hjelp av salmetavlen.

Det nye veiledningsbindet inneholder råd og informasjon om hvordan det store NOKA-materialet skal brukes i ulike gudstjenester gjennom kirkeåret. Her finnes også mange registre som gir brukerne oversikt. En stor registerbase gjøres tilgjengelig på Internett. (Kirkens informasjonstjeneste)

Leder i Mellomkirkelig råd med i KV-delegasjon til Etiopia

(16.09.2005)

Delegasjonen reiser på invitasjon fra patriarken i Den etiopisk ortodokse kirke, Abuna Paulos. I Samuels Kobias følge reiser også to fra Afrika-desken i Kirkenes verdensråd (KV) og en ortodoks biskop. I tillegg til besøk og møte med kirkeledelsen i de to kirkene, vil det bli møter med representanter fra den etiopiske regjeringen. Kobia og hans følge møter også representanter fra Den afrikanske union og FN's Economic Commission for Africa som begge er basert i Addis Abeba.

KV-delegasjonen skal også delta på lanseringen av en nasjonal AIDS-kampanje i Etiopia.

- Det er innkalt til et stort økumenisk møte med ulike kirker, utdanningsinstitusjoner og andre organisasjoner hvor Samuel Kobia vil orientere om den økumeniske bevegelse og om forberedelsene til den neste generalforsamlingen i KV som finner sted i Brasil i februar 2006, forteller Ingrid Vad Nilsen.

Fra den årlige Meskal-festivalen i Addis Abeba. Foto: www.ethioview.com

Besøket i Etiopia varer fra 24. til 29. september og foregår dermed samtidig med den årlige Meskal-festivalen 27. september. Meskal (som betyr kors) henviser til "funnet av det sanne kors" som ifølge tradisjonen har vært markert i Etiopia siden 300-tallet. Dette refererer seg til at en del av Kristi kors etter sigende havnet i Etiopia. Feiringen på Meskal-torget i Addis Ababa, nær St. Stefanskirken, samler tusenvis av deltakere. Med årene har den fargerike begivenheten vært et reisemål for fler og fler turister fra hele verden.

Den norske kirke har nominert prost Vad Nilsen som kandidat til å bli den neste norske representant i Kirkenes verdensråds sentralkomite, som skal velges under generalforsamlingen. Prost Trond Bakkevig har hatt dette vervet siden 1997. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirke og helsetjeneste samarbeider bredt

(21.09.2005)

Helse- og omsorgsdepartementet og Den norske kirke ved Kirkerådet har fra 1996 hatt felles drøftinger om hvordan kirken og helsetjenesten sammen kan møte utfordringene i helsetjenesten. Som et ledd i dette samarbeidet er det nå gjennomført en kartlegging av menighetsdiakonien i Den norske kirke. Rapporten "Helse og kirke. Kartlegging av diakonalt helsearbeid innen Den norske kirke" er utarbeidet av Olav Helge Angell og Anne Schanche Selbekk ved Diakonhjemmet Høgskole.

648 menigheter har svart på undersøkelsen, det vil si nøyaktig halvparten av menighetene i Den norske kirke.

Samarbeid med psykiatrien

– Ved å lese rapporten er jeg blitt positivt overrasket over at det er så bredt samarbeid mellom menighetsdiakonien og det offentlige. Alle menigheter i kartleggingen har i noen grad et slikt samarbeid, sier Kristin Fæhn.

– Noe som gleder meg veldig, og som i grunnen er nytt for meg, er at halvdelen av menighetene samarbeider med psykiatrien i kommunen. De store behovene for kontakt og fellesskap er blitt sett av menighetene, og de har fulgt opp dette i langt større grad enn jeg trodde, påpeker diakonirådgiveren.

Rapporten forteller at de tre områdene for diakonal virksomhet som menighetene vurderer høyest, er å møte menneskers åndelig behov, drive sjelesorg og utruste og rekruttere frivillige medarbeidere. Alle disse tre områdene er knyttet til kirkens egenart som forvalter av åndelige verdier og som en frivillig aktør i forhold til velferdsarbeid.

Omsorg rager høyest

Kartleggingen definerer fem diakonale profiler ut fra hva menighetene tillegger betydning. Den dimensjonen menighetene tillegger størst betydning, er den *omsorgsorienterte* profilen med besøkstjeneste, sorggrupper, ungdomsdiakoni og arbeid blant rusbelastede.

Menighetene mener også det er viktig med den *samarbeidsorienterte* profilen, som kjennetegnes av samarbeid med kommunen gjennom lokale samarbeidsgrupper, kriseteam og samarbeid med ideelle og humanitære organisasjoner og institusjoner i nærmiljøet. Det samme gjelder den *kirkeorienterte* profilen; som innebærer en vektlegging av religiøse aktiviteter som bønnegrupper, alphas og sangkor for barn.

De to profilene som menighetene tillegger minst vekt, er den *politiske- og nødsorienterte* profilen som innebærer en vektlegging av krise- og nødsarbeid på den ene siden, og internasjonalt politisk arbeid på den andre, og den *institusjonsorienterte* profilen som vektlegger det å drive institusjoner, gjerne i samarbeid med kommunen. Selv om menighetene gir uttrykk for at disse profilene har liten vekt, viser det seg likevel at de i praksis har stor plass i menighetsarbeidet, ikke minst gjelder det nødsorientert virksomhet.

Statsråd Ansgar Gabrielsen iviterer til konferanse om kirken og helsetjenesten. Der vil kartleggingen av menighetsdiakonien bli presentert.

Kirken og helsetjenesten

Rapporten fra den nasjonale kartleggingen av diakoni i Norge vil bli presentert på den årlige kontaktkonferansen kirke-helse på

Diakonhjemmet i Oslo 27. september. Konferansen er et samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kirkerådet, og statsråd Ansgar Gabrielsen har undertegnet invitasjonen. Rapporten presenteres av forskerne Olav Helge Angell og Anne Schanche Kristoffersen.

Statsråd Gabrielsen vil holde et foredrag med tittelen "Helse og omsorg – mer enn penger og senger". Det blir også satt søkelys på det kommunale velferdsnivået med rådmann Nils Fredrik Wisløff i Drammen som innleder.

Konferansen samler deltakere på høyt nivå i helsetjenesten, statlige og kommunale organer og Den norske kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Her er rapporten "Helse og kirke. Kartlegging av diakonalt helsearbeid innen Den norske kirke".](#)

Tusener på jazzmessen 'Grenseløs Gud'

(21.09.2005)

Prosjektleder, Thorvald Kolshus, forteller at ca. 3700 mennesker har opplevd messen på de ti konsertene som hittil har vært holdt fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord. Uroppførelsen var i Bergen 15. juni. Nå gjenstår en fremføring i Norge, i Oslo domkirke torsdag 22. september. Messen ble fremført aller første gang i Stockholm 15. mai og den aller siste fremførelsen blir i Karlstad domkirke 24. september. Publikum har vært begeistret for jazzmessen, og nå håper Kolshus at mange benytter de anledningene som gjenstår til å få med seg denne kulturbegivenheten.

Det er Forsvarets Sabsmusikkorps som medvirker under jazzmessen i Oslo domkirke, sammen med Oslo Chorale Selskap. Musikalsk leder er komponisten Geir Lysne, som har med seg et team bestående av musikerne Staffan Svensson, trompet, Knut Aalefjær, trommer, og Elin Rosseland, vokal. Tekstforfatteren, Eyvind Skeie, eller prosjektleder Thorvald Kolshus, har medvirket som liturg.

Historien viser at kirken spilte en meget viktig rolle ved unionsoppløsningen 7. juni 1905. Kirkens hundreårsmarkering har vært økumenisk, og Den norske kirkes markering har omfattet tiltak både sentralt, regionalt og lokalt. Unionsoppløsningen ble marker i alle landets kirker 12. juni 2005. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Prosjektleder for Den norske kirkes arrangementer, Thorvald Kolshus, tlf. 22 00 82 10

Borgs første kvinnelige biskop vigsles 11. desember

(23.09.2005)

Bispemøtets preses, biskop Finn Wagle, har i samråd med Kirkedepartementet og Borg bispedømmeråd fastsatt dato for vigsling av den nye Borg-biskopen. Handlingen vil finne sted i Fredrikstad domkirke søndag 11. desember 2005 kl. 11.00. Hans Majestet Kongen har tilsagt sitt nærvær under høytideligheten.

Det er Bispemøtets preses som forestår vigsling av ny biskop. Ved vigslingsgudstjenester deltar valgte ledere i Den norske kirke, andre norske biskoper og biskoper fra søsterkirker. Også andre kirkesamfunn er representert. Ved vigsling av biskop deltar også myndighetspersoner fra Storting og regjering, stat, fylke og kommune. Prostene, representanter for kirkelig ansatte og menighetsråd inviteres også til vigslingsgudstjenester.

Kirkens hovedutfordring

-Kirkens hovedutfordring er å gi videre det kristne budskapet om kjærlighet, tilgivelse og håp, slik at det blir opplevd relevant for menneskers liv. Gjennom språk, handlinger og holdninger utfordres kirken til å fremtre som troverdig og livsnær, når den formidler troens kjerne og mysterium, som er Guds vilkårløse kjærlighet slik Jesus viser den, sier Helga Haugland Byfuglien.

Haugland Byfuglien er født i Bergen i 1950 og bor nå i Ås i Akershus. Hun har siden 2001 vært generalsekretær i Norges KFUK/M, og fra 1997-2001 assisterende generalsekretær samme sted. Fra 1993-97 var Haugland Byfuglien stiftskapellan i Borg bispedømme. Hun var menighetsprest i Nidaros bispedømme fra 1978-86 og i Ås prestegjeld i Borg fra 1986-93.

Haugland Byfuglien er leder av styringsgruppen for trosopplæringsreformen og i representantskapet for Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep. Hun er andaksholder i NRK og spaltist i Vårt Land.

Klart kirkelig votum

Helga Haugland Byfuglien har et klart kirkelig votum bak seg. Etter at hun ble nominert av Borg bispedømmeråd som en av seks kandidater, kom hun på en klar førsteplass ved avstemningen blant ansatte i vigslede stillinger og menighetsrådene i bispedømmet, landets proster og teologiske professorer.

Også biskopene, Kirkerådet og Borg bispedømmeråd har ønsket Haugland Byfuglien som ny biskop i Borg bispedømme. Flertallet av biskopene i Den norske kirke mener at Haugland Byfuglien er best skikket. Åtte av biskopene har Haugland Byfuglien som sitt førstevalg. De øvrige to biskopene har satt prost Bjarne Olaf Weider og rektor Halvor Nordhaug som nr. 1., mens Haugland Byfuglien er deres andrevalg.

Kirkerådet satte Haugland Byfuglien på førsteplass, mens rektor Halvor Nordhaug og prost Bjarne Olaf Weider fikk likt stemmetall på andreplass. Haugland Byfuglien ble innstilt med 12 stemmer som nr. 1. Nordhaug og Weider fikk 1 stemme hver som nr. 1.

Borg bispedømmeråd satte Helga Haugland Byfuglien på førsteplass som nr. 1 med 6 stemmer, mens Weider fikk 1 stemme som nr. 1. Weider fikk flest stemmer på andreplass og Nordhaug på tredjeplass. (Kirkens informasjonstjeneste)

Forventningene om konflikt ble ikke innfridd

(27.09.2005)

- Nominasjonsprosessen i Oslo virket både positivt og negativt inn på Borg bispedømmes egen forslags-, nominasjons- og avstemningsprosess med hensyn til åpenhet og engasjement. Pressens forventninger om uro i kirken førte til at pressen tidlig i prosessen viet saken stor oppmerksomhet, noe som vi tror har virket positivt inn på interessen og engasjementet for saken på lokalplan i bispedømmet. Det så ut til at pressen forventet stor debatt, mye engasjement og steile fronter da forslagene fra menighetene ble offentliggjort. Da det viste seg at en av de mest foreslåtte kandidatene var en kvinne og at hun, sammen med flere av de andre mye foreslåtte kandidatene også sto på Kirkemøtets mindretall i homofilisaken, uteble pressens forventede negative reaksjoner på forslagene. Heller ikke da bispedømmerådets nominasjonsliste ble offentliggjort økte temperaturen på lokalplan og ellers i kirken, heter det i KIFOs rapport. Rapporten er laget på oppdrag fra Kirkerådet.

Bispevalget i Borg er det andre etter at Kultur- og kirkedepartementet i fjor vedtok "[Prøveordning for nominasjon mv. ved utnevning til biskop](#)". Den første nominasjonsprosessen etter prøveordningen var i Oslo bispedømme 2004/05, da Ole Christian Kvarme ble innsatt som biskop. Et hovedpoeng i prøveordningen er at det åpnes for at menighetsmøtet kan foreslå kandidater overfor menighetsrådet, slik at bispedømmerådet får et større tilfang på kandidater når rådet skal nominere bispekandidater.

I evalueringsrapporten kommenteres blant annet hvilke karakteristikk av bispekandidatene medlemmene av Borg bispedømmeråd opplevde som relevante i nominasjonsprosessen:

- En del nevner homofilispørsmålet, men da som et spørsmål de *ikke* synes er et relevant kriterium. Bispedømmerådsmedlemmene ønsker ikke at dette spørsmålet skal brukes til å «bedømme» kandidater, og flere av kandidatene selv ergrer seg over media som forsøker å holde liv i dette spørsmålet som en relevant «skillelinje». Heller ikke begreper som «konservativ» eller «liberal» anvendes for å beskrive og karakterisere kandidatene. Derimot brukes «aktive» og «passive» kirkemedlemmer som grupper det er relevant å «måle» kandidatenes representativitet i forhold til.

Fra de 118 menighetene i Borg bispedømme kom 108 av menighetsrådene og 104 menighetsmøter med forslag på kandidater. Helga Haugland Byfuglien, som 23. september ble utnevnt til Borg biskop, ble i startfasen av nominasjonsarbeidet foreslått av 83 menighetsråd og 77 menighetsmøter (samlet sett 160 forslag). Menighetsprest Per Arne Dahl fikk flest forslag (172), men presiserte tidlig i mai at han ikke ville stille som kandidat.

Fra Kirkeministeren var det et klart ønske å gjøre nominasjonsprosessen i Borg kortere enn tilfelle hadde vært i Oslo. Bispemøtets preses, Finn Wagle, omtalte også utnevningprosessen som urimelig lang og krevende og bispedømmerådet i Borg ønsket seg også en raskere avklaring enn saksbehandlingen har gitt rom for i jakten på Gunnar Stålsetts etterfølger. Da Stålsett gikk av med pensjon våren 2005, hadde nominasjonsprosessen vart ett år. Etter at Ole Chr. Kvarme utnevnt til biskop i Oslo 11. mars, gikk det bare et halvt år før hans etterfølger i Borg ble utnevnt.

Evalueringsrapporten slår fast at nominasjonsprosessen i Borg bispedømme i svært begrenset grad har skapt engasjement og involvering på grunnplanet i menighetene:

- Verken fra bispedømmerådets eller menighetsrådenes side har vært nok forståelse for eller

prioritering av god og bredt tilgjengelig informasjon. Det er grunn til å spørre om prioriteringen av en rask og ryddig prosess har gitt for liten tid til å planlegge og iverksette tiltak, ikke minst når det gjelder informasjon, som kunne økt både reell bredde, engasjement og involvering rundt om i menighetene. Det kan hende at hensynet til rask avklaring og ryddighet på den ene siden, og hensynet til bredde, engasjement og involvering på den andre, ikke fullt ut imøtekommes innen én og samme prosess, heter det i rapporten. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les oppsummeringen i evalueringrapporten her \(pdf - 100 kb\)](#)

[Last ned hele evalueringsrapporten her \(pdf - 418 kb\)](#)

Kontaktpersoner:

Forskerne Pål Ketil Botvar, Ida Marie Høeg og Ulla Schmidt v/KIFO - Stiftelsen Kirkeforskning.
Tlf.: 23 33 47 27, 23 33 47 20 , e-post: pal.ketil.botvar@kifo.no

Landsomfattende sikkerhetskontroll av norske kirker

(28.09.2005)

Det er KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon som står bak dette tiltaket. Formålet med denne storsatsingen er å bidra til bedre brannsikring av kirkebyggene, samtidig som den nasjonale kirkebyggdatabasen blir tilført viktig dokumentasjon. Teamet som besøker Norges kirker de nærmeste 6 månedene skal samtidig sikre fotodokumentasjon av kirkebygning og inventar og foreta kontrollmåling av kirkenes areal og volum.

Aksjonen som har fått navnet "*Kirkekontroll 05/06*" starter 29. september i Garder i Vestby og blir gjennomført uten utgifter for menighetene.

- Vi forutsetter imidlertid at de kirkelige fellesrådene legger til rette for det arbeidet som skal utføres. Denne aksjonen gir jo en rimelig el-kontroll av kirkene, sier Tor-Egil Kløkstad i KA. Han er systemansvarlig for Kirkebyggdatabasen.

Over statsbudsjettet for 2005 er det bevilget kr 3 mill kr til sikringstiltak for kirkebygg. Etter drøftinger med bl.a. forsikringsfaglige miljø har KA fastsatt at midlene i 2005 skal brukes til den landsomfattende termograferingen av kirkebyggene.

Termograferingen viser unormale temperaturavvik, og på denne måten kan mulige feilkilder som kan forårsake brann i det elektriske anlegget avdekkes. KA har inngått avtale med firmaet Omega Engineering AS for gjennomføring av dette arbeidet. Organisering og reisetid av besøk til alle landets kirker vil utgjøre en vesentlig del av kostnaden. Derfor har KA funnet det hensiktsmessig at samme firma utfører flere oppgaver når de først er på stedet. Dette har gitt lave enhetskostnader pr kirke for det arbeidet som skal utføres. Under forutsetning av fortsatt statlig bevilgning vil samtlige kirker bli besøkt i løpet av høsten 2005 og vinteren 2006.

"*Kirkekontroll 05/06*" omfatter disse elementene:

- Termografering av sikringsskap og underfordelere
- Termografering av elektriske varmeovner
- Kontroll av lynvernanlegg
- Fotodokumentasjon av kirkebygningen og inventar (Ca 30 digitale bilder pr kirke)
- Kontrollmål av kirken for beregning av areal og volum.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Redaksjoner som ønsker å følge opp denne saken, er invitert til å være til stede når prosjektet "*Kirkekontroll 05/06*" starter i Garder Kirke i Vestby, torsdag den 29.09 2005. kl. 10.00.

Se presentasjon av Garder kirke her: <http://garder.vestby.net/lokalhistorie/skogseth/garderkirke.htm>

Kontaktperson:

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon v/ Tor-Egil Kløkstad, systemansvarlig for Kirkebyggdatabasen tor-egil@ka.no / 23 08 14 43 / 905 21 884

Erkebiskopen av Canterbury på omfattende Norges-besøk

(29.09.2005)

Erkebiskopens besøk i Oslo og Trondheim omfatter foredrag, seminarer og samtaler med norske kirkeledere. Han deltar også på The Fourth Porvoo Primates' Meeting, der de ledende biskoper i det såkalte Porvoo-kirkefelleskapet møtes. Porvoo-kirkefelleskapet består av de anglikanske kirker på de britiske øyer og lutherske kirker i Norden og Baltikum. Williams skal også i audiens hos Kongen og møter både stats- og kirkeminister.

Fredag 7. oktober har Williams åpen gjesteforelesning i Universitetets gamle festsal i Oslo, og søndag 9. oktober taler han under gudstjenesten i Nidaros domkirke. Den norske kirke ved Bispemøtets preses, biskop Finn Wagle, og Mellomkirkelig råd er vertskap for Norges-besøk. Erkebiskopen var på et kort besøk i Trondheim i 2003 som taler ved avslutningsgudstjenesten under generalforsamlingen i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK).

Rowan Williams (f. 1950) ble innsatt som erkebiskop av Canterbury i 2003. Etter å ha tjenestegjort i ulike kirke- og universitetsstillinger, ble han professor i teologi ved Universitetet i Oxford i 1986. Han ble utnevnt til erkebiskop av Wales i 1992. Williams har skrevet en rekke bøker om kristendommens historie og spiritualitetshistorie. Han har også utgitt en diktsamling. Rowan Williams er medlem av Det britiske akademi fra 1990. (Kirkens informasjonstjeneste)

For nærmere opplysninger om biografi og bibliografi, se <http://www.archbishopofcanterbury.org>.

Fra programmet for erkebiskop Rowan Willians besøk i Norge 7.-12. oktober:

Fredag 7. oktober

1025: Erkebiskopen ankommer Gardermoen. Tas i mot på flyplassen av biskop Finn Wagle, Mellomkirkelig råds leder Ingrid Vad Nilsen og generalsekretærene Olav Fykse Tveit og Knut Erling Johansen, samt Storbritannias ambassadør.

1200: Audiens på Slottet.

1400: Besøk hos statsminister og kirkeminister på statsministerens kontor.

1515: Åpent foredrag på Universitetet i Oslo, Gamle festsal. Temaet: "Christian Thought and the Threat to the Earth".

Lørdag 8. oktober

1000: Symposium: A Common Europe i Oslo Militære Samfunn.

1415: Gjester den anglikanske menighet i Oslo, St. Edmunds Church. Evensong.

Søndag 9. oktober

1100: Gudstjeneste i Nidarosdomen. Deretter kirkecaffe, sightseeing til Stiklestad.

Mandag 10. oktober

1000-1400: Møte med økumeniske ledere.

1400: Besøk hos Trondheims ordfører

1500-1700: Møte med norske biskoper.

1930: Mottakelse for ledende biskoper i Porvoo-fellesskapet.

Tirsdag 11. oktober:

Porvoo Primates' Meeting (møte mellom de ledende biskopene fra kirkene i Porvoo-fellesskapet).

Onsdag 12. oktober:

Hjemreise fra Trondheim.

Til redaksjonen:

Pressen er velkommen til de åpne arrangementene. Det blir ingen pressekonferanse med erkebiskopen. Kontaktpersoner: Generalsekretær Knut Erling Johansen, 23 08 13 92, mobil 906 76 646, og Kirkens informasjonstjeneste, som vil ha pressetjeneste ved arrangementer i Oslo og Trondheim, mobil 48 99 12 05.

Pressekonferanse ved avslutningen av Bispemøtet 4. oktober

(30.09.2005)

Bispemøtet drøfter blant annet norsk asyl- og flyktningepolitikk med utgangspunkt i et dokument som legges fram for Kirkemøtet 2005. Høsten 2004 tok Bispemøtet initiativ til at kirken nå setter søkelyset på de etiske sidene ved asyl- og flyktningepolitikken. Se vedtak om dette her ([Sak BM 35/04 Etiske sider ved asyl- og flyktningepolitikken](#))

Biskopene drøfter i løpet av møtet også aktuelle utspill fra politikere og andre om "kjønnsnøytralt ekteskap". Saken står ikke på Bispemøtets sakskart, men det ventes likevel en kommentar fra Bispemøtet om dette.

Biskopene har videre behandlet hvordan kontakten skal være mellom biskop og prest når presten går ut av prestestilling i Den norske kirke. Det er omkring 3000 ordinerte prester i Norge, men under halvparten av dem er i ordinær menighetspresttjeneste.

På pressekonferansen deltar Bispemøtets arbeidsutvalg:

Biskop i Nidaros, Finn Wagle, Bispemøtets preses.

Biskop i Tunsberg, Laila Riksaasen Dahl, Bispemøtets visepreses.

Biskop i Agder og Telemark, Olav Skjevesland, medlem i Bispemøtets arbeidsutvalg.

[Se hele sakslisten for Bispemøtet her.](#)

Pressekontakt:

Kirkens informasjonstjeneste, mobil 48 99 12 05.

Norske og samiske ungdommer studerer forsoning i Sør-Afrika

(30.09.2005)

Forsoningsprosjektet i lulesamisk område er en direkte oppfølging av Sør-Hålogaland bispedømmes strategiplan for inneværende periode. Arbeidet har pågått siden 1. februar i år og varer i første omgang ut januar neste år. Sannsynligheten er stor for at prosjektperioden blir forlenget ytterligere et år. Prosjektet ledes av soknepresten i Hamarøy, Rolf Steffensen.

Dialog og utveksling

Forsoningsprosjektet består dels av dialogarbeid og dels av et utvekslingsprogram med Sør-Afrika.

Siden i vår har samer og nordmenn i regionen vært invitert til å delta i dialoggrupper. Der får samer og nordmenn anledning til å samtale om de smertefulle sidene ved livet i det to-kulturelle Nord-Salten. Ved å fortelle og lytte får de hjelp til å forstå sine egne og de andres opplevelser og erfaringer. Den første runden med dialoggrupper ble avholdt i vår, med svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne. En ny runde starter i oktober.

I utvekslingsprogrammet deltar norske og samiske unge i Nord-Salten og minoritets- og urfolksungdom fra Sør-Afrika. Den første utvekslingsturen til Sør-Afrika starter førstkommande lørdag, og varer i to uker. Der deltar fire ungdommer fra det to-kulturelle Nord-Salten, to fra Hamarøy og to fra Tysfjord. De fire er: Synnøve Sandberg (18), Åshild Thorp Steffensen (18), Inga Mikkelsen (20), Tor Erik Paulsen (22). Som reiseledere deltar Hilda Kristine Hansen, Kirkens Nødhjelps regionkonsulent i Tromsø og prosjektleder Rolf Steffensen.

Møte med biskop Tutu

Sør-Hålogaland bispedømme har valgt ut de fire ungdommene etter kunngjøring i Lokalavisa Nordsalten før sommeren. Tanken med utvekslingsprogrammet er at ungdom i Nord-Salten skal få hjelp til å se og forstå utfordringene i det to-kulturelle Nord-Salten i en større sammenheng - i lys av andre minoriteter og urfolksgruppers erfaringer og livssituasjon. For å ivareta behovet for gjensidighet legges det opp til gjensidig av en gruppe afrikanske unge allerede til vinteren. Det er etablert et tett samarbeid med Kirkens Nødhjelp som bidrar med kompetanse og kontakter.

Kirkens Nødhjelp har orientert erkebiskop Tutu om det pågående forsoningsarbeidet i lulesamisk område. Både verbalt og ved at han har invitert gruppa til å møte ham på sitt kontor, har Tutu signalisert at han ser på forsoningsinitiativet mellom nordmenn og samer som viktig.

En gruppe prester som arbeider blant de delene av den fargede befolkningen i Cape Town-området, som i dag, flere år etter apartheid, forsøker å finne tilbake til sin urfolksidentitet, har bedt om et møte med gruppa for å gjøre seg kjent med det norsk-samiske dialogarbeidet, og slik finne inspirasjon til sitt eget identitetsfremmende arbeid. Senere i uka skal gruppa besøke urfolkssenteret !Khwa ttu utenfor Cape Town, og det kjente Institute for the Healing of the Memories og Desmond Tutu Peace Centre.

Urfolk i Sør-Afrika

Siste uken i Sør-Afrika reiser gruppa langt nord i landet. Der skal de besøke den sør-afrikanske urbefolkningen San, og deres bosettinger. Der skal gruppa bli kjent med San-kulturens mange uttrykksformer, ikke minst musikk og dans. De unge deltakerne skal også treffe andre unge og besøke ulike utdanningsprosjekter.

Det har vært samtaler med ledelsen ved Knut Hamsun videregående skole i Hamarøy om mulighetene for å inngå en partnerskapsavtale mellom Sør-Hålogaland bispedømme og skolen, slik at det to-kulturelle dialogarbeidet blant ungdom og utvekslingsprogrammet, kan bli en del av skolens faste tilbud, knyttet til skolens samisk-seksjon og internasjonaliseringsprogram. Sør-Hålogaland bispedømme ser det som svært viktig å skape en sterkest mulig lokal forankring, og ser svært positivt til et eventuelt samarbeid med Knut Hamsun videregående skole.

Både Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd i Den norske kirke har ved flere anledninger satt fokus på behovet for forsoning mellom nordmenn og samer, etter mange tiår med undertrykkende fornorskningsspolitikk av samene. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson for prosjektet og reisen:

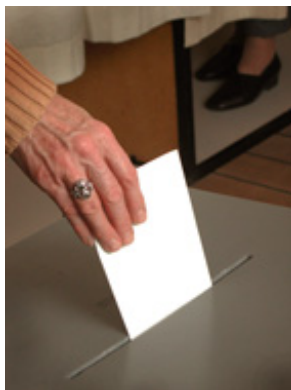
Rolf Steffensen, mobil 90 72 93 17,

e-post: rolf.steffensen@hamaroy-kirkekontor.no, rolf.steffensen@c2i.net

Nesten 10 prosent valgdeltakelse ved septembervalget

(04.10.2005)

[Det er din kirke](#)
[Det er ditt valg](#)

60.000 kirkemedlemmer benyttet stemmeretten ved kirkevalget i september. De resterende 1.000 menighetene skal ha valg 9.-16. oktober. Ved valget for fire år siden ble valgprosenten bare 2,9 i de menighetene som hadde valg i oktober.

Håper på positiv smitteeffekt

- For fire år siden fikk ikke mer enn 100 menigheter anledning til å gjennomføre menighetsrådvalget samtidig med stortingsvalget. I de menighetene deltok ni prosent av de stemmeberettigede ved valget i 2001. Ved 2005-valget har tre ganger så mange menigheter hatt valg samtidig med stortingsvalget samtidig som den gjennomsnittlige oppslutningen har økt. Nå håper vi tendensen til økt oppslutning vil smitte over på det store flertallet av menigheter som arrangerer menighetsrådvalget 9.-16. oktober, sier seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet. Årets rekord har den lille menigheten Hodalen i Tolga kommune med over 74 prosents valgoppslutning, (40 av de 54 stemmeberettigede stemte ved valget der.)

I Hamar bispedømme har hele 76 av 165 menigheter valgt å gjennomføre menighetsrådvalget samtidig med stortingsvalget. Mer enn 17.000 kirkemedlemmer har allerede stemt i Hamar bispedømme og valgprosenten i disse 76 menighetene ligger på 13. I Møre ble valgprosenten over 15,3 i de 27 menighetene som hadde septembervalg her.

Valgresultatene er tilgjengelig på nettet

Mens valgresultatene ved tidligere menighetsrådvalg er skrevet ned i papirskjema og sendt i posten til bispedømmerådet, skjer all innberetning av resultater denne gang i et elektronisk skjema som lagres i en nasjonal database. Valgresultatene gjøres fortløpende tilgjengelig for allmennheten på kirkens internettsider på www.kirken.no/valg. (Klikk på bildet under).

For	Antall valgte medlemmer						
	Totalt antall valgte medlemmer	Antall valgte kvinnelige medlemmer	Prosentandel kvinnelige medlemmer	Antall valgte mannlige medlemmer	Prosentandel mannlige medlemmer	Antall valgte medlemmer som var under 30 år	Prosentandel medlemmer som var under 30 år
Agder og Telemark	174	99	56,9	75	43,1	14	8,0
Bjørgvin	154	85	55,2	69	44,8	11	7,1
Borg	56	32	57,1	24	42,9	7	12,5
Hamar	429	252	58,7	177	41,3	20	4,7
Møre	162	97	59,9	65	40,1	8	4,9
Nidaros	102	101	55,5	81	44,5	10	5,5
Nord-Hålogaland	114	79	69,3	35	30,7	4	3,5
Oslo	104	58	55,8	46	44,2	11	10,6
Stavanger	126	77	61,1	49	38,9	13	10,3

I år kan mange 15-åringer stemme

Alle som er medlemmer i Den norske kirke, som er fylt 18 år før utgangen av 2005, som bor i soknet

og har stemmerett ved offentlige valg, kan stemme og stille til valg til menighetsråd. Ved å kontakte det lokale menighetskontoret, kan en få mer informasjon om hva menighetsrådet der er opptatt av og hvordan det arbeider.

I mange menigheter er stemmerettsalderen ved årets menighetsrådsvalg senket fra 18 til 15 år, som er den religiøse myndighetsalderen. Dette skjer med hjemmel i kirkeloven som ble endret tidligere i år, slik at det er åpnet for forsøk med lavere stemmerettsalder. Kirkemedlemmer må likevel være 18 år for å kunne stå på liste og bli valgt inn i menighetsrådet.

En del steder er det gitt tillatelse til å prøve ut en ny ordning med valg til felles menighetsråd for to eller flere sokn. Det velges da et visst antall representanter fra hvert sokn til et felles menighetsråd. Over 40 sokn deltar i et slikt forsøk. Dessuten er det en rekke menighetsråd som velger felles menighetsråd, som også vil opptre som fellesråd.

I år gjør en del menigheter også forsøk med å innføre valg på halvparten av menighetsrådet annethvert år. Dette er en ordning som skal sikre bedre kontinuitet ved at hele menighetsrådet ikke kan bli skiftet ut samtidig ved senere valg.

20.000 kandidater - 9.000 skal velges

I år er det 21. gang det avholdes menighetsrådsvalg i Den norske kirke etter at rådene ble lovfestet i 1920. Landets 1300 menigheter styres i stor grad av menighetsrådene, som har mellom 4 og 10 valgte medlemmer. Flere enn 20.000 navn står på valglistene ved høstens menighetsrådsvalg, og av disse skal det velges 9.000 medlemmer og 6.500 varamedlemmer.

Frivilliges lederansvar

Den norske kirkes organisasjonsstruktur er basert på at frivillige valgte gis lederansvar ved siden av og sammen med kirkens ansatte. Menighetsrådene er grunnenheten i kirkens rådsstruktur som på nasjonalt nivå representeres av Kirkemøtet. Menighetsrådet er soknets styringsorgan og velger blant sine medlemmer representanter til kirkelig fellesråd. Menighetsrådet har ansvar for undervisning, omsorgsarbeid (diakoni) og kirkemusikk. Det er menighetsrådet som bestemmer hvem det skal samles inn penger til under gudstjenesten, hvordan kirkehuset skal brukes og hvordan menigheten samarbeider med andre instanser i lokalsamfunnet. Menighetsrådet har også ansvar for at konfirmantene får en innholdsrik konfirmanttid. (Kirkens informasjonstjeneste)

Erkebiskop Williams tok opp ressursrettferdighet

(07.10.2005)

Forelesningen til erkebiskop Williams hadde tittelen ”Kristen tenkning og trusselen mot jorda”. Han satte søkelyset på det han mente var noen av de mest brennende økologiske problemområdene i vår tid.

– Knappheten på ressurser representerer et moralsk spørsmål, mente han. – Det er en fundamental rett å ha tilgang til livsnødvendige goder. Men når det blir kamp om ressursene, skapes det også urettferdighet. Hvis vi ikke kan få bukt med ressursrettferdigheten, har vi ingen framtid, sa erkebiskopen.

Til alles fordel

Williams tok utgangspunkt i at de globale klimaendringene for tiden står i fremste rekke i den økologiske debatten. Imidlertid valgte han å diskutere nærmere tre underliggende problemområder, nemlig havforurensning, knapphet på vann og problemet med synkende oljeproduksjon. Han gikk i særlig inn på oljespørsmålet.

– Vi har opptrådt og fortsetter å opptre som om oljen aldri vil ta slutt, sa erkebiskopen. – Det er en utfordring for vår livsstil. Oljen kommer i stor grad fra ustabile områder i verden, hvor det pågår en rekke konflikter. Økende oljeknapphet vil bidra til å øke konfliktnivået ytterligere i disse områdene. Derfor blir knapphet på olje en trussel mot oss alle, på samme måte som knapphet på vann.

Rowan Williams belyste de moralske sidene ved dette ut fra ulike teologiske tilnærminger både fra østlig og vestlig tradisjon. Han oppsummerte slik: – Omsorg for omgivelsene er avgjørende viktig. Rent vann og uforgiftet mat er til alles fordel, ikke bare til fordel for noen. Den regjering som ikke inkluderer dette i sitt program, begår en stor feil.

Konge og statsminister

Tidligere på dagen ble den anglikanske erkebiskopen mottatt i audiens av HM Kong Harald. Han ble fulgt av den britiske ambassadøren i Norge Mariot Leslie og biskop Finn Wagle.

Statsminister Bondevik tok imot erkebiskop Williams på sitt kontor.

Statsminister Kjell Magne Bondevik tok imot erkebiskopen på sitt kontor. Kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland var også med på møtet, sammen med den britiske ambassadøren, biskop Wagle og en håndfull ledere fra den engelske og norske kirke.

Lørdag skal erkebiskop Williams delta på et Europa-symposium som Mellomkirkelig råd har invitert til i Oslo. Seinere på dagen besøker han swn engelske St. Edmund's Church i Oslo, før han reiser til Trondheim hvor han skal preke på høymessen i Nidarosdomen søndag formiddag.

Ledende biskoper

Mandag vil erkebiskopen møte 35 ledere for ulike kirkesamfunn på en økumenisk samling i Trondheim, og seinere på dagen står de norske biskopene for tur. Tirsdag holdes det fjerde møtet mellom de ledende biskopene i Porvoo-fellesskapet, det vil si de lutherske kirkene i Norden og Baltikum, samt de anglikanske kirkene på De britiske øyer.

Rowan Williams (f. 1950) ble innsatt som erkebiskop av Canterbury i 2003. Etter å ha tjenestegjort i ulike kirke- og

universitetsstillinger, ble han professor i teologi ved Universitetet i Oxford i 1986. Han ble utnevnt til erkebiskop av Wales i 1992. Williams har skrevet en rekke bøker om kristendommens historie og spiritualitetshistorie. Han har også utgitt en diktsamling. Rowan Williams er medlem av Det britiske akademi fra 1990. (Kirkens informasjonstjeneste)

Den norske kirke er begeistret for fredsprisen

(07.10.2005)

Uttalelsen lyder slik:

Den norske kirke har med begeistring mottatt meldingen om at Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) og dets direktør, Mohamed ElBaradei, er tildelt Nobels fredspris for 2005. Dette byrået nedlegger en tålmodig og krevende innsats for å gjøre vår klode tryggere. Trusselen fra atomvåpnene er fortsatt helt reell, ikke minst på grunn av faren for ukontrollert spredning av slike våpen. Årets fredspris bidrar til å rette søkelyset mot denne fare, som ikke har vært tatt tilstrekkelig alvorlig. Den norske kirke har lenge pekt på at bruk av slike våpen på en grunnleggende måte vil ødelegge selve skaperverket, og derfor blir et uttrykk for menneskets opprør mot Gud. Bruk av atomvåpen vil alltid kunne skape så stor ødeleggelse at det ikke kan aksepteres. Produksjon og spredning av slike våpen må derfor motarbeides av alle gode krefter. Det gjelder både politiske myndigheter og aktører i det sivile samfunn som målbærer dette engasjementet i det offentlige rom.

*Biskop Finn Wagle, preses for Bispemøtet
Generalsekretær Olav Fykse Tveit, Mellomkirkelig råd*

IAEA og ElBaradei

Den norske nobelkomiteen kunngjorde fredag formiddag at Nobels Fredspris for 2005 går til Det internasjonale atomenergibyrået IAEA og generaldirektøren Mohamed ElBaradei.

Organisasjonen har den siste tiden vært spesielt i fokus i forbindelse med forsøket på å løse striden med Nord-Korea og Iran på fredelig vis. El Baradei har vist at han står for en utholdende forhandlingslinje i arbeidet sitt.

138 land er medlemmer i IAEA, og hovedoppgaven har vært å sikre en trygg og fredelig utnyttning av kjernekraft, forhindre spredning av kjernevåpen, og å bistå mindre utviklede land med å bruke atomteknologi innen landbruk og helse. IAEA har hovedkvarteret sitt i Wien. (Kirkens informasjonstjeneste)

– Vi trenger mer følsomhet for helligheten i miljøet

(09.10.2005)

- Den jødisk-kristne tradisjon som vi er en del av, blir ofte beskyldt for grådighet og overgrep mot naturen. Dersom vi skal ta et reelt ansvar for jorda, må vi legge bak oss denne spesielle religiøse arven. Vi må finne andre måter å definere vår oppgave på. Vi må finne en vei som er mer følsom for helligheten i miljøet omkring oss, sa erkebiskop Williams i prekenen.

Siterte Luther

Han tok utgangspunkt i Bibelens første kapittel der Gud ber mennesket herske over jorda og legge den under seg. Mange har sagt at dette var begynnelsen til historien om hvordan menneskeheten har plyndret og ødelagt jorda for egen vinnings skyld.

- Kanskje vi bedre kan forstå Guds befaling om "å legge jorden under dere" dersom vi ser på befalingen som et bud om at vi selv ikke må bli erobret av verden omkring oss, sa Williams, som brakte inn Luthers lære om et kristenmenneskes frihet i prekenen.

- Menneskene er frie, sa Luther. Deres verd er ikke en frukt av eller avhengig av deres egne gjerninger, men friheten har sin grunn i Guds kjærlighet. Dette understreker evangeliet til stadighet. Vi trenger ikke være engstelige. Gud øser ut sin nåde over sine skapninger. Han kler dem med herlighet, gir dem hva de trenger for å leve – enten livet er langt eller kort.

Gudstjenesten foregikk dels på norsk og dels på engelsk. Erkebiskop Williams imponerte med feilfri lesing av liturgiske ledd på norsk. Også salmevalget vitnet om det norsk-engelske kirkefelleskapet ved at en rekke av salmene som ble sunget, har sitt opphav på de britiske øyer.

Vi er en del av det skapte

- Jesus forteller oss at vi må se på oss selv som en del av det skapte. Vår verdi er gitt ved at skaperverket er formet av Guds kjærlighet, fortsatte Williams i prekenen. - Vi må se på oss selv og alle skapninger slik Gud ser hele sitt skaperverk. Det betyr, sier han, at mennesket på den ene side har en suveren frihet – men på den annen side en frihet som skal brukes til å realisere Guds rettferdighet i forhold til skaperverket. Derfor må vi forlate kampplassen der vi forsøker å tvinge skaperverket til å tilfredstille våre behov – og hvor målet utelukkende er materiell trygghet. Bare når dette skjer, er rettferdighet en mulighet. Når det ikke skjer, får urettferdigheten plass.

- Spørsmålet om miljøet er egentlig et spørsmål om rettferdighet. Det handler om å oppføre seg og innrette seg slik at alle får og har den samme adgang til de goder Guds skaperverk er fullt av.

- Vår jødiske-kristne tradisjon taler ikke bare med én røst om hvordan vi skal oppføre oss i Guds verden. Denne tradisjonen gir oss ikke ubegrenset tillatelse til å utnytte skaperverket. Den tegner også for oss et bilde av hva sann menneskelighet egentlig er. Det forteller oss at vi alltid står i fare for å ende i umenneskelige måter å forholde oss til hverandre og til verden på. Men det viser oss også veien til frihet; - den frihet Jesus snakker om. Det er den frihet som søker Guds rike og Guds rettferdighet – uten hensyn til den risiko vi måtte løpe. Det er den frihet som vet at våre verdier ikke er avhengig av hvordan vi best kan sikre oss selv – eller ikke engang hvor godt vi lykkes i vår søken etter rettferdighet – men som bygger på at Guds kjærlige blick er vendt mot oss, sa erkebiskop Williams. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kyrkjeleiarar frå mange konfesjonar møtte erkebiskopen av Canterbury

(11.10.2005)

Ei slik økumenisk leiarsamling har blitt ei årvisst hending i regi av Noregs kristne råd. Forsamlinga ber tydeleg preg av at dei er trygge på kvarandre og aksepterer eigenarten til den enkelte. Her møtast representantar for Den katolske kyrkja, Den ortodokse kyrkja, Metodistkyrkja, pinsevevannar, kvekarane, baptistane, Oslo kristne senter, Den tyske kyrkjelyden, Frelsesarmeen, Den evangelisk-lutherske frikyrkja og Den norske kyrkja.

Tre innleiarar sette dagsorden for møtet. Generalsekretær Olav Fykse Tveit snakka om einskap og ansvarskjensle. Kommandør i Frelsesarmeen Gudrun Lydholm tok opp diakonien som kyrkjas vere eller ikkje vere, og Ola Breivega frå den ortodokse Heilage Nikolai kyrkjelyden heldt eit sjølvransakande innlegg om sitt eige kyrkjesamfunn.

Erkebiskop Williams gav respons på dei tre innlegga. Han greip fatt i eit sitat frå kyrkjefaderen Ireneus som Breivega hadde brukt: "Der Anden er, er kyrkja." Han meinte desse orda bant dei tre innleiingane saman. Anden er også eit kjennemerke på den kristne diakonien. – Om ikkje diakonien er drive av Anden, så, boktaveleg talt, Gud hjelpe oss, sa han.

Diakoni og ungdom

Samtalen som følgde handla mykje om diakoni. Men også ei anna sak kom i fokus etter at Per Otto Gullaksen tok ho opp. Han meinte at i lokaløkumenikken er det mange unge som ikkje lenger ser skilnaden på kyrkjesamfunna, og ikkje skjønner kvifor ein held på dei ulike konfesjonane.

Rowan Williams sa seg einig i at tradisjonelle konfesjonelle skiljeliner spelar ei stadig mindre rolle for unge kristne. Grupper som Taize og Iona trekk til seg unge utan å spørje etter konfesjon. Eg seier ikkje om det er bra eller dårleg, men konstaterar at slik er det.

Gudrun Lydholm meinte det kan vere noko bra ved at ungdom ikkje bryr seg om skiljeliner, men frykta at det er uttrykk for ein haldning der ein går hit og dit etter dei beste tilboda. Då kan lett noko av djupna i trua og ansvarskjensla gå tapt, sa ho.

Viktig med sjølvkritikk

Generalsekretær Ørnulf Steen i Noregs kristne råd seier til Kyrkjas informasjonsteneste at det er viktig å møtast slik på tvers av kyrkjesamfunna for å snakke saman om kva det tyder å vere kyrkje.

- Denne gongen tok vi opp diakonien som samlande element for kyrkjene, også lokalt. Det er eit område der ein kan utrette mykje saman. Eg er også glad for at mange har vilje til å vere sjølvkritisk i høve til sin eigen tradisjon. Det treng vi alle å vere for å kunne bygge vidare på fellesskapen mellom oss. Utan at vi kan sjå sjølvkritisk på oss sjølv, blir det også vanskelegare å kunne ta imot noko frå andre, meiner Steen.
(Kirkens informasjonstjeneste)

[Her er biletet i høg oppløysing.](#)

Samisk ungdom drøfter den gamle samiske religionen

(11.10.2005)

- Mange samiske unge er opptatt av den gamle samiske religionen. Da samene ble ”kristnet” ble den gamle religionen ansett som synd. Også samiske uttrykksmåter ble stemplet som synd og hedenskap. Dette har fortsatt ringvirkninger i dag. Samisk er blitt omtalt som hedensk språk, og for mange oppleves ikke det samiske godt nok i møtet med Gud. Dette vil vi gjøre noe med! sier Arve Vesterfjell, som er nestleder i SKRU.

I samisk tenkemåte er mennesket alltid en del av helheten, der ett element ikke kan tas bort eller endres uten at helheten rokkes. Vesterfjell peker på at denne helheten, og dermed selvbildet, rokkes når språket og kulturen blir karakterisert som noe mindreverdige.

- En del av identitetsbyggingen er å lære om sin egen historie. Siden de fleste av oss samer ikke har lært det på skolen, må vi lære det andre steder, sier han.

- Elementer fra den gamle samiske religionen lever videre i dag. Fortellertradisjonen, og deler av virkelighetsbildet er fortsatt levende. Dette vil vi ta for oss på samlingen på Oppdal. Vi vil imidlertid understreke at det å få kunnskap om den gamle samiske religionen ikke er ensbetydende med å skulle begynne å praktisere sjamanisme, sier Arve Vesterfjell. (Kirkens informasjonstjeneste)

Påmelding snarest mulig til: line.skum@kirken.no

Kontaktpersoner:

Arve Vesterfjell, nestleder i SKRU: e-post: arve@organizer.net

tlf.: 41 51 32 27

Kirsti Guvsám, fagkonsulent for SKRU: e-post: kirsti.guvsam@kirken.no

tlf.: 90 83 56 49.

-Vi vil uttrykke dyp sorg og medfølelse

(11.10.2005)

-Omfanget av katastrofene i Asia og Guatemala er ennå ikke kjent, men allerede nå er det klart at svært mange mennesker er rammet både direkte og indirekte," sier generalsekretær Ørnulf Steen i Norges Kristne Råd. Han understreker at kirkenes respons må innebære at konkret hjelp til dem som er rammet går hånd i hånd med forbønn for alle som er berørt.

-Når det gjelder den konkrete nødhjelpen, må kristne samarbeide med alle som arbeider for dem som nå trenger hjelp, sier Steen og minner om at katastrofene fører til langsiktige behov for hjelp.

-Gjennoppbyggingen på de stedene som er rammet, vil strekke seg over måneder og år. Jeg vil oppfordre kirkene til å huske på dem som er berørt også etter at den første perioden med stor oppmerksomhet om behovene er over, sier generalsekretær Steen.

Tid for å invitere på besøk

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, som også er medlem av styret for Norges Kristne Råd, ser en dobbel diakonal utfordring til kirken:

-Gjennom Kirkens Nødhjelp og andre organisasjoner må kirkene bistå der katastrofene har rammet. Dessuten er det en oppgave for menighetene, særlig på steder der det bor mange mennesker med røtter og familie i Pakistan, å vise omsorg for dem som er berørt. Kanskje er dette tiden for å ringe på hos en nabo eller invitere inn på besøk, sier generalsekretær Fykse Tveit, som også understreker at fortvilelsen og bønnen må få rom i gudstjenestene.

- Jeg håper at alle menigheter i Den norske kirke vil ta dem som er rammet av katastrofene med i sine forbønner under gudstjenestene kommende søndag, sier Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

Hele uttalelsen fra styret i Norges Kristne Råd lyder slik:

Naturkatastrofer tar liv

Jordskjelvet i Asia og orkanen i Guatemala har rammet millioner av mennesker. Mange som bor i vårt land opplever at nær familie, slekt og venner er direkte berørt.

Norges kristne råd, i sitt styremøte 10. oktober, vil uttrykke dyp sorg over alle de menneskeliv som er tapt og medfølelse med dem som er berørt av det som har skjedd. Som ledere for kristne kirker i Norge vil vi oppfordre alle mennesker i vårt land, og i særdeleshet medlemssamfunnene i Norges kristne råd til å

- vise omsorg for dem i våre lokalsamfunn som på ulike måter er rammet av katastrofene.

gi til de organisasjoner som driver nødhjelpsarbeid i katastrofeområdene.

be for alle som er rammet og for dem som arbeider for å avhjelpe den nød katastrofene har forårsaket. Spesielt oppfordrer vi menighetene til å ta alle berørte med i forbønnen under møter og gudstjenester.

Som menigheter er vi kalt til å rekke ut en hånd til dem i våre lokalsamfunn som rammes av uvisshet og sorg. Som kirker i den rike delen av verden har vi et særskilt ansvar for å vise solidaritet og å handle når katastrofer rammer andre deler av verden. Gjennom Kirkens Nødhjelp har kirkene i Norge en tilstedeværelse og et instrument til bruk i de rammede områdene.

Trondheim 10. oktober 2005

-Viktig at trosopplæring følges opp i budsjettet

(14.10.2005)

-Jeg forventer at den nye Stoltenberg-regjeringen minst vil opprettholde en bevilgning på 23 millioner, ut fra signalet i deres regjeringsplattform om at trosopplæringsreformen skal videreføres. En mindre økning enn Bondevik-regjeringens forslag vil vanskeliggjøre gjennomføringen av reformen. Dette er en reform som er av grunnleggende betydning for at Den norske kirke fortsatt skal kunne være en folkekirke, sier Pettersen.

-I den politiske plattformen for de rødgrønne er det lagt stor vekt på det forebyggende og miljøskapende arbeid for barn og unge, og Stoltenberg-regjeringen ønsker å legge til rette for at tros-og livssynssamfunnenes sosiale og diakonale arbeid kan styrkes. I arbeidet med å realisere dette er trosopplæringsreformen et svært godt verktøy, sier kirkerådsdirektøren.

Med en opptrapping på 23 millioner og videreføring av tidligere bevilgning vil det i 2006 være 78 millioner kroner til disposisjon for trosopplæring. 35 prosjekter i 65 menigheter fikk innvilget støtte til forsøk med trosopplæring i 2005. Medregnet de 43 forsøkene som ble satt i gang i 2004, mottar nå 164 menigheter i Den norske kirke prosjektstøtte til nye initiativ innen kirkens barne- og ungdomsarbeid. Men interessen er mye større. Tre fjerdedeler av Den norske kirkes 1300 menigheter har søkt om midler til lokale prosjekter innen trosopplæring for barn og unge mellom 0 og 18 år.

I budsjettforslaget er det foreslått en økning på 6 millioner kroner til tiltak til styrking av prostetjenesten.- Dette er en gledelig økning i forhold til årets bevilgning. En slik styrking av prostetjenesten vil på en positiv måte styrke det lokale kirkelige samarbeidet, sier Pettersen.

Satser på at bedring av kommuneøkonomien vil hjelpe

92,5 millioner kroner er foreslått i statstilskudd til de kirkelige fellesrådene, inkludert midler avsatt til sentrale tiltak som skal være med på å redusere fellesrådenes utgifter over tid, så som en kirkebyggdatabase og bedre forsikringsordning.

-Her hadde vi ønsket en mer offensiv holdning fra Bondevik-regjeringen. Stortingsmeldingen fra juni år om kirkens økonomi forutsatte en stimulering av det kirkelige reformarbeidet. Den nye regjeringen har varslet en bedring av kommuneøkonomien med 5,4 milliarder, og vi regner med at det også vil føre til en vesentlig bedring av den trange lokalkirkelige økonomien, sier Pettersen.

Kirkerådsdirektøren er glad for forslaget om 500 millioner i rentekompensasjon for istandsetting av kirkebygg.

-Men dette er bare ett av flere økonomiske tiltak som må til for å stoppe det omfattende forfallet i vedlikehold av kirkebygg. Vi har forventninger til den nye rødgrønne regjeringen og gleder oss over at den har varslet at den vil legge til rette for et styrket vedlikehold av kirkebygg, sier Pettersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen, tlf. 23 08 12 10, mobil 48 99 12 10.

Kirken vil ha økt markedsadgang for u-land

(19.10.2005)

Komiteen for internasjonale spørsmål under Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (KISP) kom på sitt møte 13. – 14. oktober med følgende uttalelse:

"Internasjonal handel er viktig for ethvert lands mulighet for utvikling. Likevel er det mange sider ved dagens internasjonale handelsregime som står i veien for utvikling i de fattigste landene. I løpet av de siste ti – femten årene er handelsagendaen blitt utvidet og omfatter i dag nye sektorer som tjenester, investeringer, reguleringer og andre handelsrelaterte emner som f.eks. patentrettigheter. Økningen i antall internasjonale handelsavtaler vitner både om viktigheten av denne handelen og om en inkludering av langt flere land enn tilfellet var for bare ti år siden.

Internasjonal handel inngår i forvaltningen av Guds skaperverk. Til det beste for menneskene har Gud gitt oss muligheten til å dyrke jorden og dele godene mellom oss. Internasjonal handel må derfor være et middel for å sikre en rettferdig og bærekraftig fordeling av verdens goder mellom alle mennesker – fattig som rik. I forvaltertanken ligger det et påbud om at handel verken fører til utnyttning av mennesker eller naturressurser, men derimot reguleres av lover som sikrer en rettferdig fordeling og et bærekraftig virke.

Norge har lenge vært en forkjemper for menneskerettigheter også i andre deler av verden. KISP mener det er en helt avgjørende forutsetning at det internasjonale handelsregimet utvikles innenfor rammene av de internasjonale menneskerettighetskonvensjonene. KISP er bekymra for en utvikling der internasjonal handel kan utvikle seg på bekostning av disse rettighetene, og mener at Norge må være tydelig i å prioritere en rettighetsbasert og utviklingsfremmende agenda i de internasjonale forhandlingene. KISP vil oppfordre Regjeringa til i større grad å søke allianser med land som deler denne utviklingspolitiske agendaen, framfor de mer tradisjonelle alliansene basert på våre nasjonale næringsinteresser.

KISP vil understreke viktigheten av et multilateralt handelssystem som en motvekt til bilaterale og regionale avtaler. I et multilateralt system vil alle land uansett størrelse og økonomiske situasjon være underlagt de samme reglene. Her vil også små og sårbare land lettere finne sine alliansepartnere.

De 147 medlemslandene i WTO er nå inne i nye forhandlinger i den såkalte Doha-runden (Utviklingsrunden). Noe av ideen med denne runden er å bøte på utfallet fra forrige forhandlingsrunde hvor flesteparten av utviklingslandene kom dårligere ut enn antatt. Beregninger viser at mange land ble påført store kostnader gjennom avtalen om immaterielle eiendomsrettigheter (TRIPS) og avtalen om handel med tjenester (GATS), mens de ikke fikk den tilgangen til markedene i Nord for jordbruksvarer og tekstilvarer, som de var lovet.

Den store gruppen med utviklingsland i WTO er ikke homogen hva gjelder handelsinteresser. Mens noen er opptatt av markedsadgang i Nord for sin eksportindustri (offensive interesser), er andre mest opptatt av å beskytte sine egne markeder mot billig import, ofte som et resultat av subsidier og dumping. Dette truer livsgrunnlaget til landenes egne bønder og arbeidere.

Norge bør i første omgang jobbe for et differensierende handelsregime som fremmer økt markedsadgang for jordbruksproduserende u-land og gir både MUL (Mindre utviklede land) og fattige bønder i mellominntektsland rett til å beskytte sin egen produksjon. Norge må i WTO jobbe for en avvikling av alle eksportsubsidier og en legitimisering av statlig støtte til landbruket som ikke

på noen måte resulterer i eksport av overproduksjon. KISP gir sin fulle tilslutning til at et norske bærekraftig landbruk er avhengig av statlig støtte, men mener at denne støtten må gis uavhengig av produksjon. KISP vil uttrykke en sterk bekymring for det presset som i WTO legges på å redusere tollsatsene før støtten til landbruket har fått en ny form som ikke fungerer produksjonsdrivende. Å starte med tollreduksjoner vil utelukkende komme det industrielle jordbruket til gode på bekostning av mindre og sårbare jordbruksprodusenter.

KISP vil også uttrykke bekymring for det presset som legges på mange utviklingsland for å utvide tjenesteavtalen (GATS). Mange steder vil dette føre til en privatisering og liberalisering av viktige tjenester som helse, utdanning og vannforsyning, og følgelig kunne innskrenke disse grunnleggende rettighetene for de aller fattigste. Norge må jobbe for en restriktiv utvidelse av GATS-avtalen hvor utviklingslandenes rett til å unnta slike tjenester fra avtalen opprettholdes. Dette må også gjelde for bilaterale handelsavtaler som Norge inngår i regi av EFTA. Innfrielse av grunnleggende menneskerettigheter må ikke gjøres betinga av velstand.

Videre vil KISP henstille den norske regjeringen til å ikke la kravet om markedsadgang på norsk fisk komme i veien for fattige lands rett til å utvikle en egen næringsstrategi for denne sektoren. Vi vil understreke det behovet fattige lands fiskere har for beskyttelse av sin næring for å opprettholde sitt eget livsgrunnlag.

Til slutt må Norge jobbe aktivt for en revidering av TRIPS-avtalen. Dette er lovet i avtalen fra Uruguay-runden, men har enda ikke funnet sted. I dag opplever mange fattige land at store multilaterale selskaper benytter deres tradisjonelle kunnskap og biologiske mangfold til å tjene store penger ved hjelp av patentrettighetene i TRIPS-avtalen. Norge må ta den økte bekymringen til mange utviklingsland på alvor og kreve at informert samtykke og en rettfærdig utbyttedeling blir slått fast i TRIPS-avtalen. Norge må også støtte u-landene i deres motstand mot avtalens konsekvenser for mulighetene til selv å produsere dataprogramvare og de hindringer som legges for generell teknologioverføring.

Mens det er Regjeringens konstitusjonelle ansvar å føre forhandlingene på vegne av Norge, er det Stortinget som skal gi mandatet for disse forhandlingene. KISP vil gi sin tilslutning til de punkter i den nye regjeringens plattform som omhandler åpenhet rundt de norske forhandlingsposisjonene. Internasjonale handelsavtaler dreier seg ikke bare om norske næringsinteresser, men også om utvikling for verdens fattige og sikring av deres menneskerettigheter."

Kontaktperson: Leder i KISP, Raag Rolfsen, mobil 99 20 86 16

Drømmefangersøndag i kirken

(19.10.2005)

TV-gudstjeneste

På en utendørs forbønngudstjeneste i Moldova har NRK gjort opptak for sending under årets TV-aksjon 23. oktober. Moldova er Europas fattigste land, og de unge kvinnene i landet er blant de mest utsatte for menneskehandel i Europa. Fra Norge kom prost Trond Bakkevig, og han oppfordrer i sin bønn til omsorg og fellesskap med kvinner som har blitt utsatt for trafficking.

-Vi er kalt til å arbeide for kvinners frihet og rett til et eget liv. Vi er kalt til å kjempe for at kvinner ikke skal bli ført bort og tvunget til å selge sin kropp, sa Bakkevig.

KISP ber regjeringen bekjempe vold mot kvinner

Komiteen for internasjonale spørsmål under Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (KISP) uttrykker også støtte til TV-aksjonen og oppfordrer menigheter og enkeltpersoner til å delta som bøssebærere og støtte opp om aksjonen. KISP sier i en uttalelse fra sitt møte før helgen, at kampen for å bedre kvinners situasjon er et spørsmål om anerkjennelse og implementering av rettigheter, og ikke et spørsmål om hjelp

eller veldedighet.

- Norge fremstilles ofte som et foregangsland i kampen for kvinners rettigheter. Samtidig utsettes et stort antall kvinner i vårt land daglig for vold i hjemmene. Tusenvis av kvinner lever i prostitusjon, mange av dem som del av den organiserte slavehandelen. Kvinners lønnsnivå for samme arbeid ligger under menns, og på tross av at kvinner gjennom mange år har gjennomgått høyere utdanning på lik linje med menn, er det likevel ikke en jevn fordeling mellom kvinner og menn i styreverv og toppstillinger innenfor utdanning, i næringslivet og i kirken, mener KISP.

I sin uttalelse kommer KISP blant annet med en rekke innspill til regjeringen. Komiteen:

-ber om at regjeringen sikrer krisesentrene for kvinner en trygg økonomi.

-ber regjeringen sette kampen mot moderne slavehandel av kvinner høyt på sin dagsorden, både nasjonalt og internasjonalt.

-ber regjeringen jobbe for at tiltak for bekjempelse av vold mot kvinner blir løftet opp i Norges internasjonale engasjement for utvikling, fred og forsoning.

-ber regjeringen iverksette tiltak for at vold mot kvinner i hjemmene får plass i forskning og offentlig debatt.

-ber regjeringen prioritere opprettelsen av voldsmottak og tilbud til voldsutøvere.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Bispemøtets preses, biskop Finn Wagle besøker tysk søsterkirke

(20.10.2005)

Berlin-besøker skjer etter initiativ fra den norske ambassadøren i Berlin, Bjørn Tore Godal. Gudstjenesten inngår i en rekke arrangementer i Berlin som markerer 100 år med diplomatiske forbindelser mellom Norge og Tyskland. Som bakgrunn for sitt besøk legger biskop Wagle også stor vekt på de mange århundrer med sterke kirkelige og kulturelle bånd mellom de to land.

Mandag fortsetter besøket hos generalsekretær Wilhelm Hüffmeier i sekretariatet for Fellesskapet av evangeliske kirker i Europa (Leuenberg-fellesskapet). Den norske kirke sluttet seg til Leuenberg-konkordien under Kirkemøtet i 1999. Leuenberg-konkordien fra 1973 bilegger splittelsen mellom de reformerte og lutherske kirkene i Europa og gir grunnlag for alter- og prekestolfellesskap mellom de hundre kirkene som har underskrevet konkordien.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Samarbeidsråd for barne- og ungdomsarbeid

(28.10.2005)

[Hent en stor utgave av bildet her](#)

Ved etableringen har SBU disse medlemmene: Norges kristelige student og skoleungdomslag (NKSS), Norges Søndagsskoleforbund, Norges Speiderforbund, Norges KFUK-KFUM, NMS U, Ung Kirkesang, Acta - Barn og unge i Normisjon, Norges KFUK-KFUM-speidere og Kirkerådet. IKO deltar i tillegg med observatørstatus.

Rådet skal møtes 2-3 ganger i året og ledervervet går på omgang mellom organisasjonene for ett år om gangen. SBU har ingen egen økonomi. Alle kostnader dekkes av medlemmene selv, men rådet får sekretær stilt til rådighet innenfor de rammer Kirkerådet bestemmer.

- Formålet med etableringen av SBU er å styrke samarbeidet mellom kirkens nasjonale organer og organisasjonene. Vi tror dette vil være nyttig for å styrke det lokale barne- og ungdomsarbeid i menighetene og i medlemsorganisasjonenes lokale lag, sier assisterende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg.

I vedtektene skisseres følgende oppgaver for samarbeidsrådet:

- være rådgivende overfor Kirkerådets sekretariat i spørsmål som angår barne- og ungdomsarbeidet i Den norske kirke,
- drøfte saker som angår barne- og ungdomsarbeidet i Den norske kirke og som er under forberedelse til Kirkerådet, Ungdommens Kirkemøte eller Kirkemøtet. Disse skal normalt legges frem til uttalelse i SBU,
- anmelde saker til behandling på Ungdommens kirkemøte innen gitte frister,
- styrke kontakt og kommunikasjon, herunder gi løpende informasjon om planer og programmer av felles interesse og drøfte konsekvenser for egen virksomhet,
- drøfte og legge til rette for samarbeidstiltak,
- utveksle ideer og strategier i trosopplæringsarbeidet og bidra til et mangfoldig og varig trosopplæringstilbud i menigheter og organisasjoner lokalt,
- arbeide for best mulig samarbeid og ressursutnyttelse i Den norske kirkes trosopplæringsarbeid,
- behandle saker av felles interesse og drøfte andre saker foreslått av medlemmene.

(Kirkens informasjonstjeneste)

- Veien må ryddes for en misjonerende kirke

(31.10.2005)

- Det er ikke et enten-eller-spørsmål om kirken skal drive med dialog eller misjon. For at kirken skal utføre misjonsoppdraget, må den være i dialog med andre. Den må bidra til å bygge ned spenninger og konflikter, og bidra til å skape forsoning og forståelse på tvers av livssynsmessige og kulturelle ståsteder, mener Pettersen, som selv har vært misjonær i Brasil.

”En misjonerende kirke” er hovedtema på Kirkemøtet i Lillehammer 14.-19. november. Den norske kirkes øverste demokratiske organ skal drøfte hva det betyr at landets folkekirke definerer seg som en misjonerende kirke.

Forsoning

I en fyldig saksorientering til Kirkemøtet sies det at det er en belastning for hele kirken at misjonsbegrepet har vært så sterkt knyttet til den vestlige verdens globale ekspansjon - politisk, økonomisk, teknologisk og kulturelt. I ettertid har både samfunnet, det økumeniske kirkefelleskapet og misjonsbevegelsen tatt et nødvendig oppgjør med ideologiske og praktiske sider ved denne ekspansjonen. Også Den norske kirke har måttet be om unnskyldning for sin rolle overfor samefolket og romanifolket. Det er nødvendig at kirken har et vedvarende selvransakende lys på hvordan deres tradisjonelle kulturelle holdninger kommer til uttrykk. Saksorienteringen peker også på at misjonsorganisasjonene må identifisere hvilke skillevegger som må brytes ned i dag, for å skape forsoning og helbredelse.

- Det er dette jeg tenker på når jeg sier at Den norske kirke må bli god til å kjøre brøytebil, sier Erling J. Pettersen. -

I saksorienteringen sies det at misjon handler om kirkens offensive side. Alt som er offensivt får gjerne noe ubehagelig over seg. Ordet offensive på engelsk betyr både ”offensiv” og ”forargelig”. Det er opplagt at evangeliet har støtende trekk. Det utfordrer menneskets tro på at det kan frelse seg selv. Derfor må kirken regne med å møte motstand når den presenterer evangeliet. Men Det nye testamente er også fullt av fortellinger om falske hindringer, ofte forårsaket av religiøse autoriteter. Slike hindringer skaper avstand mellom mennesker og Gud av helt andre grunner enn fortellingen om Jesu død og oppstandelse.

Samisk misjonsforståelse

Et forhold som berøres spesielt i saksorienteringen, er at ordet misjon i samisk sammenheng lett blir identifisert med nordmenns misjonsvirksomhet rettet mot samene. Misjonen har på mange måter vært flettet sammen med fornorskningen, og har bidratt til at samisk identitet er blitt svekket. Begrepet en misjonerende kirke kan likevel fungere meningsfylt i samisk sammenheng hvis det forankres i samisk kristendomsforståelse. Det må knyttes til troen på den treenige Gud som skaper, frelser og opprettholder. I det ligger et korrektiv til en teologi som ensidig har fokusert på den andre trosartikkel, og dermed har hindret kirke og misjon i å se Guds nærvær og handling også utenfor kirken, først og fremst i skaperverket.

Samisk kirkeråd har gitt viktige innspill til kirkemøtedokumentet. Rådet legger vekt på at den positive dreining i norsk samepolitikk i moderne tid, gir muligheter for å skape en samisk kirke, av og for samene. Rådet fokuserer på at misjon blant annet er trosopplæring, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni og satsing på ungdom - med vekt på stedegenhet og kontekstualitet.

Menighet og misjon

Generalsekretær Kjetil Aano i Det Norske Misjonsselskap skal holde hovedforedraget på Kirkemøtet over temaet "En misjonerende kirke". Aano er nyvalgt leder i Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM), et organ som representerer et samvirke mellom Den norske kirkes offisielle organer og seks av de frivillige misjonsorganisasjonene. SMM har i flere år bidratt betydelig til dialog og veirydding. Rådet har åpnet veien for at kirkens lokalmenigheter aktivt har fått del i organisasjonenes erfaring og kompetanse, samtidig som lokalmenighetene har tatt ansvar for en del av organisasjonenes arbeid. I dag er ca 650 av de 1300 menighetene i Den norske kirke knyttet til et misjonsprosjekt gjennom SMM.

Kjetil Aano er også en framtrædende representant for den nye misjonstenkningen på den internasjonale arena. Norsk misjon har i stor grad tatt konsekvensen av at verden ikke lenger kan betraktes bare gjennom europeiske og nord-amerikanske briller. Misjonsarbeidet har mer og mer tatt form av samarbeid mellom selvstendige kirker i ulike deler av verden. Den norske kirke har for eksempel inngått en omfattende samarbeidsavtale med den lutherske kirken i Brasil.

Under årets Kirkemøte skal det undertegnes en tilsvarende avtale mellom Den lutherske kirken i Sør-Afrika (ELCSA), Den norske kirke og Det Norske Misjonsselskap (NMS). Norge har hatt nære relasjoner til Sør-Afrika i lang, lang tid, både gjennom arbeidet som NMS drev der i mer enn 150 år, og gjennom felles arbeid mot apartheid i nyere tid. Det er kirken i Sør-Afrika som har kommet med en utfordring til å gå et skritt videre i et likeverdig kirkesamarbeid. (Kirkens informasjonstjeneste)

Saksorienteringen "En misjonerende kirke" kan leses [her](#).
Mer om Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM) [her](#).

Priv. til red.:

Pressen er velkommen til å dekke Kirkemøtet 2005, som arrangeres 14.- 19. november Radisson SAS Hotel, Lillehammer

Debattene i Kirkemøtets plenum er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Fra og med mandag 14. november til og med lørdag 19. november blir det korte pressekonferanser ved plenumssalen på Radisson SAS Hotel, Lillehammer kl. 11.00-11.30. Daglig vil pressemeldinger og bilder fra Kirkemøtet 2005 være å finne på www.kirken.no (Følg direktelink fra hovedsiden) Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: <http://www.kirken.no>. (Følg direktelink fra hovedsiden). Her blir også vedtakene lagt ut underveis i Kirkemøtet.

Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permene med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Manus til taler kan også fås samme sted.

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet og kan nås via informasjonstjenestens faste mobiltelefon: 48 99 12 05. Det ligger i kirkens identitet at den skal være misjonerende og grenseoverskridende. Men hvis kirkens budskap om forsoning mellom Gud og mennesker skal være troverdig, må vi også bidra til forsoning mennesker imellom. Hvis misjon fører til at det hopper seg opp snøfonner mellom kirken og andre grupper, er det noe galt med vår måte å drive misjon på, mener Pettersen.

- Gjennomsiktige vegger rundt det hellige

(31.10.2005)

Lederen i Kirkerådet Thor Bjarne Bore mener kunst- og kulturlivet har mye å bidra med når det gjelder å åpne kirkedørene:

- I kirken trenger vi større tro på menneskets skapende evner. Jeg minner om at Bibelens budskap har kommet til oss gjennom kunstneriske uttrykksmidler som muntlig fortellerkunst, poesi, billedkunst og musikk, sier Bore.

14.-19. november skal Kirkemøtet på Lillehammer drøfte kirkens første kulturmelding og hvordan den skal følges opp.

Thor Bjarne Bore støtter den visjonen utvalgsleder Einar Solbu uttrykte da han 8. mars i år overleverte utredningen "Kunsten å være kirke" fra Norske kirkeakademiers utredningsutvalg til Kirkerådet for Den norske kirke. Solbu sa blant annet dette om utvalgets visjoner:

- Vi ser for oss en kirke som
- feirer det lekende og skapende mennesket med dristighet,
- bevarer, men også fornyer kulturen,
- er dristig på mennesket vegne og som våger å gjøre feil,
- forstår og verdsetter det ordløse - rommet mellom ordene - og de mange menneskelige uttrykk som reflekterer søken, usikkerhet og undring,
- er kritisk og kvalitetssøkende, og som, med bevissthet og kompetanse, engasjerer seg i kunst- og kulturkritikk på egne premisser, sa Solbu.

Kirkens kulturmelding "Kunsten å være kirke" tar blant annet opp behovet for revisjon av regelverket for bruk av kirker. Dette har skapt engasjement i den høringen Kirkerådet har gjennomført om meldingens anbefalinger. Flere høringsinstanser etterlyser en diskusjon om hva det betyr at kirkerommet er et vigslet rom.

I de 72 høringsssvarene Kirkerådet har mottatt etter at et høringsbrev ble sendt til 118 høringsinstanser, er det stor glede over at det er utarbeidet en kulturmelding for Den norske kirke. Flere understreker at det er på høy tid.

Enkelte høringsinstanser minner om at det bør være en forskjell på et konserthus og en kirke. I Rikskonsertenes hørings svar som er skrevet av Ulrika Bergroth-Plur, konsertsjef i Rikskonsertene, heter det blant annet:

- De fleste mennesker har opplevd "konserter" i kirken, uten teologisk eller kirkelig ramme. I mange tilfeller har kirkerommet som verdiladet rom, der den enkelte mennesket får bli synlig og bli sett, altså blitt redusert til en alminnelig konserthall for musikkopplevelser. Dette synes jeg er vanskelig og svært synd. Mennesket trenger "hellige plasser" i dag, men han eller hun trenger også rom der vedkommende ikke må hykle med de viktigste tingene i livet, men får komme og bli beskrevet "sånn som han eller hun virkelig er". Kirkerommet må være en slik plass som kombinerer disse to.

Os sokneråd problematiserer i sin høringsuttalelse gudstjenesten som kunstarena:

- Det spesielle med gudstjenesten som kunstarena, er at kunsten her må være et fellesanliggende, noe folk er sammen om, slik hele gudstjenesten er det - eller skal være det.

For eksempel er musikkens oppgave i gudstjenesten ikke å være et nytelsesmiddel, men noe som stiger opp fra alles hjerter, slik bønnene stiger opp fra alle, selv om det er presten som fremfører ordene. Dette er kirkens egentlige motkultur, en kultur som er i ferd med å drukne i konsum- og underholdningstankegangen. Kirkekunstens oppgave må være å utforske dette spesielle forholdet.

Mange av høringsinstansene mener kirken må modernisere regelverket for bruk av kirker. Dette gjelder både kunstneriske installasjoner i kirkerommet og bruk av kirkerommet til kunstnerisk virksomhet. I det forslag til vedtak som foreligger til Kirkemøtets behandling av meldingen "Kunsten å være kirke" på møtet på Lillehammer 14.-19. november, anbefales det at Kirkemøtet åpner for å operere med et skille mellom faste installasjoner og mer temporære kunstneriske verk i kirkene.

- Spesielt bør det vurderes om avgjørelsesmyndighet for temporære kunstneriske verk skal legges til menighetsråd med biskopen som ankeinstans, og om biskopen fortsatt skal være avgjørelsesmyndighet for faste installasjoner, heter det i forslaget til vedtak.

Det er stor enighet om at den visuelle kunsten er av stor verdi, både kulturelt, teologisk og historisk. I sin høringsuttalelse skriver Fjaler prestegjeld blant annet:

- Sjølve kyrkjerommet og kyrkjekunsten viser seg å vere ein viktig ressurs i fleire samanhengar; til dømes ved skulebesøk og ved omvisningar for turistar, kunstgrupper, sogelag og andre interesserte. Men først og fremst spelar all den visuelle kunsten med sin rikdom i form og farge og symbolbruk ei viktig rolle ved gudstenester, konsertar og kyrkjelege handlingar. Her dreier det seg om meir enn om å ha ei vakker ramme omkring det vesentlege. Dei visuelle, kunstnariske uttrykksformene er ein integrert del av det vesentlege innhaldet, av bodskapsformidlinga. Det kan alltid diskuteras kva som er vakkert, kva som er uttrykksfullt – eventuelt utfordrande og provoserande, kva som er høveleg i kyrkjerommet og kva som er "rimeleg" tolking av visuell kunst i kyrkja. Men i alle fall er det slik at vi treng biletlege uttrykk for kristentraua.

Enkelte av høringsinstansene spør om råd om hva man kan gjøre med den kirkekunsten som er av dårlig kunstnerisk kvalitet. Dette kan for eksempel gjelde både altertavler og portretter av tidligere tiders prester.

Meldingen ønsker at kirken må utvikle en mer bevisst bruk av et vidt spekter av kunstarter i gudstjenesten. Det argumenteres for at film, dans, fortellerkunst, installasjonskunst og drama kan berike tolkning av livs- og trostekster. Fra mange av høringsinstansene meldes det om stor åpenhet for å ta i bruk de ulike kunststartene i gudstjenesten. Andre som også hevder åpenhet for ulike kunstarter, spør om hvorfor disse nødvendigvis skal inn i gudstjenesten. Stavanger kirkelige fellestråd skriver:

- En satsning på å utvikle gudstjenesten kvalitativt, kreativt og kunstnerlig er viktig og krever arbeid, etterutdanning og økonomi. Kunstneriske virkemidler må tilpasses gudstjenesten som en del av handlingen og ikke som PR-stunt for å gjøre seg interessant. I så tilfelle kan man lett havne i utkanten av det sentrale som er samlingen om ord og sakrament.

Som kirkens øverste besluttede organ har Kirkemøtet et ansvar for å uttale seg om endringer i lover på det kirkelige området, gi regler for kirkens inventar og utstyr, fastsette retningsgivende planer og

programmer for kirkemusikk, og fastsette kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for stillinger innen kirkemusikk. Regelverk for inventar og utstyr ble fastsatt i 1990, mens regler for bruk av kirken trådte i kraft i 1992. Samtidig utarbeidet Kirkerådet merknader til regelverket som ble utgitt i et eget hefte. En mindre revisjon av regelverket ble foretatt i 1999.

[Les saksdokumentet til Kirkemøtet 14.-19. november 2005](#)

[Les sammenfatning av høringssvarene her](#)

[Les alle høringssvarene her](#)

[Les meldingen ”Kunsten å være kirke” her](#)

Priv. til red.:

Pressen er velkommen til å dekke Kirkemøtet 2005, som arrangeres 14.- 19. november Radisson SAS Hotel, Lillehammer

Debattene i Kirkemøtets plenum er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Fra og med mandag 14. november til og med lørdag 19. november blir det korte pressekonferanser ved plenumssalen på Radisson SAS Hotel, Lillehammer kl. 11.00-11.30. Daglig vil pressemeldinger og bilder fra Kirkemøtet 2005 være å finne på www.kirken.no (Følg direktelink fra hovedsiden)

Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: <http://www.kirken.no>. (Følg direktelink fra hovedsiden). Her blir også vedtakene lagt ut underveis i Kirkemøtet.

Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Manus til taler kan også fås samme sted.

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet og kan nås via informasjonstjenestens faste mobiltelefon: 48 99 12 05.

Kirkemøtet skal drøfte ny organisering av Den norske kirke

(31.10.2005)

I januar er innstillingen fra det regjeringsoppnevnte stat/kirkeutvalget ventet. I dokumentene til kirkemøtesakene om nyorganisering av Den norske kirke understrekes det at alle vedtak må sees i sammenheng med den kommende stat/kirke-utredningen.

Kirkemøtets vedtak i 2002 om satsing på kirkelig reformarbeid har gitt resultater. Stortinget har blant annet endret Kirkeloven slik at det kan gjøres forsøk med valgmenigheter. Et nytt ledd i Kirkelovens § 24 lyder slik:

"Kirkemøtet kan godkjenne forsøk med valgmenigheter som selv finansierer sin virksomhet. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet."

Valgmenigheter beskrives som menigheter som på en eller annen måte blir knyttet til den ordinære kirkelige strukturen uten å ha den geografiske rammen som er vilkåret for menigheter i Den norske kirke i dag. Enkelt personer skal kunne melde seg inn i en valgmenighet uavhengig av bosted. Ved innmelding i valgmenigheten melder man seg samtidig ut av den geografiske menigheten sin.

Stavanger bispedømme har sendt inn en søknad om å la Lundehaugen i Sandnes være forsøkmenighet som valgmenighet.

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å drøfte konkrete betingelser for slike valgmenigheter. De foreslåtte kriteriene samstemmer med Bispemøtets forutsetninger for en valgmenighet: Dåpen som medlemskriterium, ordinert prest som sakramentsforvalter og biskoppelig tilsyn. Selv om valgmenigheten ikke kan kreve økonomisk støtte fra fellestråd og bispedømmeråd, må det være mulig å knytte den organisatorisk til et regionalt og/eller sentralt kirkelig organ.

Døvekirkens menigheter har siden 2000 hatt en særstilling som kategorialmenigheter. Men 2005 kan altså bli året da Den norske kirke åpner for forsøk med andre typer menigheter enn de geografisk bestemte juridiske grunnenheter.

Hvor stor er en passe stor menighet?

Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid har arbeidet fram skisser til nye organisasjonsmodeller for Den norske kirke. Årets Kirkemøte skal blant annet uttale seg om hvilke kriterier nye grunnenheter i kirken skal formes etter. I kriteriene som listes opp i Kirkerådets saksdokument, handler det blant annet om antall kirkemedlemmer og reisetid til kirke. Også resultatmål som for eksempel et visst antall besøkende pr. gudstjeneste og et visst antall konfirmanter pr. år i snitt, anbefales i vurderingen av om et sokn er for lite eller for stort.

I sakspapirenes skisse til en helhetlig kirkelig organisering legges det også føringer for at kirken skal få samlet arbeidsgiveransvaret for prestene og de andre kirkelig ansatte på samme sted. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les saksdokumentene til Kirkemøtet her](#)

Priv. til red.:

Pressen er velkommen til å dekke Kirkemøtet 2005, som arrangeres 14.- 19. november Radisson SAS Hotel, Lillehammer

Debattene i Kirkemøtets plenum er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Fra og med mandag 14. november til og med lørdag 19. november blir det korte pressekonferanser ved plenumssalen på Radisson SAS Hotel, Lillehammer kl. 11.00-11.30. Daglig vil pressemeldinger og bilder fra Kirkemøtet 2005 være å finne på www.kirken.no (Følg direktelink fra hovedsiden.) Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: <http://www.kirken.no>. (Følg direktelink fra hovedsiden). Her blir også vedtakene lagt ut underveis i Kirkemøtet. Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Manus til taler kan også fås samme sted. Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet og kan nås via informasjonstjenestens faste mobiltelefon: 48 99 12 05.

Kirken forventer en rettssikker asyl- og flyktningpolitikk

(02.11.2005)

-Vi registrerer med tilfredshet at den nye regjeringen i sin politiske plattform har forpliktet seg til å føre en human, solidarisk og rettssikker asyl- og flyktningpolitikk, og at mange av kirkens anliggender er tatt opp. Nå forventer vi at løftene blir fulgt opp gjennom konkrete tiltak i forhold til de problematiske sidene ved håndhevingen av norsk asyl- og flyktingpolitikk, sier leder av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, prost Ingrid Vad Nilsen.

Mellomkirkelig råd har stått bak utredningen "Når så vi deg fremmed og tok imot deg?", som ligger til grunn for Kirkemøtets behandling. Dokumentet kommer med en teologisk begrunnelse for det kirkelige engasjementet, belyser vesentlige begreper i den offentlige samtalen og tar opp en lang rekke problematiske sider ved norsk asyl- og flyktningpolitikk og håndhevingen av den. Utredningen avslutter med en konkretisering av utfordringer både til Den norske kirke selv, og til myndighetene. Blant utfordringene til myndighetene nevnes:

- At likebehandlingsprinsippet ikke føres så langt at det i praksis ikke blir rom for å ta "sterke menneskelige hensyn".
- At mennesker uten oppholdstillatelse sikres tilgang til mat, bolig og nødvendig helsetjenester så lenge de oppholder seg i Norge.
- At det opprettes legaliseringsordninger for mennesker som har vært lenge i Norge uten oppholdstillatelse.
- At muligheten for familiegjenforening for mennesker som har fått opphold etter internasjonale konvensjoner eller på humanitært grunnlag, styrkes, og særlig at søknader om familiegjenforening med barn behandles langt hurtigere enn i dag.
- At rettighetene for barn som er asylsøkere, blir bedre sikret.

- Kirkens engasjement i denne saken springer direkte ut av kristen etikk. Flere av Bibelens viktigste fortellinger handler om mennesker på flukt. Disse brukes i Bibelen selv som begrunnelse for å møte fremmede med åpenhet og respekt. Den kristne tro framholder at alle mennesker er skapt i Guds bilde med det samme ukrenkelige verd. Møtet med den enkelte asylsøker og flyktning innebærer en fordring om å beskytte dette mennesket. Derfor kan det argumenteres for at de rettigheter som internasjonale konvensjoner gir flyktinger, korresponderer med vesentlige verdier i kristen etikk. Det er derfor en naturlig oppgave for kirken å påpeke for offentligheten når det synes som om konvensjonene brytes og menneskeverdet krenkes, heter det i saksdokumentet til Kirkemøtet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Kontaktperson:Leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen, mobil 90 17 41 83.

Pressen er velkommen til å dekke Kirkemøtet 2005, som arrangeres 14.- 19. november Radisson SAS Hotel, Lillehammer

Debattene i Kirkemøtets plenum er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Fra og med mandag 14. november til og med lørdag 19. november blir det korte pressekonferanser ved plenumssalen på Radisson SAS Hotel, Lillehammer kl. 11.00-11.30. Daglig vil pressemeldinger og bilder fra Kirkemøtet 2005 være å finne på www.kirken.no (Følg direkte link fra hovedsiden)

Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: <http://www.kirken.no>. (Følg direkte link fra hovedsiden). Her blir også vedtakene lagt ut underveis i Kirkemøtet.

Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Manus til taler kan også fås samme sted.

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet og kan nås via informasjonstjenestens faste mobiltelefon: 48 99 12 05.

To nye samiske salmebøker

(07.11.2005)

- Det gleder meg at det samiske folks behov blir tatt på alvor slik at våre salmer kan synges med våre ord og våre toner. Dette gir håp om at den skatten salmesangen representerer, blir tatt vare på og gitt videre til nye generasjoner, sier leder av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen.

Samisk salmebok fra 1928 Sálbmagirji (I) kom ut i ny nordsamisk rettskrivning i 1996.

Sálbmagirji II søker å ivareta salmetradisjonen fra det nordsamiske området, med samisk syngemåte og melodiføring. Verbum forlag utgir den nye nordsamiske salmeboken i samarbeid med Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd oppnevnte i januar 1994 Nordsamisk salmebokutvalg og ba utvalget ivareta samisk gudstjenestetradisjon. Samisk språk, musikktradisjon og kultur skulle vektlegges. SKR har gjennom 11 år vært hovedansvarlig for utvalgets arbeid og har finansiert tilretteleggelsen av manuskriptet og en vesentlig del av trykkekostnadene.

Sálbmagirji II inneholder 411 salmer. Tolv samiske salmediktere fra Norge, Sverige og Finland er representert. En rekke andre har bidratt med nye oversettelser av salmer fra Norsk salmebok, Salmer 1997 og andre salme- og åndelige sangbøker.

Salmebokutvalget har hatt ressurspersoner med kjennskap til nordsamisk gudstjenestetradisjon. For Samisk kirkeråd har det vært viktig å ivareta nordsamisk salmetradisjon også utenfor Indre Finnmark. Den nye salmeboken har blant annet stoff fra Kåfjord i Troms, med sterk læstadiansk og kvænsk tradisjon.

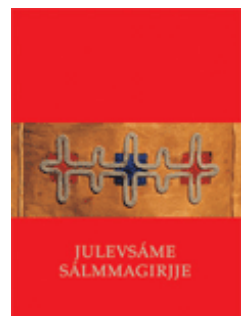
- Den nye salmeboken har mange nye oversatte salmer og en del av de gamle salmene har fått annen melodiføring. Salmebokkomiteen har også gjort en god innsats for å få med salmer for barn og unge, sier lederen i Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen. Han er glad for at en lulesamisk salmebok foreligger samtidig med den nye nordsamiske.

Julevsáme Sálmmagirjje

For et par år siden forelå den ferdige oversettelsen av Det nye testamente til lulesamisk. Oversettelsesarbeidet tok åtte år. Med den lulesamiske salmeboka er det omtrent likedan. Arbeidet har pågått i mange år.

I 2002 kom det en prøveutgave, og nå foreligger den ferdige salmeboken. Salmebokprosjektet har vært ledet fra Sverige og utgiveren er Svensk Verbum Förlag. Forrige gang det ble utgitt en salmebok på lulesamisk var i 1895. Salmeboken har aldri tidligere eksistert på lulesamisk, kun på det sydlapska språket.

I lulesamisk område både i Sverige og Norge har salmeboka fra 1895 vært i bruk fram til i dag. Det har altså gått 100 år siden siste salmebok ble utgitt.

Tidligere utgaver av både Bibel og salmebøker for det lulesamiske området ble utgitt på det såkalte sydlapska bokspråket. Dette bokspråket var et forsøk på et fellessamisk språk som skulle kunne brukes både i sør- og lulesamiske områder.

Julevsáme Sálmmagirjje inneholder 231 salmer. Mange av disse er oversatt til lulesamisk av Kurt Tore Andersen fra Tysfjord. Også andre fra norsk side har bidratt med tekster og melodier.

Salmeboken foreligger i 3 utgaver: En utgave der bare salmene er tatt med, en mer omfangsrik utgave som også inneholder Svenska Kyrkans evangeliebok, Luthers lille katekisme og noen liturgier fra Svenska Kyrkan, samt en mindre utgave i lommeformat.

2. oktober i år - ved en gudstjeneste i Jokkmokk - ble den lulesamiske salmeboka ble tatt i bruk for første gang. På norsk side vil det samme skje ved gudstjenesten i Drag/Helland kirke i Tysfjord søndag 13. november. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner for utgivelsen av Salbmagirji II - nordsamisk salmebok:

Leder av Nordsamisk salmebokutvalg: Prost i Indre Finnmark: Arild Hellesøy

prost.karasjok@online.no Tlf.: 78 46 97 33

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Synnøve Brevik, e-post: synnove.brevik@kirken.no Tlf.: 48 99 12 35

Kontaktpersoner for utgivelsen av Lulesamisk salmebok - Julevsáme Sálmmagirjje:

Sokneprest i Tysfjord, Magne Kolvik, Tlf 75 77 52 50 eller 99 24 64 89

Stiftskapellan i Sør-Hålogaland, Elin Vangen, e-post: elin.vangen@kirken.no Tlf . 75 54 85 62

Salbmagirji II - nordsamisk salmebok kan bestilles hos Verbum Forlag og koster kr. 225,- Verbum Forlag, Postboks 6624 St. Olavs plass, 0129 Oslo. Tlf. 22 93 27 00
E-post: verbumforlag@verbumforlag.no

Lulesamisk salmebok – Julevsáme Sálmmagirjje kan bestilles hos Kirkerådets materiellekspedisjon, Postboks 799 Sentrum, 0106 Oslo. Tlf.: 23 08 12 19. E-post: materiell@kirken.no Pris: kr. 75,- + porto og eks. Boken kan også kjøpes ved Árran - julevsáme guovdasj/lulesamisk senter på Drag i Tysfjord.

Lanseringsseminar for Lulesamisk salmebok - Julevsáme Sálmmagirjje 12. - 13. november

Seminaret 12. - 13. november på Arran lulesamiske senter på Drag er åpent for alle. Påmelding innen 10. november til Tysfjord kirkekontor tlf 75 77 52 50 eller Sør-Hålogaland bispedømmekontor tlf 75 54 85 50/62 eller elin.vangen@kirken.no.

Ber om råd til gudstjenestefornyelse

(09.11.2005)

Et eget [rapporteringsskjema](#) er lagt ut på nettstedet www.kirken.no/gudstjeneste. Dette er et ledd i et omfattende prosjekt for å fornye kirkens gudstjenesteliv.

- Vi legger vekt på å trekke inn erfaringer fra menigheter som prøver ut nye ting, og håper på et bredt engasjement, sier Øivind Holtedahl som er sekretær for Kirkerådets nemnd for gudstjenesteliv.

På nettstedet til prosjektet Reform av kirkens gudstjenesteliv er det meningen å presentere ulike innspill og forslag i årene framover. Her finner man også rapporter og saksdokumenter fra de fem fagutvalgene Nemnd for gudstjenesteliv har oppnevnt. Utvalgene tar for seg hvert sitt arbeidsområde og vurderer behovet for endringer i gudstjenesteordningen innen:

- [Gudstjenestens inngang, utgang og forbønn](#)
- [Ordet](#)
- [Dåpen](#)
- [Nattverden](#)
- [Salmene](#)

Et viktig moment i arbeidet med nye rammer for kirkens gudstjenesteliv er å åpne for større variasjon. - Vi tror det er behov for at også søndagens hovedgudstjeneste i større grad utformes ut fra lokale forhold, sier Holtedahl.

Han etterlyser både positive og negative erfaringer fra menighetene.

- Vi håper at mange ønsker å dele sine erfaringer, slik at vår nye gudstjenesteordning kan bli så god som mulig, sier Holtedahl.

Reformer i kirkens gudstjenesteliv pågår i denne omgang fram mot 2010, da blant annet nye liturgier og ny salmebok skal foreligge. Kirkerådets nemnd for gudstjenesteliv vil levere forslag til ny gudstjenesteordning til Kirkerådet i september 2007. Deretter vil det bli en høringsrunde fram til endelig behandling på Kirkemøtet i 2009. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Her er rapporteringsskjemaet for liturgiske forsøk/erfaringer](#)

[Se en statusrapport til Kirkemøtet 2005 for arbeidet med reform av gudstjenestelivet her.](#)

Kirkemøtet samles på Lillehammer

(10.11.2005)

Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore holder sitt foredrag ved åpningen av Kirkemøtet på Radisson SAS Hotel, Lillehammer mandag 14. november kl. 13.00. Der taler også kirkestatsråd Trond Giske. Det blir dessuten hilser ved leder i Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomite, Ine Marie Eriksen og president dr. Friedrich Hauschildt, VELKD (Vereinigte Evangelisch-Lutherische Kirche Deutschlands).

Misjon som hovedsak

”En misjonerende kirke” er hovedtemaet på Kirkemøtet i Lillehammer 14.-19.

november. Hovedtemaene på kirkemøtene hentes i fire år fra Kirkemøtets strategiplan for Den norske kirke der visjonen for kirken uttrykkes slik:

Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

I år skal Den norske kirkes øverste demokratiske organ drøfte hva det betyr at landets folkekirke definerer seg som en misjonerende kirke. Kirkemøtets hovedforedrag er i år ved generalsekretær Kjetil Aano i Det Norske Misjonsselskap. Foredraget har tittelen ”En misjonerende kirke” og holdes tirsdag 15. november kl. 09.00. Etter foredraget blir det seminar om temaet ledet av Ingrid Vad Nilsen, leder av Mellomkirkelig råd og prost i Vinger og Odal prosti. Det blir innspill fra Gyrid Espeland, medlem av Stavanger bispedømmeråd, Oddvar Andersen, leder av Samisk kirkeråd, Bård Norheim, misjonær i Estland, Sunniva Gylver, kapellan i Grønland menighet, Oslo og biskop N. Phaswana fra Den lutherske kirke i Sør-Afrika.

- Misjon er hele kirkens sak, ikke bare et anliggende for særskilte misjonsorganisasjoner, heter det i saksorienteringen til denne saken. Der pekes det også på at det er en belastning for hele kirken at misjonsbegrepet har vært så sterkt knyttet til den vestlige verdens globale ekspansjon - politisk, økonomisk, teknologisk og kulturelt.

Feiring av samarbeidsavtale Norge – Sør-Afrika

En delegasjon fra Den lutherske kirke i Sør-Afrika (ELCSA) er invitert til Kirkemøtet for å undertegne en samarbeidsavtale mellom Den lutherske kirke i Sør-Afrika, Den norske kirke, Det Norske Misjonsselskap og Kirkens Nødhjelp. Fra ELCSA deltar to biskoper, Ndanganeni P. Phaswana og Louis Sibiya, samt generalsekretær Frederick Bell og økonomiansvarlig Bongani Zulu.

Samarbeidet skal videreutvikle menighetsrelasjoner og utveksling av kirkeledere og arbeid med teologi og kirkeforståelse. Undertegningen av avtalen skjer på en kulturkveld med internasjonalt program onsdag 16. november kl. 20.00. Olav Fykse Tveit som er generalsekretær i Mellomkirkelig råd, vil lede kulturkvelden.

Asylsøkeres og flyktningers rettigheter

Norsk asyl- og flyktningpolitikk er også en viktig sak på årets Kirkemøte. Ressursdokumentet som følger saken, redegjør for en rekke problematiske sider ved norsk asyl- og flyktningpolitikk. Dokumentet munner ut i en konkretisering av utfordringer til Den norske kirke selv, og skisserer temaer som bør følges opp i møte med myndighetene. Saksdokumentet belyser først og fremst temaer knyttet til norsk politikk på asyl- og flyktningfeltet og myndighetenes håndheving av denne. Det argumenteres for at de rettighetene som internasjonale konvensjoner gir flyktninger, korresponderer med vesentlige verdier i kristen etikk. Derfor utfordres kirken til å engasjere seg når det synes som om konvensjonene brytes.

Kunsten å være kirke

Kirkens kulturmelding ("Kunsten å være kirke") som ble presentert i vår, blir et annet stort tema under Kirkemøtet 2005. Meldingen ønsker at kirken må utvikle en mer bevisst bruk av et vidt spekter av kunstarter i gudstjenesten. Det argumenteres for at film, dans, fortellerkunst, installasjonskunst og drama beriker kirkens. Som bakgrunn for sin vurdering av kulturmeldingen har Kirkemøtets medlemmer fått seg forelagt en oppsummering av de 72 hørings svarene Kirkerådet har mottatt i den høringsrunden meldingen har vært gjennom. Det er lagt opp til kunstneriske innslag i Kirkemøtets plenumssal når denne saken sluttbehandles fredag 18. november kl. 15.00.

Billedkunstneren Terje Grøstad viser 40-50 kunstverk i kirkemøtesalen. Disse er en del av kunstbokverket "Vann fra klippen" som forlaget Nordisk Kirkekunst står bak. Grøstad samarbeider med forfatteren Eyvind Skeie og bokdesigner Klaus Erik Krogh om prosjektet. Grunnen til at bildene presenteres for første gang under Kirkemøtet er Kirkemøtets behandling av kulturmeldingen "Kunsten å være kirke". Kunstutstillingen på Kirkemøtet åpnes mandag 14. november kl. 15.50.

Nye reformer i kirkens ordning

Kirkemøtet drøfter viktige veivalg i det kirkelige reformarbeidet. I saksdokumenter til møtet ligger blant annet anbefalinger om å åpne for forsøk med ikke-geografiske menigheter ("valgmenigheter") i Den norske kirke.

I januar 2006 er innstillingen fra det regjeringsoppnevnte stat/kirkeutvalget ventet. I dokumentene til kirkemøtesakene om nyorganisering av Den norske kirke, understrekes det at alle vedtak må sees i sammenheng med den kommende stat/kirke-utredningen.

Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid har arbeidet fram skisser til nye organisasjonsmodeller for Den norske kirke. Årets kirkemøte skal blant annet uttale seg om hvilke kriterier nye grunneheter i kirken skal formes etter.

I sakspapirenes skisse til en helhetlig kirkelig organisering legges det også vekt på at kirken trenger å få samlet arbeidsgiveransvaret for prestene og andre kirkelig ansatte.

De 85 kirkelederne samlet

Kirkemøtet er det øverste valgte organ i Den norske kirke. Kirkerådet er det forberedende og utøvende organ for Kirkemøtet. Kirkemøtet ble lovfestet i 1984. Det har 85 medlemmer, og består av bispedømmerådernes medlemmer - til sammen 80 - og de 5 medlemmene som er valgt utenom bispedømmerådene. 3 av disse er de medlemmer som er valgt inn i Kirkerådet på fritt grunnlag, en prest og to leke representanter. Dessuten er lederen av Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd medlem av Kirkemøtet. Kirkemøtet samles en gang årlig til et møte av en ukes varighet. Gjennom komitearbeid og plenumsmøter behandler forsamlingen saker som Kirkerådet eller andre kirkelige instanser har lagt fram og forberedt.

Daglige pressekonferanser

Fra og med tirsdag 15. november blir det korte pressekonferanser ved plenumssalen på Radisson SAS Hotel, Lillehammer kl. 11.00-11.30.

I forkant av åpningen av Kirkemøtet inviterer dessuten Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuell overgrep til pressekonferanse samme sted mandag 14. november kl.10.30. Der lanseres Adám, et kirkelig tilbud til menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep.

Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep, har i sin nesten tiårige historie i hovedsak rettet sin virksomhet mot kvinner. Men man har lenge erkjent behovet for et tilbud til menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep.

Lanseringen av Adám støttes av sentrale kirkeledere fra flere kirkesamfunn. Disse vil være tilstede på pressekonferansen: Finn Wagle, biskop i Nidaros, Thor Bjarne Bore, leder i Kirkerådet, Kjetil Aano, generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap, Kåre Rune Hauge, generalsekretær i Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, Ørnulf Steen, generalsekretær i Norges kristne råd, Bernt Eidsvig, biskop i Oslo Katolske Bispedømme og Leif Gunnar Sandvand, nestleder for synoden i Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Følg med på Kirkemøtet på [denne nettsiden](#). Her finnes saksdokumenter og program. Underveis i møtet presenteres manus til taler, bilder og pressemeldinger her.

Kontaktpersoner for Kirkemøtet 2005:

Leder av Kirkerådet, Thor Bjarne Bore, tlf.: 95 11 08 81

Direktør i Kirkerådet, Erling J. Pettersen, tlf.: 48 99 12 10

Informasjonssjef i Kirkerådet, Dag Stange, tlf.: 48 99 12 05

Pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 2. november:

[Kirken forventer en rettssikker asyl- og flyktningpolitikk](#)

Pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 31. oktober:

[- Gjennomslåtte vegger rundt det hellige](#)

Pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 31. oktober:

[- Veien må ryddes for en misjonerende kirke](#)

Pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 31. oktober:

[Kirkemøtet skal drøfte ny organisering av Den norske kirke](#)

Til pressen:

[Orientering om Kirkemøtet 2005 \(pdf\)](#)

[Se sakslisten og alle saksdokumentene her](#)

[Kulturmeldingen "Kunsten å være kirke"](#)

[Sakspapiret til Kirkemøtet om "En misjonerende kirke " \(pdf\)](#)

[Ressursdokument til Kirkemøtet om norsk asyl- og flyktningpolitikk](#)

["Når så vi deg fremmed og tok imot deg?" \(pdf\)](#)

[Litt bakgrunn om Kirkemøtet og oversikt over Kirkemøtets medlemmer](#)

- Misjonsvirksomheten er en prøvestein på toleransen

(14.11.2005)

Dette sa Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore i sin åpningstale til årets Kirkemøte på Lillehammer mandag. Han hadde valgt "*Fellesskap med rom for ulikheter*" som tittel på talen og advarte mot et toleranse-begrep som innebærer flertalls-sensur.

- Kirkens budskap kan ikke underkastes noe flertallsvotum. Det er ikke garantert mot å vekke anstøt, og skal det lyde i sin bredde, må det også være med krav på universell gyldighet, for det ligger i sakens karakter: Det er et budskap fra Skaper til skapning, derfor må det gjelde alle.

Hvem bestemmer hva som er tolerante standpunkter? spurte Bore og svarte:

- Både i kirken og i samfunnet generelt er det opinionen, og opinionen er flertallet. Dermed skjer det merkelige, at toleransen, som oppstod som et forsvar for mindretallets rett til å formulere og forsvare sitt syn, blir forvandlet til en hardhendt praktisering av flertallets mening.

Vi møter oppfatninger om at kirken i enkelte vanskelige spørsmål må følge tidsånden og forholde seg til folkeflertallet, og vi ser ytringer om – i toleransens navn – å innskrenke bevilgninger til formål som oppfattes som intolerante, sa Thor Bjarne Bore.

Han understreket at statskirken ikke alltid vist stor toleranse overfor andre trossamfunn. Men dette har gitt en verdifull lærdom: Det lønner seg sjelden å sette politisk makt bak kirkelige sannheter. Det skader kampen for sannheten. Kirken kan ikke tale toleransens sak uten å minnes denne delen av historien, men desto viktigere er lærdommen. For kirken er på den andre siden helt avhengig av toleransen.

Hovedtemaet på årets Kirkemøte er "En misjonerende kirke" og Bore understreket at misjon og toleranse ikke må spilles ut mot hverandre:

- Toleransen må tåle at budskap som gjør krav på universell sannhet, forkynnes. Bare da kan toleransen bli satt på prøve. Og bare da kan budskapet utfoldes i sin bredde. Men til gjengjeld må det ikke stilles en makt bak budskapet som forhindrer motsigelse, debatt og helt andre oppfatninger. Flere krav på å være sannhet må få leve side om side, sa Bore.

Han sa at løsningen på dilemmaet i forholdet mellom å vise toleranse og å forkynne med pretensjoner om at budskapet er allmenngyldig, ligger i å ikke forsøke å løse dilemmaet.

- Når dette dilemmaet forsøkes løst ved kompromisser får vi lett et flertalldiktatur, der innholdet blir en slags trendenes stadig skiftende ti på topp, sa Bore.

Kirkerådslederen mente at kirkens misjonsvirksomhet er en prøvestein på toleransen:

- Den moderne toleranse-forståelsen har ofte skapt en slags skamfølelse over kirkens budskap til alle folkeslag. Det kan ha medvirket til en tilbaketrekning: "Vi får være fornøyd med at noen i egne rekker tror på dette". Men en slik tanke er hverken evangelisk eller tolerant. La budskapet lyde i sin helhet, og i alle kulturer – først da får vi prøvd ut både hva toleransen betyr og hva budskapet betyr, sa Bore.

Bore pekte på regjeringens Soria Moria-erklæring betoning av religionsmangfoldet i Norge viser at

det ikke går noen rettlinjet utvikling fra et religiøst til et sekularisert samfunn.

- Nettopp ved å vise åpenhet mot andres religiøse uttrykk, bidrar Den norske kirke til å sikre at religion fortsatt får ha sin naturlige plass i det offentlige rom. Men bildet er komplekst: Samtidig som kristendommen er majoritetsreligion i Norge, kan mange kristne få en følelse av å høre til en religiøs minoritet med tanke på mange av de verdiene som preger samfunnet, sa Bore, og fortsatte:

- Hvordan skal vi sette den misjonerende kirke i et riktig spenningsforhold til de endringsprosessene som nå pågår i det norske samfunn? Hvordan skal vi make å finne et riktig språk for den åndelighet som kirken og kristentroen representerer? Hvordan kan vi løfte den frem med all den klarhet og tiltrekningskraft som det kristne evangelium og de kristne fromhetstradisjoner rommer? spurte Bore.

- Hva er kirkens oppgave, kirkens misjon, i verden? Uten å ha fokus på det forsvinner den samlede visjonen og vi henfaller til lett til organisasjonsdrøfting og stridsspørsmål. Med fokus på misjon hjelpes vi til å se at visjonen gir oss styrke og frimodighet i tjenesten. Målet må være å nå enda lenger ut med det glade budskap om at Gud er god, sa Kirkerådets leder.

Les hele talen til Thor Bjarne Bore her:

[MS Word PDF](#)

– Misjon ligg innebygd i kyrkjias genar

(15.11.2005)

Kjetil Aano omtala hovudintensjonen med foredraget sitt slik: – Det er å bidra til at mi kyrkje, Den norske kyrkja, får eit meir frimodig eigarskap til misjon som omgrep og fenomen.

Aano la vekt på at tema for Kyrkjemøtet i år, ”Ei misjonerande kyrkje”, høyrer med til sentrum, til kjernen i det å vere kyrkje. – Misjon er ein del av kyrkjias genetiske disposisjon. Det er ein dimensjon ved sjølve det å vere kyrkje, sa han, og la til: – Kyrkja er til for menneska. Ho er Guds reiskap for at menneska skal oppdage gleda og sanninga, og for at gudsríkets krefter skal rekke ut til menneske. Dersom kyrkja er misjonal, må ho handle misjonerande!

Misjonal er eit nokså nytt omgrep som karakteriserar kyrkjias vesen, på same måte som ordet *diakonal* gjer det. Desse omgrepa seier at kyrkja har innebygd i seg at den må vere tenande og må dele den gode budskapet med andre.

Maktspråket avviklast

– Når eg høyrer det Kjetil Aano og dei andre innleiarane her seier, tenkjer eg at dette gir grunnlag for fornying i kyrkja, sa Sigrun Møgedal i debatten etter hovudforedraget. Møgedal er leiar av Oslo bispedømmeråd og tidlegare misjonær i Nepal. – Eg trur vi treng ein form for forsoningsprosess for å bygge bruar mellom ulike delar av vår eige kyrkje, sa ho.

Møgedal hadde ein tydeleg klump i halsen då ho heldt innlegget sitt. Ho har lengje følt på at det har vore eit skilje mellom det ein kan kalle misjonsfolket og kyrkjefolket, men at dei no er i ferd med å få same adresse.

Også to av dei som lengje har peika på såra som misjonsverksemda har skapt blant samar og andre som er busett i Nord-Noreg, uttrykte glede over at kyrkja i dag seier at dialog og forsoning må vere ei grunnleggjande side ved forståinga av misjon. Både sokneprest Rolf Steffensen i Hamarøy og leiar i Samisk kyrkjeråd Oddvar Andersen støtta misjonssynet som saksdokumentet og Aano gav uttrykk for. – Eg er glad for at dokumentet tar til orde for å avvikle maktspråket og går inn for dialog, sa Steffensen.

Gleda over å dele

Biskop Phaswana frå Den lutherske kyrkja i Sør-Afrika sa at misjonærane nok hadde gjort mange tabbar, men desse blir langt overskygga av det gode dei har gjort. Når kyrkjer opptre kvar for seg, blir det oftast dumskap, meinte han. Det er berre når kyrkjene står saman i ein forpliktande fellesskap at misjon kan bli noko strålande. Han la vekt på at lutheranarar også må stå i ein økumenisk fellesskap. – Vi treng ingen one-size-fits-all-teologi. All teologi må vere kontekstuell, sa biskop Phaswana.

Thor Strandenæs frå Misjonshøgskulen ønskte at gleda over å ha noko å dele med andre, hadde vore enda tydelegare framme både i saksdokumentet til Kyrkjemøtet og i forslaget til vedtak. – Å dele er både å gi og å ta imot, sa han. – Vi har lengje lagt vekta på kva vi skal gi, men vi treng å ha mykje større forventning til kva vi kan få i møte med andre. Sanninga er noko heile den verdsvide kyrkja eig saman, derfor må vi leve lyttande og dialogisk for å få del i heile sanninga.

Strandenæs gav òg ei utfordring til dei som jobbar med gudstenestefornyning, om å få meir takk inn i liturgien. – Vi har nokre korte takkebønner, men i dei fleste bønner masar vi mest på Gud. Å leggje

hovudvekt på takka bør ta til oss inn som ein lærdom frå mange av våre søsterkyrkjer, meinte han.
(Kyrkjjas informasjonsteneste)

[Kjetil Aanos foredrag "Ei misjonerande kyrkje" finn du her.](#)

[Saksdokumentet til årets Kyrkjemøte om "Ei misjonerande kyrkje" finn du her.](#)

[Meir informasjon om Kyrkjemøtet 2005 her.](#)

Menighetsrådsvalget fikk drahelp fra stortingsvalget

(16.11.2005)

Gjennomsnittlig valgdeltakelse ligger for 2005-valget på 4,5% av de stemmeberettigede mot 3,6% ved valget i 2001 og 3,0% ved 1997-valget.

Hvert fjerde år velges nye menighetsråd i Den norske kirke. Valget skjer vanligvis i oktober, men ved valget i 2001 ble det åpnet for at et mindre antall menigheter kunne avvikle valget samtidig med stortingsvalget i september. Ved årets valg ble denne prøveordningen videreført og utvidet. 26% av menighetene (322 menigheter) valgte i høst å avholde valget samtidig med stortingsvalget. Valgdeltakelsen i disse menighetene ligger på ca 10%.

Det er Hamar bispedømme som utmerker seg når gjelder å legge menighetsrådsvalget til stortingsvalget. I det bispedømmet valgte 52% av menighetene dette, og 86% av de avgitte stemmene i dette bispedømme ble avgitt i de menighetene.

Da Kirkemøtet onsdag drøftet en foreløpig rapport om menighetsrådsvalget 2005 understreket leder av Hamar bispedømmeråd Marit Tingelstad at erfaringene fra årets menighetsrådsvalg i Hamar bispedømme er entydige:

- Det har gitt tydelige resultater å legge valget samtidig med stortingsvalget. Menighetene i mitt prestegjeld, Brandbu, hadde et gjennomsnittlig valgframmøte på 24% av de stemmeberettigede. Det er et flott resultat som gir en mer enn fire ganger så høy valgdeltakelse som for fire år siden, sa Tingelstad.

Kirkestatsråd Trond Giske som talte til Kirkemøtet 14. november, gjorde også et poeng av tidspunktet for når menighetsrådsvalgene:

- Det gleder meg å se at oppslutningen om menighetsrådsvalgene øker, selv om økingen ikke er stor, samlet sett fra 3,6 til 4,5% (etter vel 1150 av 1250 menighetsråd er opptalt). Erfaringene viser at det er en fordel å legge valg på menighetsråd sammen med Stortingsvalget, sa han.

Bedre nominasjonsarbeid etterlyses

Ca 18% av menighetene har benyttet en prøveordning med å gi stemmerett også for ungdom mellom 15 og 18 år. Rapportene viser imidlertid at det kun var 400 ungdommer under 18 år som benyttet stemmeretten. Prosentandelen av ungdom under 30 år som er valgt inn i rådene ligger på 5,7% mot 6,2% ved forrige valg. Kirkemøtets målsetting er 20%.

Førsteamanuensis Thor Strandenæs som representerer Misjonshøyskolen på Kirkemøtet, sa dette da Kirkemøtet drøftet menighetsrådsvalget 2005:

- Demokratiseringsarbeidet i kirken er avhengig av bedre nominasjonsarbeid foran menighetsrådsvalgene. Ungdom må involveres på en helt annen måte under nominasjonen, sa Strandenæs. Han pekte blant annet på at nesten 12% av de menighetene som hittil har rapportert inn valgresultatet, ikke klarte å stille det antall kandidater som valgreglene forutsetter. Ved forrige valg meldte 6,9% av menighetene om det samme problemet.

- Når det er færre kandidater på stemmeseddelen enn det antall medlemmer og varamedlemmer som skal velges, blir valget et skinnvalg, sa Strandenæs.

Seniorrådgiver Per Tanggaard som har fulgt menighetsrådsvalgene de seneste 20-30 årene, understreker at denne utviklingen er svært uheldige: - Dersom det er færre kandidater på listen enn det antall medlemmer og varamedlemmer som skal velges, resulterer det i at velgerne selv må føre på nye navn på listen og mange av disse, som ikke har sagt seg villige til å stille til valg, blir valg inn i rådet med svært få stemmer. For det andre skaper det liten interesse for valget. Det er liten vits i å endre rekkefølgen på navn, stryke kandidater eller å kumulere kandidater, siden alle som står på listen likevel vil bli valgt. Resultatet er at det faktisk ikke blir noe reelt valg, sier Tanggaard.

Omkring 50% av kandidatlistene inneholdt flere kandidater enn det antallet som skulle velges. I 2001 lå denne prosentandelen på 62%.

Under 3,5% av kandidatlistene inneholdt det dobbelte antall kandidater som skulle velges mot 4% ved forrige valg. I Hamar bispedømme var det nesten 11% av listene som inneholdt det dobbelte antall kandidater.

For	Antall valgte medlemmer						
	Totalt antall valgte medlemmer	Antall valgte kvinnelige medlemmer	Prosentandel kvinnelige medlemmer	Antall valgte mannlige medlemmer	Prosentandel mannlige medlemmer	Antall valgte medlemmer som var under 30 år	Prosentandel medlemmer som var under 30 år
Agder og Telemark	174	99	56,9	75	43,1	14	8,0
Bjørgvin	154	85	55,2	69	44,8	11	7,1
Borg	56	32	57,1	24	42,9	7	12,5
Hamar	429	252	58,7	177	41,3	20	4,7
Møre	162	97	59,9	65	40,1	8	4,9
Nidaros	182	101	55,5	81	44,5	10	5,5
Nord-Hålogaland	114	79	69,3	35	30,7	4	3,5
Oslo	104	58	55,8	46	44,2	11	10,6
Stavanger	126	77	61,1	49	38,9	13	10,3

Nasjonal base over menighetsrådsmedlemmer

Kirkerådet tilrettela i høst for en løpende oppdatering av resultatene fra menighetsrådsvalget 2005 på internett. Menighetene har selv lagt inn navn på alle valgte medlemmer og varamedlemmer, og tall fra valget, i en nasjonal database. Denne er å finne på Den norske kirkes nettportal www.kirken.no/valg

- Disse nettsidene om menighetsrådsvalget har fungert som et informasjonssted både for de som har hatt ansvar for forberedelse og gjennomføring av valget lokalt og for medier og offentlighet. I løpet av sommeren og høsten 2005 har nettområdet hatt ca. 31000 besøk, forteller informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet.

De nyvalgte menighetsrådene skal våren 2006 velge nye bispedømmeråd og dermed et nytt kirkemøte. Kirkemøtet består av medlemmene i landets elleve bispedømmeråd. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les resultatene fra menighetsrådsvalget 2005 her](#)

[Mer informasjon om Kirkemøtet 2005 her.](#)

Samarbeidsavtale mellom likeverdige kirker

(17.11.2005)

”Vi er forpliktet til å utmeisle, utvide og utdype fellesskapet oss imellom. I gjensidig ansvarlighet vil vi dele med hverandre, støtte, formane og komme med konstruktiv kritikk av hverandre,” heter det i avtalen.

Dette er ingen avtale om økonomisk støtte. ELCSA har en selvstendig økonomi når det gjelder driften av kirken. Men enkelte prosjekter som for eksempel driften av et senter for HIV/aids-smittede, mottar betydelig støtte fra samarbeidspartnerne.

Det Norske Misjonsselskap og Kirkens Nødhjelp er med på samarbeidsavtalen. Kirkens Nødhjelp skal blant annet bidra aktivt med å tilrettelegge prosjektbesøk, bidra faglig i forbindelse med de årlige fasteaksjonene og arbeide med ungdomsutveksling.

Forsvar av menneskerettigheter

– Det er viktig at vi kan hjelpe hverandre til å finne samarbeidstiltak som er tjenelige både for Norge og Sør-Afrika, sier biskop Ndanganeni Phaswana i sentral-bispedømmet i ELCSA til Kirkens informasjonstjeneste. – Områder som teologisk utdanning, utveksling av prester og studenter, og besøk av biskoper som kan tale i noen av de lokale menighetene, er viktige. Også forsvar av menneskerettigheter i begge land er en sentral oppgave. Det samme gjelder utveksling av bønnetemaer.

”Våre kirker har en historie som knytter oss sammen og har satt dype spor. Det inspirerer oss til fortsatt å involvere oss i hverandres liv, så vi kan oppmuntre hverandre til å fullføre kallet til å leve ut evangeliet i ord og handling, hver på vårt sted og sammen i vår felles verden,” står det i avtaleteksten.

Ved underskrivingen på Lillehammer talte blant annet Sør-Afrikas ambassadør i Norge, Ishmael Godivia. Han understreket det voksende samarbeidet mellom Norge og Sør-Afrika på en rekke områder. Afrikanske rytmer gikk igjen i allsang og kunstneriske innslag på en strålende festkveld.

30. oktober ble avtalen mellom ELCSA og Den norske kirke også underskrevet i Johannesburg. Fra venstre: Generalsekretær Frederick Bell, ELCSA, generalsekretær Olav Fykse Tveit, Mellomkirkelig råd, generalsekretær Kjetil Aano, NMS, ledende biskop Louis Sibya, ELCSA, biskop Ernst Baasland, Stavanger, Kirkens Nødhjelps regionale representant Nina Solberg Nygaard og biskop Ndanganeni Phaswana, ELCSA.(Foto: Bjørn Nygaard, KN.)

Lange relasjoner

Generalsekretær Kjetil Aano i NMS sier at det faktum at avtalen er blitt signert hjemme hos begge parter, symboliserer gjensidighet. – Under seremonien i Sør-Afrika uttrykte kirkeledere og andre stor glede over både intensjonen og innholdet i avtalen. Land- og landbruksminister i Sør-Afrika, T. Didiza, var også til stede, forteller Aano.

Norge har hatt nære relasjoner til kirken i Sør-Afrika i lang, lang tid, både gjennom arbeidet som NMS drev der i mer enn 150 år, og gjennom felles arbeid mot apartheid i nyere tid. Kirkens Nødhjelp har også lenge samarbeidet med ELCSA. Den nye avtalen er en plattform for alle områder kirkene kommer til å samarbeide på. Om åtte år skal partene komme sammen for å evaluere avtalen og vurdere om den bør endres på noe punkt.

I 2003 undertegnet Den norske kirke en liknende samarbeidsavtale med den lutherske kirken i Brasil. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Her finnes bilder fra undertegningen av samarbeidsavtalen](#)

[Her er avtalen, på engelsk - PDF](#)

Kirkemøtet ønsker en mer kulturåpen kirke

(18.11.2005)

Kirkemøtet vedtok fredag enstemmig hvordan kirkens ”kulturmelding” – *Kunsten å være kirke* skal følges opp. Kirkemøte-veteran Ole Danbolt Mjøs fra Tromsø karakteriserte denne saken som en av de viktigste gjennom de 12 årene har deltatt på kirkemøtene:

- Vi kan gå stolte fra dette Kirkemøtet og møte et stolt kulturliv til styrket samarbeid, sa en begeistret Mjøs.

I Kirkemøtets vedtak poengteres det at kirken nyter godt av en omfattende frivillig kulturaktivitet, og det understrekes at den profesjonelle og amatørbaserte kulturutfoldelse beriker hverandre. I kommentarene fra den kirkemøtekomiteen som behandlet saken fokuseres det blant annet på at kultur og kunst skapes nedenfra, men at dette perspektivet ikke må forveksles med forakt for høyverdig kunstnerisk utfoldelse.

Kunstnerisk kvalitet

- Kirken ivaretar en tradisjon som i høyeste grad har verdsatt kunstnerisk kvalitet. Komiteen vil understreke det ansvar samfunnet har for å utdanne og legge til rette for kunstnerisk utfoldelse på høyt nivå. Men kunst som profesjonell uttrykksform må på samme måte som annen kultur være nær menneskers hverdag, heter det i kirkemøtekomiteens merknader. Komiteen understreker også at kirken ikke kan opptre med en spesiell kunstfaglig kompetanse.

- Komiteen ser ikke grunner til at det skulle finnes et spesielt område for kirkelig kultur, isolert fra samfunnet. I hele vår tradisjon har kunst og kultur med utgangspunkt i kristen tro vært en del av en felles kulturarv. Komiteen kan ikke se at dette nå er annerledes, selv om samfunnet endres i mer flerkulturell retning.

Utredningen *Kunsten å være kirke* ble i mars 2005 overlevert fra Norske kirkeakademiers utredningsutvalg til oppdragsgiveren Kirkerådet for Den norske kirke. Før Kirkemøtet behandlet meldingen denne uken, gjennomførte Kirkerådet en høring som ga 72 høringssvar.

Kulturperspektivet inn i kirkens strategiplan

I Kirkemøtets vedtak knyttes kirkens kultursatsing til kirkens strategidokument som for perioden 2005-2008 løfter fram fire satsingsområder: Trosopplæring, gudstjenesteliv, diakoni og ”ung i kirken”. I kirkemøtekomiteens merknader er dette blant annet beskrevet slik:

- Trosopplæringsreformen må inkludere kulturperspektivet i alt sitt arbeid. Dette må skje med samme krav til kvalitet som samfunnet ellers setter til Den kulturelle skolesekken.

- Den pågående reform av gudstjenestelivet må realisere målet om å bruke samtidens kunst- og kulturuttrykk og gi rom for kulturelt mangfold.

- Kunst kan gjennom kirkens diakonale virksomhet bidra til å gi legedom og hvile. Kirken må stadig åpne seg for å finne nye måter der kunsten kan bidra til at kirken viser støtte og omsorg for mennesker i livets gode og onde dager.

- Unge må få bringe fram sine mangesidige kulturelle uttrykk i menighetene. For unge går veien til kirken og troen ofte gjennom kunst og kultur. Det er også viktig at unge slipper til med sine uttrykk i

høymessen og det øvrige menighetslivet, og ikke avgrenses til egne arenaer og fora.

Revisjon av regelverket

Kirkemøtet oppfordrer til å åpne kirkene for en større variasjon av kulturuttrykk. I den forbindelse åpnes det for revisjon av regelverket på dette feltet, slik kulturmeldingen og den påfølgende høringen etterlyser. Kirkemøtet ber også Kirkerådet om å forberede revisjon av retningslinjer for liturgisk inventar og utstyr. Kirkemøtet etterlyser spesielt klargjøring av hvor avgjørelsesmyndighet for varige og midlertidige verk og installasjoner skal ligge.

Kirkemøtet ber Kirkerådet samarbeide med Riksantikvaren for å få til fleksible løsninger for bruk av fredede og bevaringsverdige kirkebygg for dagens kulturelle uttrykk og aktiviteter.

Regionale ressurs- og kompetansesentre

Kirkemøtet går inn for at kunst- og kulturarbeidet i kirken stimuleres og målrettes ved en organisering av ressurs- og kompetansesentre. I vedtaket heter det:

Kirkemøtet ønsker at det etableres kirkelige ressurs- og kompetansesentre for skapende og utøvende kunst, for å gi faglig tyngde til møtet mellom kirke, kunst og kultur utover landet.

Sentrene bør organiseres som regionale sentre og knyttes opp mot eksisterende fagmiljø i bispedømmene. Kirkemøtet vil framheve de muligheter som domkirkene og den kunstneriske aktivitet i disse gir.

Ressurs- og kompetansesentrene må samarbeide og utfylle hverandre i et nettverk. Dette må ha bred kompetanse, også om samiske forhold. Sentrene må ha kjennskap til lokale og folkelige kulturuttrykk, også til storbykulturer og ungdomskulturer.

Ressurs- og kompetansesentre må samarbeide nært med lokal og regional kunstnerisk virksomhet, og ved siden av den profesjonelle kulturutfoldelse gi rom for amatørbasert og frivillig kulturaktivitet.

Kirkemøtet ser det som viktig at lokale kunstneriske prosjekter stimuleres økonomisk

Kirkemøtet ser et kirkelig ressurs- og kompetansenettverk for skapende og utøvende kunst som en del av det Kulturløftet regjeringen har varslet.

Nettverket trenger en koordinerende instans. Kirkemøtet tar ikke stilling til hvor og hvordan den nasjonale samordningen kan skje.

Kirkemøtet ber Kirkerådet i samråd med bispedømmerådene, aktuelle fagmiljøer og økumeniske samarbeidspartnere, om å utrede denne saken videre, særlig med hensyn til struktur, profil og økonomi. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les hele Kirkemøtets vedtak her - \(pdf\)](#)

[Les meldingen "Kunsten å være kirke" og høringsuttalelser til meldingen her](#)

Kirkemøtet vil ha statlig bidrag til kirkebygg i pressområder

(18.11.2005)

Kirkemøtet vedtok også at omfanget av bopliktordninger for prester bør utredes nærmere. Det er en vesentlig oppgave for Opplysningsvesenets fond å forvalte presteboliger, og Kirkemøtets økonomikomite mener at en slik utredning må skje i nært samarbeid med alle berørte parter og må redegjøre for alle sider og konsekvenser ved en eventuell endring av ordningen. Det var enighet i møtet om en utredning om bopliktordningen, men i debatten var det likevel flere talere som advarte mot en avvikling av ordningen, som ble beskrevet som et nødvendig personalpolitisk virkemiddel for å sikre kvalifiserte prester over hele landet.

Kirkemøtet ber departementet vurdere om det fortsatt er behov for å inflasjonssikre Opplysningsvesenets fond. Samtidig påpekes det at fondet må ha tilstrekkelig frie buffer- eller disposisjonsfond til å dekke sine pålagte utgifter selv i tider hvor finansmarkedet gir negativ avkastning. I komitemerknadene til vedtaket sies det at deler av skogarealene som tilhører fondet er en ressurs for eiendomsutvikling som vil gi fondet betydelig større avkastning enn ved vanlig skogsdrift. En slik utvikling må skje over tid og det kan derfor være uheldig å omsette skogarealer nå for å øke avkastningen, heter det.

Sikring av fellesverdiene

Ellers mener Kirkemøtet at omsetning av festetomter fortsatt bør skje i henhold til tomtefesteloven. Regjeringspartiene har i Soria Moria-erklæringen programfestet å instruere statlig styrte fond til å innrømme innløsningsrett annet hvert år til 30 ganger konsumprisregulert opprinnelig leie, mens de som ikke ønsker slik innløsning tilbys videre leie, regulert med konsumprisindeks. Kirkemøtekomiteen støtter ikke dette forslaget, og mener at omsetning av festetomter også for ettertiden bør skje i henhold til tomtefesteloven for å sikre fellesverdiene i fondet på en best mulig måte.

Kirkemøtet understreker i sitt vedtak sterkt behovet for økte ressurser til Den norske kirke, og til lokalkirken spesielt. Kirkemøtet peker på at de nordiske søsterkirkene har langt høyere bevilgninger pr. medlem enn Den norske kirke har. Kirkemøtet forutsetter at de økte bevilgningene til kommunene i 2006 må komme fellesrådene til gode. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirkemøtet krever rausere asylpraksis

(18.11.2005)

Dette ble fredag vedtatt enstemmig av Kirkemøtet i Den norske kirke. I vedtaket understrekes det at Kirkemøtet har merket seg intensjonene i Soria Moria-erklæringen om en gjennomgang av politikken på asyl- og flyktningfeltet, og at denne gjennomgangen må føre til en mer human flyktning- og asylpolitikk.

Kirken har innsikt

Sigrun Møgedal, leder av Oslo bispedømmeråd og tidligere statssekretær i Utenriksdepartementet, har vært komitéleder for saken på Kirkemøtet.

– Kirken er svært godt rustet til å kunne ha selvstendige meninger i saker som gjelder flyktninger og asylsøkere, sier hun. – Kirken tilhører et globalt nettverk av kirker som er nærværende i alle land, og det er dessuten mange ekspertgrupper som jobber med dette i kirkelig regi. Særlig med tanke på returnering av mennesker, har vi betydelige kunnskaper om lokale forhold. Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda definerer i altfor stor grad returnerbarhet ut fra informasjon de får fra myndighetene i de aktuelle landene, mener Møgedal.

– Når asyl skal vurderes, skal det anvendes et betydelig skjønn opp mot lovgivningen. Det virker som om skjønnet systematisk brukes slik at asylsøkeren selv må bevise sin rett, sier Møgedal. – Å ta mennesker på alvor betyr ikke at en skal være naiv, men organisasjoner som Noas, Nettverk mot rasisme, Redd barna og Den norske kirke har kommet med kritikk av manglende raushet i vurderingen. Utgangspunktet er vanligvis at asylsøkeren mistenkeliggjøres og at hele bevisbyrden legges på ham eller henne. Kirkens ståsted må være annerledes. Vi må heller akseptere at det er en mulighet for at vi tar feil. Og jeg vil legge til: Slikt kan vi ikke si som kirke, hvis vi ikke samtidig deltar aktivt i integreringsprosessen og skaper gjestfrihet i vår egen sammenheng, avslutter Møgedal.

Våge å være raus

Kirkemøtets vedtak sier blant annet: "Flyktningpolitikken strammes til i hele Europa, med Norge blant de land med mest restriktive lover og praksis. Gjestfrihet forvandles til mistenksomhet og angst for det fremmede, også i våre lokalsamfunn og menigheter. Dette er en utvikling som må endres. Vi trenger lover, rammer og kontroll, men utgangspunktet må aldri være at enhver som banker på vår dør, kommer urettmessig eller er en potensiell trussel. Samfunnsborgere, myndigheter og kirke må våge å være raus i arbeid for rettferd, solidaritet og inkluderende fellesskap."

I saksdokumentet fra komiteen som arbeidet med saken under Kirkemøtet, sies det mye om barns rettigheter og nødvendigheten av at barnas situasjon får et spesielt fokus. Det beklages at deler av norsk praksis på utlendingsfeltet også her viser en svært restriktiv holdning. Mens barnekonvensjonen krever at barnets beste skal stå fremst i vurderingen, praktiseres det ofte bare en summarisk vurdering av barnets situasjon. Det at norske myndigheter i noen tilfeller velger å splitte familier ved utsendelse, blir betegnet som uholdbart og i strid med FNs barnekonvensjon.

Også i Kirkemøtets vedtak blir barns rettigheter understreket. Det samme gjelder behovet for bedre tilrettelegging for integrering av flyktninger og asylsøkere som kommer til Norge. Her må menighetene bidra aktivt for at de som bosetter seg i lokalmiljøet, finner seg til rette der.

Ressursdokument

Til Kirkemøtets behandling var det utarbeidet et omfattende ressursdokument som belyser

forskjellige aspekter av flyktning- og asylpolitikken. Dette er den grundigste gjennomgang av saksfeltet som kirken noen gang har gjort, og dokumentet er behandlet både av Mellomkirkelig råd og Kirkerådet – før det nå har ligget på Kirkemøtets bord. Her redegjøres det for kirkens teologiske og etiske grunnlag for å engasjere seg i spørsmålet, og det tegnes et detaljert situasjonsbilde av migrasjon i Norge i dag. Kirkemøtet ber i sitt vedtak om at dette dokumentet gjøres tilgjengelig for menighetene. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les Kirkemøtets vedtak her.](#)

[Kirkerådets ressursdokument "*Når så vi deg fremmed og tok imot deg*"](#)

Kirkekritikk av Tysfjord kommunes samepolitikk

(21.11.2005)

I henhold til Kongelig resolusjon den 17. juni 2005, skal Tysfjord kommune innlemmes i forvaltningsområdet for samisk språk med virkning fra 01.01.2006. Forvaltningsområdet for samisk språk vil fra det tidspunkt omfatte kommunene Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger, Tana, Kåfjord og Tysfjord.

I september skrev Tysfjord kommune brev til Kultur-, og kirkedepartementet med anmodning om å få utsatt innlemmelsen i forvaltningsområdet for samisk språk. Dette har utløst sterke reaksjoner i den samiske befolkningen i Tysfjord.

Kirkeledelsen har nå sendt brev til både Kultur- og kirkedepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet med kopi til Tysfjord kommune der man oppfordrer regjeringen til ikke å etterkomme ønsket fra Tysfjord kommune.

- Vi støtter beslutningen om at Tysfjord kommune innlemmes i forvaltningsområdet for samisk språk. Det er viktig at gjennomføringen ikke blir ytterligere utsatt. Etter vår mening må spørsmålet om hvordan samisk språk kan styrkes i den lulesamiske befolkningen, ses i det store perspektivet. Dette handler om urfolks vilkår i vårt eget land, heter det i brevet som er underskrevet av Finn Wagle, Biskop i Nidaros og preses i Bispemøtet, Øystein Larsen, Biskop i Sør-Hålogaland, Thor Bjarne Bore, leder Kirkerådet, Ingrid Vad Nilsen, leder Mellomkirkelig råd og Oddvar Andersen, leder Samisk kirkeråd. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Leder av Samisk kirkeråd, Oddvar Andersen, e-post: oddvar.andersen@same.net, mobil tlf.: 97 17 35 21

[Les brevet fra kirkeledelsen her \(pdf\)](#)

Funksjonshemmede fokuseres i kirkemøtevedtak

(21.11.2005)

– Det Kirkemøtet har uttalt, bør bli lagt merke til av myndighetene og av kirken på alle nivåer, sier kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen. – Vedtakene viser at Den norske kirke nå har høy bevissthet på de funksjonshemmedes situasjon. Spesielt i saken som behandler kirkens kulturmelding, blir det lagt vekt på at funksjonshemmede representerer en betydelig ressurs for kirken. Det er også viktig at kirken innser at den har vært med på overgrep overfor funksjonshemmede. Nå er det tid før å følge opp disse vedtakene i menighetene, understreker Pettersen.

Asylsøkere med funksjonshemming

I saken om norsk asyl- og flyktningpolitikk uttaler Kirkemøtet at det særlig er behov for å arbeide videre med spørsmål knyttet til retur av asylsøkere med funksjonshemming eller kronisk sykdom som trenger behandling.

I komitéinnstillingen sies det: ”Spesielt har utvisning av asylsøkere som venter på eller har påbegynt behandling, skapt reaksjoner. Vårt samfunn kan ikke unndra nødvendige tjenester fra mennesker som kommer til vårt land med behandlingsbehov for funksjonshemming og kronisk sykdom, men må dekke slike behov på samme måte som den øvrige befolkning. Påbegynt men ikke avsluttet behandling må telle tungt ved vurdering av tidspunktet for retur, hvis søknaden avslås.”

Fra objektgjøring til myndiggjøring

Kirkemøtet ser at Kirken har gjort urett overfor enkelte grupper i samfunnet, også de funksjonshemmede. I komitéinnstillingen til saken ”En misjonerende kirke”, blir det uttalt: ”Mange mennesker med funksjonshemninger har blitt umyndiggjort ved påtvingen evangelisering og ved pågående forbønns handlinger i den hensikt å gjøre dem funksjonsfriske. De, og andre grupper, utfordrer oss til bevegelse fra objektgjøring til myndiggjøring.

I vedtaket i den samme saken, heter det: ”Kirkemøtet erkjenner at mange mennesker både i Norge og i andre land bærer sår fra deres møte med kirkens misjonsvirksomhet. Kirken har bidratt til å binde mennesker i stedet for å sette dem fri, fratatt dem deres myndighet og selvrespekt og deltatt i undertrykkelse av lokale kulturer. Som del av et skadet skaperverk, lengter vi etter helbredelse, forsoning, rettferdighet og fellesskap.”

Skapere av kunst og kultur

I komitéinnstillingen til ”Kunsten å være kirke – Kulturmelding for Den norske kirke” blir funksjonshemmedes rolle som kulturskapere understreket:

”Alle mennesker er skapere og mottakere av kunst- og kulturuttrykk i forhold til musikk, ordkunst, drama, dans, film, visuell kunst og arkitektur. Også mennesker med ulike fysiske funksjonshemninger og mennesker med psykiske utviklingshemninger er skapere av kunst og kultur som kan bidra til å åpne nye perspektiver i våre liv og i vår kirke. Det er viktig at det er åpenhet i kirken for at disse uttrykk blir hørt, sett, luktet, følt på og smakt. Vi vil særlig holde fram at døvesamfunnet med sitt visuelle og kroppsnære tegnspråk også har sin egen kultur, og at døvekirken derfor har noe eget å bringe inn, også til hørende i vår kirke.”

Vedtaket i kurtursaken sier: ”Kirkemøtet ber om at det på alle nivåer i kirken legges til rette for at mennesker med ulike fysiske funksjonshemninger og psykiske utviklingshemninger får sin rettmessige plass som skapere og deltakere i forskjellige former for kunst og kultur i kirken.” (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les vedtakene fra Kirkemøtet i sin helhet her.](#)

Pris til Hamarøynatta

(30.11.2005)

Tildelingen fant sted under konferansen om trosopplæring, ”Kommunikasjon”, i Oslo 24. november. Kateket Heidi Strand Mathisen og sokneprest Rolf Steffensen mottok prisen på vegne av menigheten (bildet).

- Det viktigste vi har gjort med gudstjenesten er at vi har skrella vekk alle de liturgiske formene. Men vi har beholdt dramaet, som syndsbejennelsen og lovsangen, og prøver å gjøre det så skarpt som mulig, forteller sokneprest Rolf Steffensen til IKO og Norea Mediemisjon.

- Budskapet er enkelt, radikalt og direkte samtidig som det utfordrer til tro og til livsmestring. Sekvenser med musikk, lys og dans er en sentral del av natten, sier Steffensen. I løpet av natten kan de unge også ta del i idrett, musikk, konserter, luftgeværskyting, lek og spill.

Hamarøynatta startet opp i 1997, og er en happening som de fleste ungdommer i Hamarøy har et forhold til og er stolte av. Hamarøynatta har noe for alle: gudstjeneste, klagemur, idrett, musikk, konserter, luftgeværskyting, lek og spill. Rolf Steffensen og Heidi Strand Mathisen var de som startet ”Hamarøynatta”, hele staben er nå involvert. Arrangementet har vokst, og de siste årene har man, på grunn av sikkerheten, vært nødt til å si nei til grupper som har ønsket å delta.

[Se mer om Hamarøynatta her](#)

[Se prosjektsiden til Hamarøy og Sagfjord menigheter på www.kirken.no/storstavalt](http://www.kirken.no/storstavalt)

Den norske kirke får nå flest kvinnelige biskoper i Norden

(09.12.2005)

Under vigslingshandlingen deltar to kvinnelige biskoper, Laila Riksaasen Dahl og Caroline Krook fra Den svenske kirke. Nestleder i Norges kristne råd, søster Else-Britt Nilsen, er blant tekstleserne i gudstjenesten, og det er første gang en katolikk medvirker aktivt ved en luthersk bispevigsel i Norge.

Det er Bispemøtets preses, biskop Finn Wagle, som forestår vigslingen av den nye biskopen. H. M. Kongen har tilsagt sitt nærvær under høytideligheten og under den etterfølgende kirkekaffen. Ved vigslingsgudstjenesten deltar valgte ledere i Den norske kirke, andre norske biskoper og biskoper fra søsterkirker i Norden, Storbritannia og Midtøsten. Også andre kirkesamfunn er representert. Ved vigslingen deltar Stortingets visepresident Carl I. Hagen, kirkeminister Trond Giske, fylkesmennene Anne Enger Lahnstein og Hans J. Røsjorde, og andre myndighetspersoner fra stat, fylke og kommune. Prostene, representanter for kirkelig ansatte og menighetsråd er også invitert.

Haugland Byfuglien er født i Bergen i 1950 og bor nå i Ås i Akershus. Hun har siden 2001 vært generalsekretær i Norges KFUK/M, og fra 1997-2001 assisterende generalsekretær samme sted. Fra 1993-97 var Haugland Byfuglien stiftskapellan i Borg bispedømme. Hun var menighetsprest i Nidaros bispedømme fra 1978-86 og i Ås prestegjeld i Borg fra 1986-93.

Vigslingsgudstjenesten er åpen. Fredrikstad domkirke har 800 plasser, og 350 av disse er reservert inviterte gjester. Etter vigslingsgudstjenesten blir det kirkekaffe i bankettsalen i Hotell City i Fredrikstad sentrum for 200 inviterte gjester. Her vil det bli en rekke korte hilsener, også fra H M Kongen. Ellers vil det bli innslag ved Fredrikstad Kulturskoles kammerorkester, Fredrikstad kulturskoles drama- og teatergruppe, Cathrine Gudesen Torp og Jostein Hasselgård. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Stiftsdirektør Per Johan Bjerkeli i Borg bispedømme, mobil 97 56 78 05

Første kirkelige Miljøfyrtårn

(14.12.2005)

Miljøfyrtårnsertifikat ble torsdag 15. desember overrakt av ordføreren i Kristiansand, Jan Oddvar Skisland, til biskop Olav Skjevesland som tok imot på vegne av bispedømmekontoret.

- Dette er en aldri så liten milepæl i kirkens arbeid med miljøvern, sier prosjektleder for Grønne menigheter, Lars Ove Kvalbein (bilde).

Han innrømmer at det i seg selv ikke er noen stor nyhet at enda en kontorvirksomhet blir godkjent som Miljøfyrtårn, men han tror den første miljøsertifiserte kirkelige virksomhet her i Norge vil inspirere flere til økt miljøbevissthet:

- Når kirken har visjoner om å være verdens største miljøbevegelse, må den først sørge for å ta hensyn til skaperverket i egen virksomhet. Det handler om det aller første oppdraget vi mennesker fikk her på jorda, nemlig å være gode forvaltere, hevder Kvalbein.

Miljøfyrtårnsertifisering av menigheter og kirkelige fellesråd er ett av flere tiltak som ble satt i gang som følge av en bevilgning på kr. 500 000 fra Miljøverndepartementet tidligere i år. Pr. i dag er minst 9 menigheter og 8 bispedømmekontorer og andre virksomheter over hele landet i gang med Miljøfyrtårnsertifisering, og Agder og Telemark bispedømmekontor var de som kom først i mål. I tillegg vil ca. 15 menigheter og kontorer starte opp i løpet av kort tid.

- Vi har prøvd ut ulike modeller for å jobbe systematisk med miljøspørsmål menigheter og annen kirkelig virksomhet, og har landet på Miljøfyrtårn. Ofte kan det være vanskelig å vite når vi er "grønne" nok – når kan vi være fornøyd? Med Miljøfyrtårn får vi klare krav å forholde seg til, og en offentlig anerkjennelse på at det vi har gjort, holder mål. Samtidig ligger det i ordningen at en stadig må forbedre seg, med nye tiltak for hvert år. Nå er bransjekravene klare, så menigheter som vil sertifisere seg må bare ta kontakt med oss, avslutter Kvalbein.

Mer informasjon om Miljøfyrtårnordningen finnes på www.miljofyrtam.no Her finnes også egne "bransjekrav" for [menigheter](#) og for [kirkelige fellesråd](#) (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Kontaktpersoner:

Prosjektleder Lars Ove Kvalbein, mobil 93 04 45 59.

Agder og Telemark bispedømmekontor: Erling T. Jacobsen, mobil 90 04 29 54.

Torsdag 15. desember kl 13.45 vil ordføreren i Kristiansand dele ut Norges første Miljøfyrtårnsertifikat til en kirkelig virksomhet. Det skjer i kontorene til Agder og Telemark bispedømmekontor i Markensgate 13 i Kristiansand.

Forbønn i kirkene 2. juledag for alle som er rammet av naturkatastrofer

(20.12.2005)

Bønneleddet som er sendt til Den norske kirkes 1300 menigheter, er foreslått tatt inn på egnet sted i kirkens forbønn der aktuelle bønneemner kan nevnes. Bønnen lyder slik:

"Himmelske Far, vi ber deg i dag for alle som dette året har vært rammet av naturkatastrofer over hele verden, også i vårt eget land. Vi ber deg særlig for alle som for ett år siden ble rammet av flodbølgekatastrofen i Det indiske hav. Gi dem trøst og nye krefter."

Flodbølgekatastrofen ble markert i gudstjenester over hele landet i januar. I den forbindelse ble det utarbeidet forslag til liturgiske ledd, bønner, lystenning, bibeltekster og salmer. Her var det et spesielt fokus på barn og unge. Dette materialet finnes på Den norske kirkes nettportal kirken.no her: (finnes ikke lenger)

(Kirkens informasjonstjeneste)